

BODTO
T.C. BODRUM TİCARET ODASI
BODRUM CHAMBER OF COMMERCE

Bodrum Ticaret Odası
5 No'lu Meslek Komitesi
(Konaklama Sektörü)

Bodrum Ticaret Odası
6 No'lu Meslek Komitesi
(Restoran ve Eğlence
Sektörü)

FETHİYE TİCARET VE SANAYİ ODASI
FETHİYE CHAMBER OF COMMERCE & INDUSTRY

TÜRKİYE SEYAHAT AÇENTALARI BİRLİĞİ
ASSOCIATION OF TURKISH TRAVEL AGENCIES

BODRUM OTELCİLER DERNEĞİ
BODRUM HOTELIERS ASSOCIATION

BODRUM PROFESYONEL
OTEL YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ

Kempinski Hotel
Barbaros Bay
BODRUM • TURKEY

BODRUM TİCARET ODASI KONAKLAMA, RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖRLERİ ORTAK ÇALIŞTAYI VE SONUÇ RAPORU

26 Nisan 2011 – BODRUM

İÇERİK

1. ÇALIŞTAY SUNUMLARI

- AÇILIŞ KONUŞMALARI 4-9
- BODRUM OTELCİLER DERNEĞİ 10
- BODRUM TİCARET ODASI 11-31
- BODRUM PROFESYONEL
OTEL YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ 32-38
- FETHİYE TİCARET VE SANAYİ ODASI 39-41
- KEMPİNSKİ HOTEL BARBAROS BAY 42
- TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ
(TÜRSAB) BODRUM BÖLGESEL
YÖNETME KURULU 43-47
- ÖGER ŞİRKETLER GRUBU 48-53

2. ÇALIŞTAY SONUÇ RAPORU

- SUNUŞ 55
- GİRİŞ 56
- BODRUM YARIMADA
KONAKLAMA RESTORAN VE EĞLENCE
SEKTÖRLERİNE AİT VERİLER 57-60
- ÇALIŞTAY SONUCU ORTAYA ÇIKAN
• SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ 61-65
- SONUÇ 66

3. BODRUM TİCARET ODASI 6 NO'LU MESLEK KOMİTESİ RESTORAN EĞLENCE SEKTÖRÜ RAPORU 68-81

BODTO
T.C. BODRUM TİCARET ODASI
BODRUM CHAMBER OF COMMERCE

BODRUM TİCARET ODASI KONAKLAMA, RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖRLERİ ÇALIŞTAY SUNUMLARI

İBRAHİM AKKAYA
Bodrum Ticaret Odası
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Sayın Belediye Başkanım, Çok Değerli Turizmcilerim, Değerli Politikacı Arkadaşlarım Bodrum Ticaret Odası'nın düzenlediği bu çalışta ya hepiniz hoş geldiniz.

Bodrum Ticaret Odası son 8 yıllık dönemde turizm ile ilgili bütün konuları en geniş katılımı ele alıp, bir ortak akıl oluşturmayı ve ülkenin yöneticilerine buradan besleme yapmayı prensip olarak sürdürmeye çalışıyor.

Artık turizm yalnız konaklama tesis sahiplerinin ya da yeme içme mekanı sahiplerinin tek başına geliştirebileceği ya da marka haline getirebileceği bir olgu olmaktan öte, bir gerçek haline gelmiştir.

Gerek altyapı imkanları gerek o alt yapıyı yöneten kamu yönetiminin turizme bakış açısı gerek tesislerin fiziksel kaliteleri, tesisleri yönetenlerin eğitimleri, yörenin yaşayanlarının turizmle ilgili kanaatleri hepsi bir araya gelince turizmle ilgili sizin son durumunuzu oluşturmaktadır.

Bodrum Ticaret Odası turizmcilerin son yıllarda özellikle 2009 - 2010 döneminde karşılaştıkları birçok sorunu Ankara da ve Muğla da ki temsilcilerimiz nezdinde Ankara'da ki siyasiler ve kamu yöneticileri nezdinde birinci ağızdan ifade etmek, lobi oluşturma faaliyetlerini başarı ile yürüttü.

Özellikle ecrimisil konusunda hepinizin sıkıntı yaşadığını biliyoruz. Sizlerin sağladığı bilgilerle konu Ankara'da en üst düzeyde sayın Ali Boğa'nın da katkılarıyla, her ne kadar tam olarak bir çözüme ulaşmamış olsa da bir iyileştirme getirildi. Bugün bu çalıştayda birçok sorunu birçok tarafın bakış açısıyla tartışacağız. Umut ediyorum olumlu sonuçlar çıkacak ve biz bunu yasa yapıcılara, turizm politikalarını tespit eden belirleyen insanlara iletacağız. Ve bu olgunlaşmada bir katkımız olacak.

Hepinizi tekrar selamlıyorum, Hoş Geldiniz.

MEHMET KOCADON

Bodrum Belediye Başkanı

Sayın Müsteşarım, Sayın Müdürlerim ve Başka Bodrum yok deyip de her toplantımıza katılan Bodrum sevdalısı turizmci arkadaşlarım, hepiniz hoş geldiniz.

Biliyorsunuz Bodrum Belediyesi olarak bir değişim içine girdik. Bodrum değişiyor. Fakat buna seviniyorum. Bu değişime yerel yönetimle birlikte bodrum halkı ve bodrum esnafı da inanmış durumda. Gerçekten elele çok güzel işler yapıyoruz. Halkım ve esnafım zorlanmıyor mu herkes zorlanıyor.

Ama bu süreçten Bodrum geçmek zorundadır. 75% olan su kaybı belli saatlerde mahallelere su veriyorduk. Kaybımız 55% lere indi ve 24 saat su verebiliyoruz. Demek ki Bodrum bu süreçten geçecek. El ve gönül birliği ile biz bu güzellikleri Bodrum'da korumaya ve geliştirmeye devam edeceğiz. Turizm bir zincirin halkaları gibi birbirine bağlıdır. Bu halkalardan biri koptuğunda maalesef turizmde istediğimiz olguları yakalamamız mümkün değil. Başka geçim kaynağımızda yok. Birinci geçim kaynağımız turizm. Tüm yatırımlarımız turizm üzerine. Yani bodruma gelen bir turisti memnun ederek göndermek istiyoruz. Çünkü neden turizm yapılıyor diye baktığımızda ilk sırada merak, ikinci sırada dinlenme eğlence ve hepsinin toplamında gelen turistin arkadaşına tavsiyesi var. Bodrum'u gidin görün tavsiyesi, Bodrum'un tavsiye edilebilir, marka şehir yapmak için Türkiye'nin turizm markası yapmak için, sayın bakanımız tanıtım genel müdürümüz 1 metrekarelik dar tanıtım standartlarından katkılarla 55-50 metrekarelik standartlara kavuştuk. Bunun için mücadele ediyoruz. Bu mücadelede bu sektörde olarak bu çalıştay da çıkacak her sorun bilin ki yerel yerel yönetiminde sorunudur, problemidir. Elimizden geldiği kadar sizin bize vermiş olduğunuz desteğin aynısını bodrum belediyesi olarak da vermeye hazırız.

Hepinize katılımınızdan dolayı teşekkür ediyorum.

TOROS DEMİRDÖVEN
Bodrum Ticaret Odası
5 No'lu Meslek Komite Başkanı

Sayın Başkanım Değerli Katılımcılar, Saygı Değer Hanım fendiler ve Bey fendiler odamız adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.Hoş geldiniz.

Başlıktan da anlaşılacağı gibi sektörel baz lı bir çalış tay yapıyoruz. Hatiplerin konuşma süreleri 8 dakika ile sınırlıdır.

Değerli katılımcılar ülkemiz 2010 yılında toplam 28.632.204 kişi turist ağırlamıştır. Bunun 3.092.881'i Muğla bölgesini tercih etmiş ve bir önceki yıla oranla 7% lik artış sağlanmıştır.

Bodrum olarak da 1.215.578 kişiyi de yarımadamızın çeşitli beldelerinde ağırlamış bulunuyoruz. Bu verilere bakarak ülke ekonomisine ve istihdamına ne büyük bir katkı sağladığımız bir gerçektir.

Bodrum'da yaptığımız bu çalışmalar kamunun değerli yöneticileri, belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve odanın ortaklaşa hareketiyle gerçekleştirilmektedir.

Bodrum için her kesimin arzu ettiği ekonomisi güçlü, çağdaş, çevreye duyarlı, sürdürülebilir bir turizm için çalışmalar kesintisiz devam edecektir.

Genel sorunlarımız, bölgeye has sorunlarımız, mevzuattan kaynaklanan sorunlarımız vardır. Gelecek dönemlerde ihtiyaçların farklılık göstermesi, beklentilerin değişmesiyle yeni sorunlar çıkacaktır. Artık günümüz bodrumunda imkanlar ve anlayış eskisi gibi değildir.

Yeter ki planlı ve uyum içinde programları elbirliği ile yürütelim. Siz değerli katılımcıların önerileri, görüş ve bilgi birikimleri bize yol gösterecek

Bodrum'u bir an önce yurtiçinde ve yurtdışında hak ettiği yere taşıyacaktır. Bu vesileyle Çalış tayın hayırlı olmasını dilerim. Katkılarınız için 5 ve 6 No'lu meslek komitelerine adına teşekkürlerimi sunarım.

ALİ BOĞA:
Muğla Milletvekili

Bodrum Ticaret Odamızın Değerli Yöneticileri, Sevgili Başkanım ve Arkadaşlarım, Bodrum turizminin can damarları, Değerli Yetkililer huzurunuzda olmaktan mutluluk duyuyorum.

Bu Oda bana yabancı değil. Defalarca Muğla'nın sorunları için gerek ihracat genel müdürlüğüm döneminde gerekse müsteşarlığım döneminde geldik. Bodrum'un sorunlarını paylaştık. Burada hem Bodrum'un geleceği ile ilgili çalıştaylara katıldık. Bodrumun sorunlarını Muğlalı hemşeriniz olarak yakinen biliyorum. Bu bölgede hem Esnaf Kefalet Kredi Kooperatifinin kuruluşu, hem Mumcular Küçük Sanayi Sitesi'nin kuruluşu, hem Bodrum'a marka olmuş Gulet yapımının Türkiye'de ilk defa kümelenme programı çerçevesinde ilk 10 küme içine alarak Bodrum'dan yetkililer Ankara'ya gelerek değil, tabiri caizse cimbizla seçerek kümeyi oluşturduk. Bu oluşumlarda bizzat yer aldım. Yine bu bölgede sizi yakından ilgilendiren kültür balıkçılığı ve Milas Organize Sanayi bölgesinin kuruluşunda büyük hizmetler yaptım. Muğla'yı şimdiye kadar bürokratik olarak temsil ettim. Artık politik olarak da Muğlamızı sizlerinde katkılarıyla en iyi şekilde temsil edeceğime inanıyorum.

Muğla'yı sorunlarını ve bugünkü çalıştay çerçevesinde sorunları detayına kadar biliyorum. Türkiye'de stratejik plan çalışmalarını devlette ilk başlatan benimdir. Bu çalışmaların önemini çok iyi takdir ediyorum. Böyle bir çalışma organize ettiği için Bodrum Ticaret Odasına ve turizmden sorumlu bütün kesimlere teşekkürlerimi sunuyorum. Buradan ulaşılan sonuçlar birebir yakinen takip edilecektir. Bu öncekiler gibi bir politikacı sözü değildir. Ben bürokraside hep amatör daldım, amatör ruh daima sıcak ve işi candan kavrayan ruhtur. Sizlerin de desteğiyle politikada da amatör dalmaya devam edeceğim.

Bodrum'un bütün sorunları paydaşlarla, soruna neden olanlarla değil, sorunun parçasıyla değil, soruna çözüm olmak tarafında olan hemşehrilerimizle birebir masaya yatırılıp, adım adım eylem planına dönüştürülerek gerçekleştirilmelidir.

Size bir örnek vermek istiyorum. 2003'te İhracat Genel Müdürlüğümde yapmış olduğumuz çalıştay da o zamanki şartlarda ihracatımızın hem ürüne hem de pazara bağlı olduğunu gördük. Nasıl ürüne bağlıydı? İhracatımız 1/3 oranında tekstile dayalı. Ama bir ülke sadece tekstille kalkınamaz. Ürün çeşitliliğine gitmeliyiz. Katma değeri yüksek ürünlerin ihraç edilmesi, üretilmesi gerekiyor. Bunu göreceli olarak gerçekleştirdik. İhracatın içindeki tekstil payını düştü ve katma değeri yüksek otomotive ve sanayi ürünlerine yöneldi.

İkinci önemli husus da ihracatın pazara bağlı olduğuydu. İhracatımızın 66%'sı AB'ye yapılıyordu. İşte bugünkü krizi önceden öngörerek muhtemel oluşabilecek kriz anında AB'deki alımların azalmasını önceden bilerek pazar çeşitlendirilmesine gittik. Komşu ülkelerin stratejik planları da bize aittir.

Şimdi siz güzel bir çalıştay yapmışsınız, sorunları ve çözümleri açıklamışsınız. Bu iş burada bitmiyor. Bu hazırladıklarımızı rafa, arşive kaldırmamalıyız. Göreviniz bittimi. Kesinlikle hayır. Biz Ankara'da siz burada eylem planlarını yapıp hangi maddede nelere ihtiyaç var belirleyip uygulamaya koyacağız.

Bunu belli bir süreçte yapmalıyız. Konunun hangi mutfakta, nasıl ve kimlerle pişirilmesi gerektiğini çok iyi bilen hemşerinizi inşallah bundan sonra sizi Ankara'da politik açıdan da temsil edecek.

Sorunları çözmek bir siyasi iradeyle birlikte oluyor. Siyasi iradeye kafa tutarak kendi başımıza kendi yağımızla kavrulmaya devam edersek Muğla, bodrum küçülmeye devam edecektir.

Teşekkür ediyorum. Sağ olun.

HAYATİ NİZAMOĞLU

Muğla Milletvekili Adayı

Çok Değerli Belediye Başkanım, Bodrum Ticaret Odası'nın Bütün Aşamalardaki Kadrolardaki Temsilcileri, Değerli Katılımcılar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben ticaret borsası başkanı olarak bu salonda birçok toplantıya katıldım. Bu kürsüde birçok konuşmalar yaptım şimdi 12 Haziran için yollardayız. Beni üzen 2 şey olmuştur. Muğla gibi aydınlık yüzlü ilimizde maalesef tek kadın adayımız var. Muğla gibi insan kaynağının çok zengin olduğu ilimizde insanların birbirlerine sevgiyle yaklaştığı bir ilde ana sektörlerimiz olan turizm ve tarımı temsil eden aday sayımızın az olması beni üzüyor. Bodrum'un kalbi turizmde atıyor. Maalesef bugün parlamentoda milletvekili olan partileri incelediğimizde turizmi temsil eden aday sayısı çok az.

Turizm bizim kalbimiz. 3.100.000 yabancı turist 6 milyon yerli turist ağırıyoruz. Bodrum'da sezon 6 ay olsa da ilimizin genel ortalaması 4 ay. 260.000 adet belgeli yatağımız neredeyse 7 - 8 ay boş durumda. Bu milli ekonomide büyük bir kayıptır. Bunun için Alternatif turizm seçeneklerimizin geliştirilmesi, uygulamaya sokulması zorunludur. Bodrum Ticaret Odası entelektüel altyapısı ve zengin insan kaynağı ile turizm ile ilgili birçok konuyu gündeme getirmiştir.

Yazlık nüfus kışlık nüfus ikilemiyle bu odada bu salonda tartıştığımız konuları Belediyeler arası koordinasyonuyla sürdürdük. Ancak koordinasyon eksikliği Muğla ili ve ilçelerinde de yaşanmakta. Eğitim öğretim sınav takviminin yeniden düzenlemesi gerektiğini, turizmle uyumlu hale getirilmesi gereklidir. Bunun için turizmci ruhuna sahip olmamız yeterlidir. Kanunlar yasalar buna engel değildir.

Hala turizmle ilgili sorunlarımızın varlığı ve bu konuyu tartışmamız beni çok üzüyor ama Muğla çok özel bir il. Tüm sorunlarını çözebilecek altyapı ve insan kaynağını sahip. Sayın Öger gibi de dostlarımızla da turizmdeki gelişimlerimiz hızla sürdüreceğiz.

Ticaret odasından beklediğim bir şey diğer tüm partiler ve illerinde 2023 yılına odaklanmış durumdalar. Ama maalesef Muğla turizminde 2023 hedefi yok. Muğla turizmimizin de 2023 hedefleri yok. Bu yüzden 2023 hedeflerimizi ortaya koymalıyız. Turist hedefleri ve bu hedeflere yetecek altyapıyı hedeflemeliyiz.

Muğla bizim ortak sevdamız. Bodrum çok özel bir yer. Bir dünya markası. Sadece bodrum eğlence ve dinlenme turizminin birlikte olduğu nadir yerlerden. Bodrum turizminin özel olarak desteklenmesi gerekmektedir.

Parlamentoda tüm sorunları en etkili şekilde değerlendirip sonuca bağlayacağız. Dinlediğiniz için iyi sezonlar.

YEŞİM AVCI

Muğla Milletvekili Adayı

Saygıdeğer Belediye Başkanım, Bodrum Ticaret Odası Mensubu Arkadaşlarım, Sayın Katılımcılar hepiniz hoş geldiniz sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Bugün buraya turizmle ilgili yapılan konferansa katkıda bulunmak, hem de bilgilenmek için geldik.

Hepimiz farklı illerden, şehirlerden gelsek de hepimiz Bodrum'u çok seviyoruz. Bodrum büyük bir mozaik.

Turizm sezonu 6 ay olsa da, bunun ancak 15 Haziran - 15 Ağustos dönemi aktiftir. İşletmeciler yazın keseye koyduklarıyla kışı geçirmeye çalışıyorlar. Kışın kredilerle dönen bir yapımız var. Altyapı vs. gibi sorunlarımızı hepimiz gayet iyi biliyoruz ancak sezonun kesinlikle uzatılması gerekmektedir. Turizm sezonunun uzatılması için alternatif turizm çeşitlendirilmesine gidilmelidir. Muğla ve Bodrum bu çeşitlendirme için çok müsait bir yer. Öncelikle sağlık, termal, fuar-kongre turizminin yapılabileceği çok uygun bir yer.

Niçin insanlar Bodrum'a gelemesin? Turizmin çeşitliliğini artırarak kışın yağmur yağarken de Bodrum'u ziyaretçilere açabilmeliyiz. Tesislerimizi, tesislerimizin alt yapısını geliştirmeliyiz. Elimizden gelen ne varsa yapmalıyız.

Hepinize teşekkür ediyorum, selamlıyorum.

BODRUM'UN TURİZM SORUNLARI

Turizm'in 12 aya Yayılması

Bodrum Yarımadasında yer alan turistik işletmelerin çalışma süreleri ortalama olarak 6 aylık bir dönemde sıkışmış kalmıştır. Bu sürenin uzatılması için yapılan çalışmalar maalesef bireysel olarak yapılmakta, aynı zamanda çok cılız yürütülmektedir.

Bodrum'un Pazarlanması

Pazarlama faaliyetlerinde ciddi bir stratejik planlamaya ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle Türkiye'ye gelen turist profili ile Bodrum bölgesi turist profilleri farklılıklar göstermekte, oransal olarak büyük değişiklikler bulunmaktadır. Bu nedenle ciddi bir çalışma ihtiyacı bulunmaktadır.

Yerel Yönetim Hizmetleri

Turizm Bölgelerinin en önemli sorunlarından bir tanesi de sezonluk olarak bölgede yaşayan kişi sayılarının farklılık göstermesidir. Bu sorun yerel yönetimleri açısından önemli sorunları beraberinde getirmekte. Seçime katılan kişi sayıları ile ağırlanan müşteri sayılarındaki anormal farklılıklar nedeni ile gerekli altyapı hizmetleri tam olarak sunulamamaktadır.

AB Yasaları Entegrasyonu

AB birliği entegrasyon sürecinde hemen hemen her gün yeni yasalara çıkarılmakla beraber bu yasaların uygulamaya geçmesi ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılamamakta ve sonuçlarında kimi zaman kaos ortamları yaşanabilmektedir.

Bodrum'un Eğitimi

Yalnızca işletmelerde çalışan personel değil, özellikle turizm beldelerinin tümünde örgün turizm eğitimi ile ilgili olarak çalışılmalıdır.

HASAN GÜVEN

BODER YÖNETİM KURULU BAŞKAN YARD.

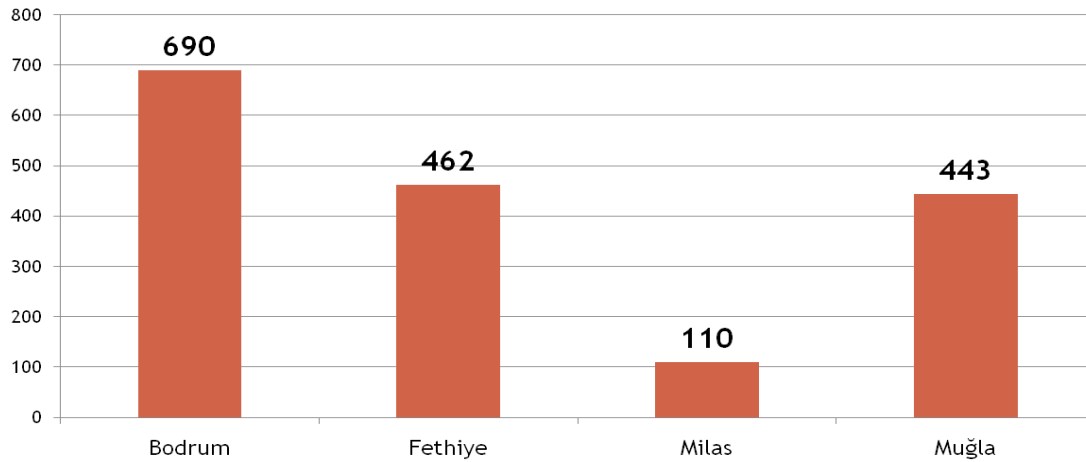
BODRUM KONAKLAMA, RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖRLERİ ORTAK ÇALIŞTAYI

İçerik

- Çalıştayı Amacı
- Sayılarla Konaklama, Restoran ve Eğlence Sektörü
- Sektörün Önemi
- Sektörün Genel Profili
- Turizm Gelirleri
- Sorunlar ve Çözüm Önerileri
- Sonuç

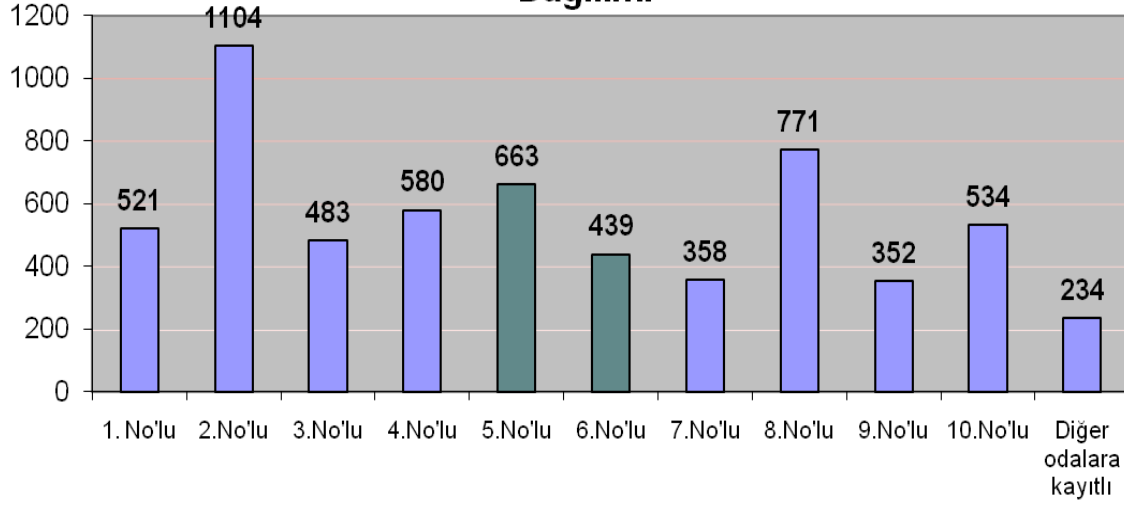
Çalıştayı Amacı

Muğla'da; konaklama, restoran ve eğlence sektörlerinin sorunlarının saptanması, tartışılması ve çözüm önerilerinin sunulması olarak önümüzdeki dönem yapılacak çalışmaların belirlenmesi ve kanun yapıcılara ulaştırılarak **lobi faaliyetlerinde** bulunulması.

Esnaf ve Sanatkarlar Odası üyeleri ve kayıtlı olmayan işletmeler yukarıdaki verilere dahil edilmemiştir.

BODTO Kayıtlı Üyelerin Meslek Komitelerine Göre Dağılımı

5.No'lu Meslek Komitesi	Konaklama
6.No'lu Meslek Komitesi	Restoran-Eğlence

Konaklama, restoran ve eğlence sektörü toplam BODTO üyelerinin 18%'inin teşkil etmektedir. Esnaf ve Sanatkarlar Odası üyeleri ve kayıtlı olmayan işletmeler yukarıdaki verilere dahil edilmemiştir.

Sektörün Önemi

Konaklama, restoran ve eğlence sektörleri:

- Turizm faaliyetlerinin ana unsurlarını oluşturmaktadır,
- Emek yoğun bir sektör olarak geniş istihdam imkanı sağlamaktadır,
- Kültür alış verişinin en yoğun yaşandığı alandır,
- Tecrübe yoluyla ülke ve bölgenin tanıtımında en önemli rol alan unsurdur,
- Yerel, kültürel ve tarımsal unsurların rekabet koşullarından arındırılmış olarak ekonomik gelecek bulabileceği ortamlardır.

Sektörün Genel Profili

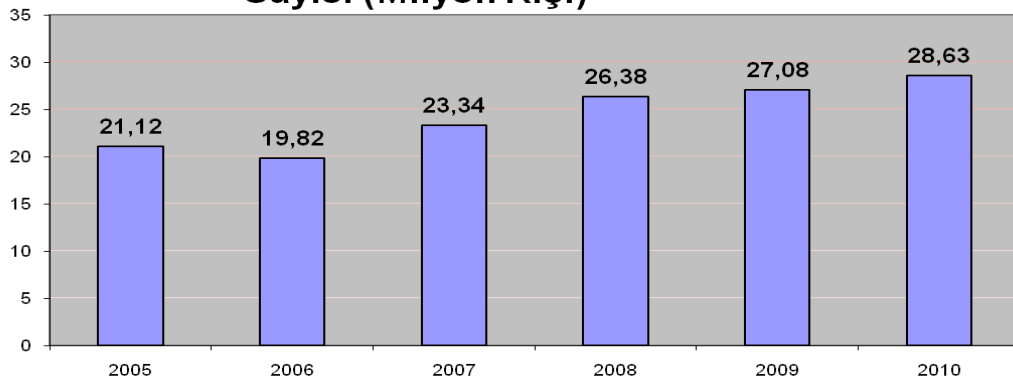
- Bodrum geneline baktığımızda, faaliyet gösteren işletmelerin 30%'dan fazlası konaklama, restoran ve eğlence sektöründe faaliyet göstermektedir.
- Bu sektörlerin faaliyet yoğunlukları, dönemsel olmakla birlikte yoğun istihdam sağlamaktadır. Ancak bu durum işletmelerin kapalı olduğu dönemde çalışanların hayatını olumsuz etkilemektedir.
- Ana faaliyet sektörüne ek olarak başka sektörlerde de faaliyetlerde bulunan işletmeler incelendiğinde, ikinci faaliyet alanı olarak en çok 34,9% ile bar-restoran ve eğlence sektöründe olduğu görülmüştür.
- Özellikle restoran ve eğlence sektörü ele alındığında işletmelerin 50%'si 3 ve daha az çalışan ,90%'ı 10 ve daha az çalışan istihdam etmekte olup çok küçük işletme sınıfındadır.
- Konaklama sektörü için aynı veriler geçerli olup orta ve büyük ölçekli işletmelerin oranları %5'dir.

- Konaklama, Restoran ve Eğlence sektörü işletmelerinin %70'i sezon dışı kapatılmaktadır.
- Fizibilite yapılmadan açılan işyerleri hayatta kalmak için kentin markasını ve sektörün itibarını hafife alan davranışlar içinde olabilmektedir.
- Bu durum kentin markası haline gelebilecek restoran ve eğlence mekanlarının oluşmasının önündeki en büyük engeldir.

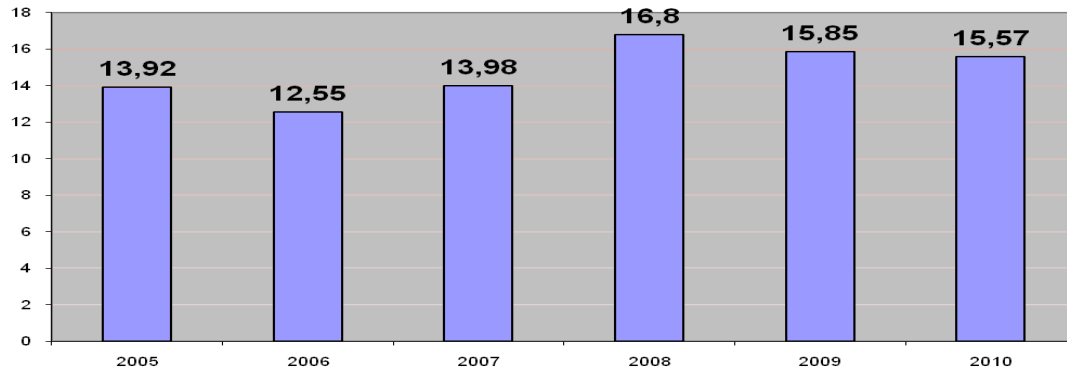
Turizm Gelirleri

Ülkemize gelen turist ve ülkemiz turizm gelirlerine baktığımızda turizm gelirlerinin düştüğünü görmekteyiz.

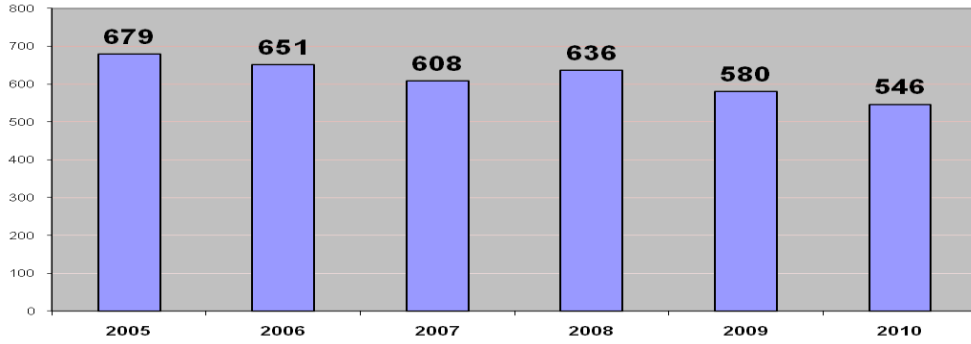
Yıllara Göre Ülkemize Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı (Milyon Kişi)

Yıllara Göre Yabancı Ziyaretçiler Turizm Geliri (Milyon \$)

Yıllara Göre Yabancı Ziyaretçiler Kişibaşına Ortalama Harcama (\$)

Sorun – Mesleki Eğitim

- Kalifiye eleman yetersizliği yüzünden hizmet kalitesi düşük,
- Eğitim ve istihdam arasındaki kopukluk – verilen eğitimler sektör ihtiyaçlarını karşılayamamakta,
- Çalışanlar mesleki yeterliliklerini sergilemekte zorluk çekmekte, kendilerini geliştirememekte, meslekte yükselme imkanlarından yoksun kalmakta,
- İşletmelerin kurumsallaşamaması,
- Ulusal boyutta geçerli olan mesleki sertifikasyon sistemi yoktur – bir kurumun verdiği belgeyi diğer bir kurum kabul etmemektedir.

Mesleki Eğitim:

Son dönemde işletmelerin rekabet gücünün desteklenmesi için mesleki eğitime verilen önem artmıştır.

- Mesleki Yeterlilik Kurumu bir çok alanda kurumlar arası işbirliği ile Avrupa Yeterlilik Çerçevesi doğrultusunda meslek standartları ve yeterlilikleri geliştirmektedir,
- İş-kur tarafından yürütülmekte olan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Milli Eğitim Bakanlıkları ve TOBB işbirliği ile UMEM Projesi uygulamaya geçirilmiştir.

Bu çalışmalar önümüzdeki dönemde mesleki sertifikasyonun yasal olarak şart koşulacağını bir göstergesidir. Bu durum ise işletmelerin alt yapısının acilen bu duruma adapte edilip hazır olmasını gerektirmektedir.

Çözüm: İstihdamın Anahtarı Mesleki Sınav ve Sertifikasyon Mesleki Projesi

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası öncülüğünde, Bodrum Ticaret Odası, Alanya Ticaret ve Sanayi Odası, Fethiye Ticaret ve Sanayi Odası, Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası, Yiyecek İçecek Yöneticileri Derneği, Profesyonel Otel Yöneticileri Derneği işbirliği ile gerçekleştirilecek proje; Öncelikle Akdeniz ve Ege Bölgeleri'nde, daha sonra tüm Türkiye'de eğitim ve istihdam arasındaki ilişkiyi güçlendirmek, hayat boyu öğrenmeyi desteklemek ve Avrupa Yeterlilikler Çerçevesi (AYÇ) ile uyumu kolaylaştırmayı hedeflenmektedir.

- Turizm sektörünün yiyecek ve içecek hizmetleri alt sektör grubunda AYÇ ile uyumlu uygun bir değerlendirme, ölçme ve belgelendirme sistemi oluşturularak etkin ve sürdürülebilir bir Ulusal Yeterlilik Sistemi kurulacak ve işletilecek,

- Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Mesleki Sınav ve Sertifikasyon Merkezi kurularak belirlenen meslek gruplarında yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluğu olacak,
- Servis görevlisi (seviye 2-3-4), servis yöneticisi (seviye 5), barmen/barmaid (seviye 3), bar görevlisi (seviye4) ve yiyecek-içecek operasyon sorumlusu (seviye 5) meslek gruplarında ulusal yeterlilikler belirlenecek, değerlendirme, ölçme ve belgelendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

Proje sonunda projeye ortak olan odalar bünyesinde AMESEM şubesinin kurulmasına yönelik çalışmalar başlatılacaktır.

Çözüm: Sürekli Eğitim Merkezi

Bodrum Ticaret Odası ve Muğla Üniversitesi işbirliği ile Bodrum’da bir sürekli eğitim merkezi açılacaktır. Eğitim merkezi ömür boyu eğitim ile Bodrum’daki ara eleman ihtiyacını karşılayacak ve hizmet kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar yapacaktır. Bu kapsamda:

- İşletmelerin çalışanlarının eğitim ihtiyaçlarını “Sürekli Eğitim Merkezinde” giderebilmeleri için finansal olarak desteklenmeleri,
- İŞ-KUR ve KOSGEB desteklerinin “Sürekli Eğitim Merkezinde” verilecek eğitimleri destek kapsamı içine alması,
- Sürekli eğitim merkezinde gerçekleştirilecek, “Firmaların kurumsallaşma ve kalite eğitimlerine” finansal destek verilmesi.
- Böylece merkezi planlar desteklenmiş olacak. Sürekli eğitim merkezi ile mesleki yeterliliklerin Bodrum’da yerine getirilmesi için alt yapı hazırlanmış olacak.
- Firmaların kurumsallaşması ve gerekli kalite standartlarına ulaşılması desteklenecektir.
- Voc-Test Merkezleri Projesi ile Bodrum’da sınav ve belgelendirme şubesinin sürekli eğitim merkezi bünyesinde bulunmasıyla gerekli sertifikasyon sağlanmış olacak.

Çözüm: UMEM Projesi Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri

Türkiye’de vasıfsız işgücü fazlalığı olduğu gibi firmaların kalifiye personel ihtiyacı da oldukça yüksektir. Bu kapsamda hem işsizlik oranının azaltılması hem de iş gücü piyasasındaki dengesizlikten kaynaklanan işsizliğe çözüm getirmek amacıyla UMEM projesi başlamıştır. Bodrum, Türkiye’nin dış dünyaya en yoğun temsil edildiği yerlerden biridir. Ancak hizmet kalitesi, ara eleman, kurumsallaşma, inovasyon, araştırma, planlama ve kalite yönetimi konusunda eksikler mevcuttur.

Liselerde verilen eğitimler sektör ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesine destek verilmesi için:

- Bodrum’un ve açılacak olan “Sürekli Eğitim Merkezinde” verilecek eğitimler bu projeye dahil edilmelidir,
- Bodrum’da bulunan turizm meslek liseleri, teknik ve endüstri meslek liseleri UMEM projesi kapsamına alınmalıdır.

Sorun: Aynı yerde aynı sektörde ihtiyacı aşan işyeri fazlalığı

- Restoran ve eğlence sektöründe aşırı yığılmalar olduğu tespit edilmiştir, işyeri fazlalığı fiyatların ve kalitenin düşmesine ve haksız rekabete yol açmaktadır,
- Küçük ölçekli konaklama sektörünün “her şey dahil” sistemde pazarlanmaya çalışılması gerekli kalite standartlarına ulaşılmasında sorun yaratıyor,

- Açılan işletmeler plansız ve ön araştırma yapılmadan açıldığı için faaliyet süreleri kısa oluyor,
- Turizm yapılan sezonun uzatılması için projelerin geliştirilmesi ve kamu desteğinin sağlanması gerekmektedir.

Çözüm: Bodrum Yarımadasının İşletme Planının Hazırlanması ve Uygulanması

- İhtiyaca bağlı sektör planlaması yapılmalı ve imar planları buna uygun hale getirilmelidir. İmar planlarında tarif edilen fonksiyonlara göre işyeri açılmasına müsaade edilmelidir.
- Yüksek sezon dışındaki turizm faaliyetlerine ve buna yönelik alt yapı girişimlerine destek ve teşvik verilmelidir.
- Yeni açılacak işletmeler sektörel planlamaya göre ruhsatlandırılmalı.
- Meslek Odaları bulundukları yerin ticaretine ilişkin bütün istatistikleri toplayabilmeli ve yatırımcıya danışmanlık hizmeti verilmeli. Bu konu Odalarla ilgili mevzuatın parçası haline getirilmeli.

Sorun: Düşen Hizmet Kalitesi

Hanuççuluk, taklit ürün ve günümüz standartlarına uymayan konaklama, restoran ve eğlence mekanları bir ekonomi oluşturmadıkları gibi kentin kimliği ve prestijini olumsuz yönde etkilemektedir.

Çözüm: Yasal düzenlemelerin ve denetimlerin kurumların işbirliği ile ve daha etkin olarak gerçekleştirilmesi

- Bilinçlendirme uygulamaları (konferans, broşür, teşvikler) ile toplumda farkındalık yaratılması,
- Kişisel gelişim ve davranış eğitimleri gerçekleştirilmesi,
- Etik kuralları geliştirilerek toplumun benimsemesi için uygulamaların yapılması,
- Sosyal sorumluluk bilincinin yerleştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması ve kişilerin etik değerlerinin ve sorumluluk bilincinin geliştirilmesi.

Sorun: Gece 12'den Sonra Uygulanan Gürültü Yasağı

Kaynak: 04.06.2010 tarih ve 27601 sayılı Resmi Gazete : "Hassas kullanım alanları içerisinde faaliyet gösteren mevcut açık ve yarı açık eğlence yerlerinde 24:00-07:00 saatleri arasında canlı müzik yayını yapılması yasaktır."

Sorun: Nisan ayında Başbakan'a sunulan taslak "Gürültü Yönetmeliğinde" hassas kullanım alanları tanımı: konut, eğitim kurumları, ... diğer oteller olarak değiştirilmesi öngörülse bile;

- Bodrum merkezini örnek aldığımızda Marina bölgesi ve Barlar sokağında konutlar ve eğitim kurumları mevcuttur.
- Bu uygulama ile Bodrum merkezindeki tüm eğlence yerlerini kısıtlamış oluyoruz.
- Bodrum'un 24 saat yaşayan bir eğlence ünü var iken bu yasa ile bundan vazgeçmek zorunda kalacaktır.

Uzun vadede imar planlarında fonksiyon tanımları gözden geçirilerek uygulanmalıdır.

Kısa vadede tarafların şikayetlerini dikkate alarak sektör temsilcileri, yerel yönetimler ve kamu yöneticilerinden oluşan komisyon bölgesel çözümler üretmelidir.

Sorun: Tütün ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

Kaynak: 07.01.2011 tarihli ve 27808 sayılı Resmi Gazete : “Aşağıdaki ilkelere uygun yapılmayan sponsorluk, kampanya, promosyon, reklam ve reklam içerikli her türlü faaliyetlerin, istismar edici, teşvik edici ve özendirici nitelikte bulunduğu, kamu sağlığını bozucu ve çocuklar ile gençleri etkileyecek içerikte olduğu kabul edilir:

Genç Tanımı: 15 ile 24 yaş arası dönem içinde bulunan kişi

- a) Alkollü içkiler bedelsiz, hediye, yardım, ödül, eşantyon veya promosyon olarak dağıtılamaz. Üretici ve ithalatçılara ait tesisler ile toptan satıcılara ait işyerlerinde ve açık alkollü içki satış belgesini haiz işyerlerinde sunum uygulaması mümkündür.
- d) Çocukları ve gençleri hedef alan veya bu kişilerin ilgi alanına giren etkinlikler ile bu nevi etkinliklerin tanıtımında ve etkinliğin gerçekleştirileceği mekânlarda, alkollü içki markaları veya alkollü içki markalarını çağrıştıracak nitelikteki unsurlar kullanılamaz ve bu etkinliklerde satış ve sunum yapılamaz.”

Çözüm:

Yapılan belli etkinliklerde örn. kokteyler’de katılımcılara ikram yapılabilir. Bunun için sponsorluk alınabilir. Sponsorluk konusunun yeniden gözden geçirilerek daha uygulanabilir şekilde oluşturulması.

Genç tanımı onbeş ile onsekiz yaş arası dönemi kapsamalı. Bir konuda 18 yaşında yetişkin bir konuda 24 yaşında yetişkin sayılamazın.

Sorun: Kapalı Alanlarda Sigara Kullanım Yasağı

Kaynak: 19.01.2008 tarihli 26761 sayılı Resmi Gazete, tütün ürünlerinin yasaklanması;
d) Özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerde tüketilemez.

Çözüm:

İşletme sahiplerinin başvurusu ile izin alarak işletme mekanlarında özel bölümlerin tütün kullananlara ayrılması. Böylece eğlenceye giden kişilere seçim hakkı verilmiş olacaktır.

Sorun: Ecrimisil

Denizden ve kumsaldan faydalanmak amaçlı kıyı kullanımları, iç kesimlerde yine turizm ve tarımsal amaçlı kamu malı kullanımları için 2009-2010 yıllarında ecrimisil tahakkukları yapılmıştır. Uzun yıllar tespit ve tahakkukları yapılmamış olan ecrimisiller bazı kullanımlar için 29 yıl geriye doğru hesaplanmıştır. Bodrum ekonomisini felç eden ve özellikle turizm sektöründe büyük hayal kırıklıkları yaratan bu uygulama aşağıdaki sorunlarla birlikte anılmaktadır:

- Tespit tutanakları mevzuata uygun tanzim edilmemiştir.
- Ecrimisil fiyat tespitleri mevzuata uygun yapılmamıştır.
- İdareye ve mahkemeye yapılan itirazlar sonuç vermemektedir.
- Ecrimisil giderleri bir ceza olarak kabul edildiğinden kanunen kabul edilemeyen gider sınıfında olup, gider olarak işlenmemektedir.
- İdarenin haksız kullanımı ortadan kaldırma girişimlerinde istekli davranıldığı söylenemeyeceği gibi, bilgisi dahilinde yinelenen kullanımları kira veya tahsis yolu ile hukuki hale getirmediğini görüyoruz.

- İmar planlarına uygun olmayan bazı kullanımlarda, idarenin görevini yerine getirerek kullanımın ortadan kaldırılması yerine, her yıl yenilenen Ecrimisil alarak, kullanıma bir meşrutiyet kazandırıldığı görülmektedir.
- Ecrimisil konusu alanlar geçmiş 10 yıl hatta bazı vatandaşlar için 29 yıl geriye doğru hesaplanmış ve bu alanların hangi yılda ne kadarının, ne için, ne amaçla kullanıldığına dair tespitin mevzuatın emrettiği yol izlenmeden ve idarenin tek yanlı tasarrufu ile belirlenmiştir,
- Geçmiş yıllar içinde kullanılan alanların hesabı, tespitin yapıldığı yıldaki kullanım esas alınarak yapılmıştır,
- Ecrimisil bedellerinin tespitinde bölgesel adaletsizlikler yaşanmaktadır. Örneğin Antalya bölgesinde her kullanım ayrı ayrı ölçülerek ayrı birim fiyatlarıyla hesaplanırken; Bodrum bölgesinde işletmelere kar sağlamayan, gelir getirmeyen yeşil alan, otopark, yol, şemsiye şezlong alanları ,restoran, bar ya da ticari kullanım alanları ile birlikte ölçülüp en yüksek birim fiyatlarıyla hesaplanmıştır. Ayrıca başka illerde kullanılan alanlar gerçek gün üzerinden hesaplanırken Bodrum bölgesinde kullanım süresi daha kısa olmasına rağmen 365 gün esas alınmıştır,
- Kullanımından hiçbir ticari menfaat sağlanmayan hatta kamu adına yapımı ve bakımı üstlenilen yeşil alanlar, belediye tarafından işletilen spor tesisi, yollar hatta henüz işletmeye açılmamış otel önündeki alanlar ecrimisile konu edilmiştir,
- İdare Mahkemesinde açılan yürütmenin durdurulması, iptali ve düzeltme talepli davalar, icrayı durdurmamakta dolayısıyla bedeli henüz kesinleşmemiş kamu alacağının tahsili girişimi icra takipleri nedeniyle vatandaşlarımızın ticari faaliyetlerini engellemektedir,
- Tarımsal niteliği olan veya tarımsal niteliği olmayan alanların ekonomiye kazandırılmak üzere kiralanmalarında bir yasal engel olmamasına rağmen bu alanlara yıllardır ecrimisil uygulanmaktadır,

Çözüm:

Ecrimisil kamu mallarının yönetimi biçimi haline gelmiştir. Turizm tesislerinin önündeki alanlarda turizm faaliyeti yapıldığı için ecrimisil alınması uygulamasından vazgeçilmelidir. Uygulamalarda bütünlük oluşturması için bütün Yarımada'nın kıyı kullanım planı yapılmalıdır. Ecrimisil konusu gerçekçi bir yasal altyapıya kavuşturulmalı, bu düzenlemeye kadar tahakkuk ettirilmiş olanların takibi durdurulmalıdır.

- Tespit, ilgili işletme/kişi idarenin görevlisi ve işletmenin bağlı olduğu meslek odası ve belediye yetkilisinden oluşan komisyon tarafından yapılmalı,
- Rayiç bedellerin belirlenmesinde mevzuatın tarif ettiği yol eksiksiz takip edilmeli ve yukarıda tarif edilen komisyon tarafından onaylanmalı,
- Geçmiş yıllar içinde kullanılan alanların hesabı, o yıllardaki fiyatlar hesap edilerek yapılmalı,
- Ecrimisil bedelleri her kullanım için ayrı ayrı ölçülerek ayrı birim fiyatlarıyla hesaplanmalı,
- Kullanılan alanlar gerçek gün üzerinden hesaplanmalı,
- Kullanılmasından bir ticari fayda sağlanmayan ancak çevrenin güzelleştirilmesi amacı ile kullanılan çiçeklik, yol, yeşil alan, peyzaj, kayrak kaplama, otopark ağaçlandırma gibi alanların kamu adına yapımı ve bakımı üstlenilen alanlar için firmalardan ecrimisil alınmamalıdır,
- Belirlenen ecrimisil tahakkukları, alan hesaplarına, bedellerine, sürelerine idare nezdinde yapılan itirazlar dikkate alınmalı ve yasa gereği belirlenen indirimlerden faydalanabilmeli,

- İdare Mahkemesinde açılan yürütmenin durdurulması, iptali ve düzeltme talepli davaların sonuçlanması beklenmeli. Henüz kesinleşmemiş kamu alacağının tahsili girişimi icra takipleri dava sürerken başlatılmamalı,
- Cirosunun önemli bir kısmı kadar ecrimisil uygulamasına maruz kalan firmalar ecrimisil giderini gider olarak gösterebilmelidir,
- Tarımsal niteliği olan veya tarımsal niteliği olmayan alanların ekonomiye kazandırılmak üzere kiralanmalarında bir yasal engel olmayan alanlara ecrimisil uygulanmaması,
- Kiralanmasında ya da kullanım izni verilmesinde yasal engel bulunmayan alanların arkasında bulunan işletmeler tarafından kiralanması işlemine derhal başlanmalıdır,
- İmar dışında bulunan tarımsal nitelikli ya da vasıfsız arazilerin kiralanması kolaylaştırılmalı ve bedellerin tespitinde özendirici amaç hedeflenmelidir,
- Bölgemizde sahillerin yalnız kamu kullanımına açık olduğu ancak, buradaki sahil kullanımlarını kolaylaştıracak altyapıların (iskele, güneşlenme alanları, şezlong alanları ve rekreasyon ve spor alanları) kamu tarafından temin edilemediği ve bakımlarının yapılmadığı gerçeği göz önünde bulundurularak ecrimisil tahakkukuna tabii tutulmamalıdır,
- Ecrimisil konusunda yatırımcısını İŞGALCİ gören mevzuatın yerine, kullanımı düzenleyen mevzuatın hazırlanması.

Sorun: Kamu Desteklerinin Yaz Nüfusuna Uygun Yapılmaması

Sorun: Kamu destekleri 120,000 nüfusa göre belirlendiğinden dolayı gerekli alt ve üst yapı, güvenlik, kamu hizmetleri yetersiz kalmaktadır.

Öneri:

- Yarımada bütçe ve personel kaynaklarının yaz nüfusu göz önünde bulundurularak yapılması gerekmektedir.
- Turizm kentlerinin Türkiye'nin dış dünyaya tanıtıldığı merkezler olduğu göz önünde bulundurularak görsel olarak geliştirilmesine daha fazla önem verilmesi.
- Bu konuda sahil kentlerine yönelik özel uygulamaların geliştirilmesi.

Sorun: Güvenlik Sorunları

Sorun: Bodrum'un artan nüfus ve göçle eskisi kadar rahat ve güvenli olmamasından dolayı kaynaklanan güvenlik sorunları

Çözüm:

- Artan nüfus ve göç ile genişleyen, büyüyen Bodrum Yarımadasındaki tüm beldelerde güvenlik personeli ve önlemlerinin artırılarak, aydınlatma alanlarının genişletilmesi,
- 24 saat yaşayan Bodrum'a uygun olarak merkezdeki hareketliliğin sürekli kılınması için işletmelerin desteklenmesi.

Diğer Sorunlar:

- Personel maliyetlerinin çok yüksek olması,
- Hava ulaşım seferlerinin yetersizliği,
- Eğitim-öğretim takvimleri iç turizmi olumsuz etkilemektedir,
- Tarih ve kültür turizminden yeterince faydalanılmaması,

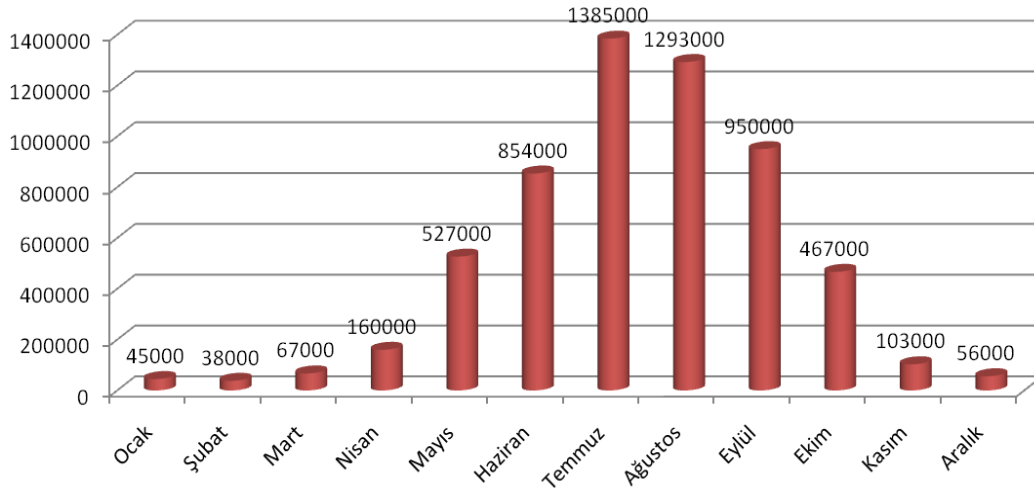
- Sezon dışında Bodrum’a gelen turiste hizmet alternatifinin düşük olması sezonun kısa olmasını tetiklemektedir.

Çözümler:

- 12 ay hareketliliği destekleyen var olan sektörlerin desteklenmesi,
- 12 ay hareketliliği destekleyecek iş alanlarının ve hizmetlerinin geliştirilmesi,
- Eğitim-öğretim takvimleri turizmi desteklemeli,
- Turizm bölgeleri için sosyal güvenlik maliyetlerinin düşürülmesi için destek verilmesi,
- Turizm bölgelerinde sezon dışında işletme çalışma saatleri ve günlerinde özel düzenlemeler yapılarak açık olan işletmelere vergi indirimleri uygulanmalı.

Sorun: Devlet Tarafından Belirlenen Eğitim Öğretim ve Sınav Tarihlerinin Turizme Etkileri

Muğla ilini yılda 3 milyon yabancı, 5-6 milyon yerli turist ziyaret etmektedir.

Yerli turistlerimiz tatil süreleri ve tatil yapacakları yer seçiminde resmi takvimden etkilenmektedir.

- Bu takvimler;
 - Seçimler yada nüfus sayımı
 - Bayram tarihleri
 - Ramazan ayı
 - Eğitim- öğretim takvimleri
 - Sınav takvimleri
 - Dershaneler ve kurs programları
 - Önemli festival, organizasyon ve karşılaşmaların takvimi olarak sıralanabilir.

Sınav + Eğitim-Öğretim 7 Ağustos – 20 Temmuz arasında gerçekleşmektedir.

20 Mayıs’tan sonra okula devamın azaldığı, konu tekrarı yapıldığı bilinmektedir.

- İşletmelerin 12 ay açık kalmasını destekleyici önlemler alınması ve teşvikler belirlenmesi,
- Kamu, sivil toplum ve özel sektör işbirliğinin ön planda tutulması

Devletten Beklentiler:

- Yasal düzenlemelerin özel sektörün iş hacmini olumsuz etkilememesine dikkat edilmesi,
- Yerel kurumlar ile daha fazla bilgi alış verişi yapılarak planlamaların daha uygulanabilir yapılması,
- Yeni düzenlemelerin uygulamaya geçirilmeden önce gerekli alt yapının hazırlanmasına olanak verilmesi,
- Çalıştayda belirlenen sorunların giderilmesine ve çözümlerin getirilmesine destek verilmesi,
- Kamu, sivil toplum ve özel sektör işbirliğinin ön planda tutulması.

Bodrum ilçe merkezinde ve beldelerinde bulunan, başta oteller ve yeme-içme mekânları olmak üzere, rayiç bedellerin üstünde ve haksız Ecrimisil tahakkukları yapıldığı, bunlara idare nezdinde yapılan itirazların dikkate alınmadığı ve tahsili yönünde Vergi Dairesine bildirimde bulunulduğu, mahkeme müracaatlarının icranın yürütmesini durdurmadığı ve bunun sonucu olarak birçok işletmenin ödenmesi imkansız icra uygulamaları ile karşı karşıya kaldığı yönünde Üyelerimizin müracaatları üzerine Bodrum Ticaret Odası, ilgili bütün kamu kurumları nezdinde girişimlerde bulunmuştur.

Bütün yasalar ve kamu adına yapılan uygulamaların muradının Kamu menfaatinin bir hukuk düzeni içinde korunması olduğu inancını paylaşan üyelerimiz, yasaları uygulamakla yükümlü olan Kamu yöneticilerimizin her türlü uygulamalarının hakkaniyete uygun, adil ve herkes için geçerli olması beklentisi içindedir.

DENİZ EYİNÇ
BODRUM TİCARET ODASI
YÖNETİM KURULU ÜYESİ

Yönetim Kurulu Üyelerimizin yaptığı incelemeler sonunda hazırladıkları Ecrimisil Raporunu aşağıda bulacaksınız.

BODRUM TİCARET ODASI ECRİMİSİL RAPORU

ECRİMİSİL Tanımı

Kısaca, Ecrimisil 'kamu malından haksız olarak yaralanmanın karşılığıdır'. Asla kamu mallarının idaresinin bir yöntemi değildir.'

Ecrimisil Uygulamsı ile İlgili Tespitler

Tespit Tutanakları Mevzuata Uygun Tanzim Edilmemiştir

Ecrimisil konusu alanlar, geçmiş 10 yıl, hatta bazı vatandaşlar için 29 yıl geriye doğru hesap edilmiş olup, bu alanların hangi yılda ne kadarının, ne için, ne amaçla kullanıldığına dair tespit, ikna edici olmayan usuller ile mevzuatın emrettiği yöntem izlenmeden ve idarenin tek yanlı tasarrufu ile yapılmıştır.

- Kullanılan alanların hesabı, tespitin yapıldığı yıldaki kullanım, geçmişe yönelik olarak da esas alınmış, geçmiş yıllardaki kullanım alanının tespiti için bir çalışma yapılmamıştır.
- Antalya bölgesinde her kullanım, ayrı ayrı ölçülmüş ve ayrı birim fiyatlarla fiyatlandırılmıştır. Bodrum bölgesinde, gelir getirmeyen yeşil alan, yol, otopark, şemsiye şezlong alanlara, restoran, bar yada ticari kullanım alanları ile birlikte ölçülüp en yüksek birim fiyatlar ile çarpılmıştır.
- Başka illerde, ecrimisil bedeli hesabında, kullanılan alanın kullanıldığı gerçek gün hesabı yapılmış iken bölgemizde bu kullanım süresi daha kısa olmasına rağmen, her yıl için 365 gün olarak hesap edilmiştir.
- Kullanımından hiçbir ticari menfaat oluşmayan, hatta kamu adına yapımı ve bakımı üstlenilmiş yeşil alanlar, herkesin kullanımına açık şemsiye şezlonga alanları, yollar, kayrak kaplı alanlar, halk plajlarındaki alanlar, belediye tarafından işletilen spor tesisi ve hatta henüz işletmeye açılmamış Otel önündeki alanlar ecrimisile konu edilmiştir.

Ecrimisil Fiyat Tespitleri Mevzuata Uygun Yapılmamıştır

İlgili mevzuat, Ecrimisil bedelinin tespitinde uygulanacak yöntemi tarif etmiş, Kuruluş ve Bilirkişilerden soruşturulmak suretiyle ve taşınmazın değerini etkileyecek tüm unsurların göz önünde bulundurularak yapılmasını emretmiş iken, İdare, tespiti tek taraflı ve özensiz yapmıştır.

- İdare, Bedel tespitlerinde, Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Minimum Emlak Beyan değerinin % 5 ni esas aldım dese de bu değer çok üzerinde bedel tespitleri de vardır. Kaldı ki, Belediyelerin pay aldıkları Emlak Vergisine esas olan bu bedeller zaten yüksek olduğu gibi, Minimum Emlak Beyan Değeri emsal alınan taşınmazlar ile Ecrimisil konusu alanların vasıflarının çok farklı olduğu, Ecrimisil konusu alanların çoğunda kısıtlılık söz konusudur.
- Açık alan kullanımlarında esas alınan birim fiyatlar, Kemer'de 5,43 TL/m², Manavgat'ta 4,41 TL/m² iken Bodrum da 75,43 TL/m² dir.
- Bodrum'da bahçe amaçlı kullanımlarda ortalama 6,42 TL/m² esas alınmıştır ki, bu bölgede yapılan tarım faaliyetinin hiçbirinin toplam geliri bu getiriyi sağlayamaz.
- Yine Minimum Emlak Beyan Değeri 6 TL/m² olan tarım ve imar dışı arazi kullanımından 1,55 TL/m² talep edilmiştir.

- Geçmiş yıllarda uygulanan ecrimisil bedelleri ile 2008-2009 yılında uygulanan ecrimisil bedelleri arasında açıklanamaz fiyat farkları rapor ekinde sıralanmıştır.

İdareye ve Mahkemeye Yapılan İtirazlar Sonuç Vermemektedir

İdarenin tek taraflı olarak belirlediği Ecrimisil Bedellerinin, alan hesaplarına, bedellerine ve sürelerine İdare nezdinde yapılan itirazların dikkate alınmadığı gözlenmiştir.

- Üyelerimizin İdareye yapmış oldukları itirazlarda tarafın dinlenmesi ve iddialarının araştırılıp, tetkik edilmesi beklenir iken, hiçbir uzlaşma girişiminde bulunulmamış ancak 10 yıl üzeri süre itirazları düzeltilmiştir.
- Yüksek mahkeme kararları 5 ila 10 yılı, Maliye Bakanlığının kendi tebliğlerinde ise 5 yıl Ecrimisilde zaman aşımı süresi tespiti açık iken, İdare hala 29 yıla varan ecrimisil tahakkukları yaparak, yurттаş nezdinde tereddüt ve infiale sebep olmuştur.

İdare Mahkemesinde açılan, yürütmenin durdurulması, iptali, ve düzeltme talepli davalar, vergi dairelerine ulaşan tahsilin icrasını durdurmamakta, böylece itiraza konu, bedeli henüz kesinleşmemiş kamu alacağının tahsili girişimi, icra takipleri yüzünden tüccarın ticari faaliyetlerini engelleyebilecek sonuçlar doğurmaktadır.

- Kesinleşmemiş bir Kamu Alacağı olan İdare Mahkemelerinde itiraz konusu Ecrimisil alacaklarının, dava sonuçlandırılıncaya kadar tahsilinin yürütmesinin durdurulmuyor olması, Temel hukuk prensipleriyle örtüşmemektedir.
- Yüz bin TL' den bir buçuk milyon TL ye varan Ecrimisil ödemelerinin söz konusu olduğu dikkate alınırsa, bunların icra takiplerinin, ilgilinin ticari faaliyetlerine imkân vermeyeceği gibi Bodrum da ki sosyal hayatı etkileyeceği de muhakkaktır.
- Banka hesaplarına, trafikteki araçlara, kamuda ki alacaklarına icra konulan ve yurt dışı çıkış yasağı getirilen üyelerimiz bulunmaktadır.
- İdare Mahkemedan gelen kısmi yürütmenin durdurulması kararlarının Bodrum Vergi Dairesince işleme konulmadığı, ancak Mal Müdürlüğünce bildirilen miktarın tamamının Vergi Dairesince tahsilinden sonra icra takiplerinin kaldırılabilirdiği şikâyetleri alınmıştır.

Diğer Sorunlar

Ecrimisil giderleri bir CEZA olarak kabul edildiğinden Kanunen kabul edilmeyen gider sınıfında olup, gider olarak işlenememektedir.

- Cirounun önemli bir kısmı kadar ecrimisil muhatabı olan firmaların olduğu dikkate alınarak değerlendirilmeli.

İdarenin haksız kullanımı ortadan kaldırmak girişimlerinde istekli davrandığı söylenemeyeceği gibi, bilgisi dâhilinde yinelenen kullanımları kira veya tahsis yolu ile hukuki hale getirmedeğini görüyoruz.

- İdarenin ancak ihale yolu ile kiralama yapıyor olması, Turizm işletmelerinin, başkalarının müdahalesi korkusu ile kiralama talebi yapmaktan sakındıkları gözlenmiştir.
- Mahalli gazetelerimizde yayınlanarak duyurulan Maliye Bakanlığının, Ecrimisile konu taşınmazları işgal edenlerin kiralamaya davet edildiği tebliğe göre kiralama müracaatı yapan üyelerimizin bu müracaatlarının dikkate alınmadığı örnekler bulunmaktadır.
- Özellikle yerleşim yerleri, imar sınırları dışında bulunan tarım arazilerinin yada vasıfsız arazilerin ekonomiyi kazandırılması, kullanımlarının özendirilmesi bir devlet politikası

iken İdarenin bunları kiralamakta isteksiz davrandığı ve yüksek ecrimisil bedelleri ile kullanımı caydırdığı gözlenmiştir.

İmar planlarına uygun olmayan bazı kullanımlarda, idarenin görevini yerine getirerek kullanımın ortadan kaldırılması yerine, her yıl yenilenen Ecrimisil olarak, kullanıma bir meşruiyet kazandırıldığı görülmektedir.

Ecrimisil Uygulamalarına Bazı Örnekler

Ecrimisil uygulamalarının, kamu mallarının idaresi yöntemi haline geldiği bölgemizde, İdarenin uygulamasının 'kamu menfaatinin korunması ve hukuka uygunluk' prensibi ile örtüşmediği kanaati, konu tekrar ele alınarak giderilmelidir. Aşağıda seçilmiş birkaç örnek dikiinize sunuyoruz.

- 1. Örnek;

Gümbet'te faaliyet gösteren bir apart tesisine 2003 yılında şemsiye-şezlong alanı, şezlong yastığı koyma yeri (portatif) için, işgal ettiği 1281,6 m2 alana dair 365 günlük kullanım için işletme 6 ay açık olmasına rağmen 2.317,68 TL tahakkuk ettirilmiş, aynı işletmenin 2009 yılı tahakkuku alan kullanımı 3003,50 m2'ye çıkarılarak 4 yıl, 9 ay, 30 gün kullanım süresine **250.508,24 TL** tahakkuk ettirilmiştir. İdare 2003 yılında bilgisi dışında işgale tahakkuk gönderdiği halde son 5 yıl için tahakkukta bulunmamış ve böylesine büyük bir meblağı bugün talep etmektedir.

- 2. Örnek;

Bodrum İçmeler Mevkii'nde Kurulu 1000 yataklı bir Tatil Köyüne 2003 yılında 2037 m2 işgal için 18.000,00 TL tahakkuk ettirilmiş, aynı büyüklükteki alan için 4 yıl, 8 ay, 29 gün kullanıma dair 2009 yılında **970,391,21TL** tahakkuk ettirilmiştir. Bu işletme de sadece turizm sezonunda açıktır.

- 3. Örnek;

Ortakent'te bir şahıs tarafından bakımı yapılan zeytinlik alan için 24 yıl, 7 ay, 12 gün kullanıma dair yine bu yıl **301.890,69 TL** tahakkuk ettirilmiştir.

- 4. Örnek;

Gümbet'te kurulu bir otel işletmesinin işgal ettiği 1539,22 m2'lik ve turizm açık alan diye tanımlanan alan için, 1 yıl, 8 ay, 26 gün kullanıma bu işletme sadece sezonda açık olmasına rağmen, **95.171,82 TL** tahakkuk ettirilmiştir.

- 5. Örnek;

Kumbahçe'de halk plajı olan yerde 500 m2 kumsal kullanımı için (ücret alınmayan alan) 9 ay, 1 gün kullanıma **42.908,33 TL** tahakkuk ettirilmiştir.

- 6. Örnek;

Bodrum Kumbahçe'de Belediye tarafından yaptırılmış ve işletilen günübirlik teknelerin kullanımına sunulmuş olan bir beton iskele ve bunun küçük ofisi için 973,28 m2'lik kullanıma 7 yıl, 7 ay, 1 gün için **430.742,12 TL** tahakkuk ettirilmiştir.

- 7. Örnek;

Gümbet'te 57.925 m2'lik dolgu alanın arkalarındaki otellerin idarece paylaşımı yaptırılmış ve bir otel işletmesine 2.194.58 m2 taş zemin, çiçeklik, beton zemin, kumsal, şemsiye-şezlong alanı amacıyla kullanılan alana, 3 yıl, 1 ay, 2 gün için **133.127,80 TL** tahakkuk ettirilmiştir. Bu bölgede plajlar halk plajı olarak tahsis edilmiş ve şezlong-şemsiyeden para alınmamaktadır. İşletmeler bu yeşil alanın bakımını yapmaktadırlar.

Bodrum Ticaret Odası Olarak Üyelerimiz İle Yapılan Görüşmeler Sonunda Oluşan, Konunun Çözümüne Katkısı Olabilecek Görüşlerimiz Aşağıdaki Gibidir

- 1) İdareye yapılan itirazlarda ve yeni Ecrimisil tespitlerinde, kullanılan alan hesabı, alanın ne amaç için kullanıldığı, ne kadar süre ile kullanıldığı hususları idarenin tek taraflı kararı yerine, ilgili işletme/kişi idarenin görevlisi ve işletmenin bağlı olduğu meslek odası yetkilisinden oluşan komisyon tarafından değerlendirilmeli ve sonuca bağlanmalıdır.
- 2) Rayiç bedellerin belirlenmesinde mevzuatın tarif ettiği yol eksiksiz takip edilmeli ve yukarıda tarif edilen komisyon tarafından onaylanmalı.
- 3) Kullanılmasından bir ticari fayda sağlanmayan ancak çevrenin güzelleştirilmesi amacı ile kullanılan çiçeklik, yol, yeşil alan, peyzaj, kayrak kaplama, otopark ağaçlandırma gibi alanların tanzimi Kamu tarafından yapılamıyor ise, yapan işletmelerden ecrimisil bedeli talep edilmemelidir.
- 4) Mahkemelerde dava konusu olmuş Ecrimisil ödemelerinin tahsilâtının yürütmesi derhal durdurulmalıdır.
- 5) İdarenin ya da mahkemenin kararıyla kesinleşen ecrimisil bedellerinin ödenmesinde, peşin ödemeye % 25 indirim ve düşük faizli, ecrimisilin hesaplandığı yıl kadar vadeli taksitlendirme olanağı sağlanmalıdır.
- 6) Kiralanmasında ya da kullanım izni verilmesinde yasal engel bulunmayan alanların arkasında bulunan işletmeler kiralanması işlemine derhal başlanmalıdır.
- 7) İmar dışında bulunan tarımsal nitelikli ya da vasıfsız arazilerin kiralanması kolaylaştırılmalı ve bedellerin tespitinde özendirici amaç hedeflenmelidir.
- 8) Bölgemizde sahillerin yalnız kamu kullanımına açık olduğu ancak, buradaki sahil kullanımlarını kolaylaştıracak altyapıların (iskele, güneşlenme alanları, şezlong alanları ve rekreasyon ve spor alanları) kamu tarafından temin edilemediği ve bakımlarının yapılmadığı gerçeği göz önünde bulundurularak ecrimisil tahakkukuna tabii tutulmamalıdır.
- 9) Ecrimisil tahakkukları geçmişe dönük olarak en fazla 5 yıl ile sınırlandırılmalı, daha uzun ecrimisil ihbarnameleri göndermekten vazgeçilmelidir.
- 10) Ecrimisile konu alanları kullananlara, kullandıkları alanı her yıl beyan etmeleri zorunluluğu getirilerek uzun dönem ecrimisil tahakkuklarının önüne geçilmelidir.

İBRAHİM AKKAYA
BODRUM TİCARET ODASI
YÖNETİM KURULU BŞK. YARD.

- Muğla ili toplamında 7161 TAPDK Belgesi açık alkol ve tütün ürünleri satıcısı mevcuttur.
- Bunların 1885 adeti Bodrum ilçesindedir.
- İl genelinde %26'sını teşkil etmektedir.
- Bodrum'da ruhsatlı ve TAPDK belgesi açık alkollü satıcısı 985 adet mevcuttur.
- Açık alkol satıcısı Ankara ilinde 968 adettir.
- Yani Başkent Ankara'dan fazladır.
- İlçemizin en önemli geçim kaynaklarından biri olduğunun göstergesidir.

TAPDK VE ÇEVRESEL GÜRÜLTÜ SORUNU DÜZENLEMELERİNİN BODRUM VE MUĞLA GENELİNDE ETKİLERİ NELER OLACAKTIR?

TAPDK

7 Ocak 2011 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan yönetmeliğe göre madde 8 ve 19 'da belirtildiği üzere açık alkol satıcıları sigara satışı yapamamaktadır ve üretici firmalar hariç hiçbir şekilde sponsorluk, aktivite, satış desteği ve mal fazlası gibi uygulamaları yapamayacaktır.

Bu Durumun Bölgemize Etkileri Neler Olacaktır?

- En başta devlet ve millet adına ciddi bir vergi kaybı oluşacaktır. (KDV ve Gelir Vergisi gibi)
- Nedeni ise tüm bu işlemler faturalı yapılmakta ve faturalarımızda satış destek primi hizmet bedeli olarak kesilmektedir.
- Tüm alkol ve sigara satış desteklerinden doğan katılım bedeli mal fazlası, bedelsiz, klima, şemsiye, tente, oturma grupları ve skontolar olarak bölgemiz esnafına ve doğrudan halka inen gerçek bir kaynaktır. Tüm bölgenin tamir tadilat ve yeni yatırım kanallarının temel besleyicisidir ki bu kaynak kesilecektir.

Çevresel Gürültü 23:59 Açık alanlarda Müzik Kapanışı ve Kapalı Alana Geçilme Zorunluluğu

Diğer Avrupa ve Amerika'daki uygulamalara baktığımızda bunların içinde en katı Amerika'dır. Birçok eyaletinde içki ve tütün ürünleri de çok ağır düzenlemelere sahipken Miami ve Keywest gibi turistik eğlence bölgelerinde ses, sigara, açılış kapanış saati gibi konularda tamamen serbesttir. Kapalı mekanlarda da sigara satıldığı gibi içilebilmektedir de. Avrupa'da da Ibiza, Cannes, Santorini, Mikanos gibi örnek birçok bölge mevcuttur ki bunlar da ses yasaklarının olmadığı serbest bölgelerdir.

Bodrum Halkı yıllardır eğlence sektörü ile yaşamayı bilmiş ve hep anlayışlı olmuştur.

Bu sorunu yaratıp rahatsız olan kesimler ise Bodrum'a sonradan yerleşmiş Metro, Migros gibi yerlerden alışveriş yapıp ne çarşıya ne de Bodrum'a ekonomik bir değeri, katkısı olmayan kişiler yapmaktadır.

Bodrum'da ekonomik getirisi olan hiç kimse ses ve gürültüden şikayetçi değildir.

Bodrum Dünya turizmiyle rekabet etmektedir. Karşımızda Mikanos, Ibiza, Miami, Keywest gibi rakipler bulunuyor. Bugün bu şehirlerle rekabet edebiliyorsak, Bodrum'da 1970'lerde başlayan bar kültürünün en büyük etken olduğu unutulmamalıdır.

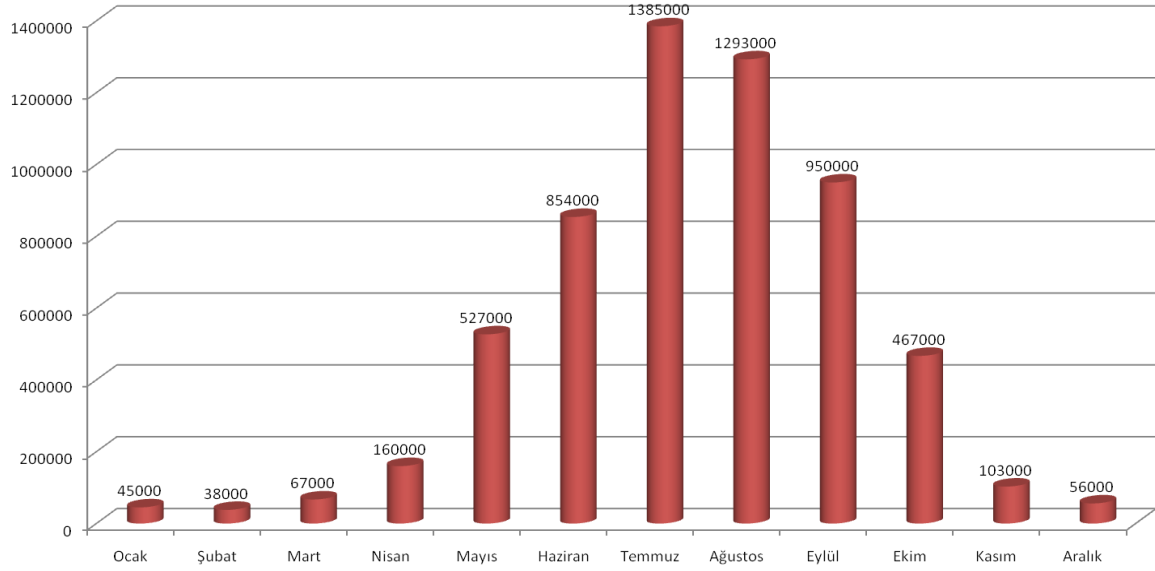
Siz değerli işadamlarının bu sektöre destek vereceğinden hiç şüphemiz yoktur. Çünkü bizler aynı geminin içerisindeyiz. Sesiz bir Bodrum soluksuzda kalacaktır.

ATILLA SERTTAŞ

BODRUM EĞLENCE ALT SEKTÖRÜ ÜYESİ

DEVLET TARAFINDAN BELİRLENEN EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV TAKVİMİNİN TURİZME ETKİLERİ

Muğla ilini yılda 3 milyon yabancı, 5-6 milyon yerli turist ziyaret etmektedir.

Aylara Göre İç Turizm Hareketi

Ekonomimiz esas olarak turizme bağlıdır.

Yerli turistlerimiz tatil süreleri ve tatil yapacakları yer seçiminde resmi takvimden etkilenmektedir.

- Bu takvimler;
 - Seçimler yada nüfus sayımı
 - Bayram tarihleri
 - Ramazan ayı
 - Eğitim- öğretim takvimleri
 - Sınav takvimleri
 - Dershaneler ve kurs programları
 - Önemli Festival, organizasyon ve karşılaşmaların takvimi olarak sıralanabilir

Eğitim-Öğretim dönemi, 13 Eylül – 17 Haziran arasındır.

	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz
İlköğretim												
Lise												
Üniversite												

	Başlangıç Tarihi	Sömestr	Bitiş Tarihi
İlköğretim			
Lise	20 Eylül 2010	31 Ocak 2011 – 11 Şubat 2011	17 Haziran 2011
Üniversite	Eylül*	Ocak*	Haziran*

Sınav + Eğitim-öğretim 7 Ağustos – 20 Temmuz arasında gerçekleşmektedir.

	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz
Mevcut Eğitim												
ÖSYM Sınavları												
M.E.B. Sınavları												
Resmi Tatiller												

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI SINAV TAKVİMİNDEN 2011

SINAV PROGRAMI	Başlangıç Tarihi	Sınav Adı
	04 Haziran 2011	Seviye Belirleme Sınavı(8nci sınıf) – Parasız Yatılılık ve Bursluluk Sınavı 2011/SBS 8
	05 Haziran 2011	Seviye Belirleme Sınavı(7.nci sınıf) 2011/SBS-7
	Şubat Ağustos Eylül	Lise Bütünleme sınavları

Projenin Konusu

Turizm konaklama sektöründe “varış yerinde kalitenin yakalanabilmesi ve koşulsuz misafir memnuniyetinin” sağlanabilmesi ve, TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ (2023) ve TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ EYLEM PLANI (2007-2013) çerçevesinde düzenlenen eylemleri hayata geçirebilmek amacıyla, istihdam edilen tepe yöneticiler ile ara elemanlar noktasında yoğun bir şekilde yaşanan kalite zafiyetinin giderilmesi, hizmet sektörü olan Turizmde “İNSANA YAPILAN YATIRIMDA” yaşanan sorunların irdelenmesi ve çözüm önerisidir.

Konaklama Sektöründe Yaşana Gelen En Önemli Sorunlar

Ülkemizde yapılmaya çalışılan ancak henüz layık olduğu konuma gelememiş ama bu konuda aşırı bir gelişim gösterme kabiliyetine sahip olan turizm sektörünün hemen hemen her kesiminde yaşanan sorunlarının en büyüğü şüphesiz “hizmet kalitesi” sorunudur.

Bu önemli sorunun aşağıda detayları ile açıklamaya çalışacağımız iki ana unsuru, tepe ve orta kademe yönetimi ile ara eleman zafiyeti ve açığıdır.

Bu iki ana başlığı ayrı ayrı irdelenecek olursak,

Ara Eleman Sorunu

Hizmet sektöründe misafirler ile 24 saat ilişkide olan personel (ARA ELEMAN) başarısının ve misafir memnuniyetinin en önemli unsurudur. Kısaca Turizm personeli Ülkedeki Turizm anlayışının aynasıdır, göstergesidir. Türk Turizmde özellikle mesleki eğitim eksikliği çok geri ve içler acısı durumdadır.

Turizm sektörü; gelişmekte olan ülkelerde sanayinin alternatifi, ekonomik gelişmenin ve kalkınmanın en önemli çarkı olarak görülmektedir. Bu sektördeki ekonomik beklentileri karşılamak ve uluslararası pazarda daha fazla pay alabilmek adına ülkemizde, turizm işletmelerinin sayı ve kapasiteleri, muhtelif turizmi teşvik tedbirleriyle hızla arttırılmaya başlanmıştır. Özellikle, 1980’li yıllardan sonra sektöre ilişkin bu hızlı “fiziki” atılım sonucunda ülkemizde hızla artan tesis ve yatak kapasitesi turizmde sunum/seçenek çeşitliliğini arttırırken beraberinde, ne yazık ki, meslekî eğitim almış nitelikli işgücü açığı sorununu gündeme getirmiştir. Turizm sektörünün genel nitelikleri arasında birinci sırada yer alan, sektörün emek – yoğun özelliği göz ardı edilmektedir.

Turizm sektörünün emek - yoğun yapısı nedeniyle, otomasyona diğer sektörlerden daha az imkan vermekte dolayısıyla bu sektörde insan gücüne olan ihtiyaç daha da artmaktadır. Turizm sektöründe gelişmiş ülkeler incelendiğinde, o ülkeleri ilginç ve çekici yapan unsurların sadece maddi kaynakları, yatırımları, tarih ve tabiat zenginlikleri değil, onları değerlendiren insan ve organizasyon gücü olduğu görülmektedir.

İnsan unsuruna son derece bağımlı olan turizm sektörü aynı zamanda istihdam yaratmada etkin bir rol oynayabilme niteliği de kazanmaktadır. Dolayısıyla bir ülkede turizm sektörünün gelişmesi, söz konusu ülke insanların bu sektörde istihdam edilebilmelerine imkan verebileceği gibi, işsizlik sorununun da kendiliğinden ortadan kalkmasında yönünde de etkili olmaktadır. Sektörün sağladığı bu istihdam potansiyeline yönelik sunum ise oldukça düşüktür. Turizmin, ekonomik kalkınmada etkili olabilmesi için uluslar arası pazarda sunulan hizmet bağlamında rekabete

girmesi ve sürekli kendini geliştirmesi şarttır. Bu da, turizmde hizmet veren işgücünün niteliklerine bağlıdır. İstihdam talebinin yüksek olması ne yazık ki her işgücünün bu sektörde değerlendirilebileceği anlamına gelmemektedir. Dolayısıyla, bir tarafta birikmiş işgücü arzı fazlası ile diğer tarafta boş turizm hizmetlisi kadroları arasında dengenin sağlanması gerekliliği ve önemi ortadadır.

Uluslararası turizm pazarında ciddi bir konuma gelmek isteyen ülkelerin, fiyat ve fiyat dışı unsurlara bağlı olarak rekabete girilmesi, modern turizm anlayışının gerektirdiği hizmet kalitesinin sağlanması ve turist ile turiste hizmet edenler arasındaki ilişkilerin sağlıklı ve kaliteli olarak gerçekleştirilmesi zorunluluğu, büyük ölçüde sektörde istihdam edilen işgücünün meslekî ve teknik eğitim düzeylerinin yüksek olmasına bağlıdır.

Sektörde çalışanların mesleki eğitim durumlarına göre dağılımı (%)

EĞİTİM DÜZEYİ	KONAKLAMA SEKTÖRÜ (%)	YEME/İÇME SEKTÖRÜ (%)	ACENTALAR (%)
EĞİTİMSİZ	87,0	88,2	81,6
MESLEK YÜKSEK OKULU	2,6	1,4	2,9
MESLEK LİSESİ	3,2	2,9	2,4
T.U.R.E.M.	4,0	1,9	4,5
DİĞER	3,2	5,6	8,6
TOPLAM	100,0	100,0	100,0

Ayrıca, sektörde çalışanların yaklaşık %17 si Yüksek Okul , %34 ü ilk / orta okul , %44 lise ve dengi okul mezunudur kısaca genel eğitim düzeyi de çok düşüktür...

2000 yılında yapılan bir başka araştırmaya göre ise eğitim düzeylerine de bakılmaksızın Turizm Sektörünün hali hazırda yaklaşık **170.000** eksik istihdamla ayakta durmaya çalıştığını ortaya koymaktadır.

Sektörde çalışanların mesleki eğitimlerine göre yapılan bu araştırmanın sonucu, personel formasyonu hakkında çok çarpıcı bilgiler vermektedir.

Tüm bu veriler ve tespitler doğrultusunda Turizm sektöründeki bu önemli sorunun çözümü Beş yıllık bir program dahilinde Akademik dayanağı olan hızlandırılmış bir eğitim sistemiyle tüm turizm bölgelerinde başlatılacak bir eğitim seferberliği ile yılda yaklaşık yüz bin kişinin formasyon eğitimlerinden geçirilerek sektöre kazandırılması ile mümkün olacaktır.

Bu tür bir eğitim sistemine örnek olarak Muğla Bodrum'da en son TUREDER Turizm Eğitim Derneğinin Muğla Üniversitesi işbirliği ile büyük bir başarıyla hazırlayıp tamamladığı "KONAKLAMA SEKTÖRÜ ARA ELEMAN EĞİTİMİ PROJESİ" örnek alınmalıdır.

Dikkat edilecek olursa yukarıda açıklamaya çalıştığımız ARA ELEMAN sorunları bu günden yarına çözülmesi zor ancak gelişmekte olan sektörümüzün imajı açısından çok ciddi bir önem taşımaktadır.

Tepe Ve Orta Kademe Yöneticileri Sorunu

Dünyadaki rakiplerimize oranla nitelikleri açısından daha genç daha kaliteli otellerimizin yanı sıra, büyük potansiyeline rağmen destinasyon olarak yetersiz, yatak sayısı açısından sunabileceği ürünü kısıtlı ülkemizde, gelişen yatak arzına oranla turizm yapabilirliğin en önemli fonksiyonu olan “hizmet standardı”nın oluşturulması çerçevesinde yukarıda açıkladığımız büyük sorunun yanı sıra “tepe ve orta kademe yönetimlerinde” de yaşanan olumsuzluklar Dünya Turizm Pazarındaki imajımızın zedelenmesini tetiklemektedir.

Bu durum uluslar arası turizm operasyonlarını organize eden “Tur Operatörlerinin” her yıl gerek kontrat dönemlerinde gerekse sezon içerisindeki misafir şikayetleri değerlendirmeleri ile oluşan diyalog ve incelemeler esnasında dikkatlerinden kaçmamakta ve müşterilerine karşı prestij kaybetmemek adına satış esnasında ülkemize karşı tavır almalarına neden olmaktadır.

80’ li yıllarda Türkiye de Turizm sektörüne verilen olağan üstü teşviklerle gelişen Turizm potansiyeline paralel olarak büyüyen konaklama sektöründeki yatırımlar ne yazık ki bu güne kadar oluşturulamamış bir turizm politikası eksikliği ile çok çarpık bir şekilde büyümüştür.

Genellikle inşaat ve tekstil sektöründen yatırımcıların “birde otelimiz olsun” mantığı ile milyonlarca dolar harcanarak inşa edilen ve işletmeye açılan tesisleri doğru işletebilmenin olmazsa olmazının İnsan olduğu bunun ancak eğitim ve üstün deneyim sahibi profesyoneller tarafından gerçekleştirilebileceği göz ardı edilmiştir.

Maalesef bu olgu , Turizm mesleğinin bir doktorluk , mimarlık ,mühendislik (vs gibi..) önemli ve çok zor bir meslek olduğu göz ardı edilerek , daha ileri boyutlara taşınmış , Yatırımcının sıkça başvurduğu bir eylem olan “ben dünyayı gezdim çok otellerde kaldım otelciliği iyi bilirim” mantığı ile otellerin tepe yönetim koltuklarına oturtulan deneyimli profesyoneller bir süs nesnesine dönüştürülmüş veya söz dinleyen itaatkar yöneticiler benimsenmiştir..

Ayrıca, bir otel yönetme bilgi beceri, deneyimine ve henüz o makama hazır olmayan deneyimsiz ucuz işgücü ile çok stratejik bir makam olan otel yöneticiliği dost akraba ilişkileri içerisinde bu gün gelenen kaos ortamını yaratmıştır.

Bu ve benzeri kadrolar ile çalışan bu tesisler Dünyada turizm olgusunu yaratan ve geliştiren ülkelerin profesyonel Dev Tur Operatörlerinin satış pazarlama ve yönetsel oyuncakları olmuş, oynanan stratejik ve politik oyunlara acemice yaklaşımlar ile yapılan ciddi ve büyük hatalar Ülkemiz Turizmini bu gün içerisinde bulunduğu duruma taşımıştır.

Bu durum maalesef bu günde aynı mantıkla sürdürülmekte olup böyle devam ederse Dünyada turizm yapılabirlik açısından birinci sırada olan bu muhteşem tabiat, kültür ve tarih hazinesi olan ülkemiz kısa bir gelecekte Turizmde bitiş noktasını yaşamaya mahkum olacaktır.

Çözüm: Nitelikli Turizm çalışanı yasal bir mesleki çatıya ihtiyaç duymaktadır. Zira;

- Nitelikli personel ile nitelsiz personel arasındaki fark yasal bir zemine oturtulmamış ve devlet kendi eliyle verdiği diplomaları işe yaramaz kılmıştır.
- Nitelikli bir turizmcinin başka bir mesleğe (öğretmen, doktor, avukat, mühendis, mimar vs.) el atamamasına karşılık, neredeyse tüm diğer meslekler kendilerini sektöre çok rahat turizmciler olarak sunabilmektedirler.
- Eğitimsiz ve ucuz iş gücüne olan yönelim nitelikli yöneticinin hayat standardını düşürmekte ve tüm turizm çalışanları içinde eğitimli ve deneyimli yönetici sayısı her geçen gün azalmaktadır.

- Konaklama tesislerindeki Yönetici kalitesi otomatik olarak tüm hizmet süreçlerini etkilemekte ve giderek toplam kalite ve sürdürülebilirlik kavramlarına niteliksiz yöneticinin etkisi olumsuz yansımaktadır.
- Bu nedenle, mesleki kimlik standartları belirlenmeli ve bu aşamada çözümün, görece eğitilmiş ve deneyimi yüksek yönetici kesiminden başlanması sağlanmalıdır.
- Meslekte hali hazırda görev yapan veya yukarıda bahse konu nedenlerden ötürü bir kenarda işsiz bekleyen nitelikli yöneticiler her şeye rağmen akademik bir program dahilinde formasyon eğitimine tabii tutulmalı ve almış oldukları akademik programın yoğunluğu ve mesleki tecrübelerinin paralelinde sınıflandırılmalıdırlar. (Aşağıda Akademik Eğitim Programı bölümünde detaylandırılmıştır.)
- Aşağıda detayları açıklanmış formasyon eğitimi almış Konaklama tesisleri tepe ve orta kademe yöneticilerinin yatırımcıyla buluşturulmaları aşaması Kültür ve Turizm Bakanlığımızın, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu çerçevesinde hazırlayıp uyguladığı “Turizm Yatırım ve İşletmeleri Nitelikleri Yönetmeliği” ne değerlendirme kurulu kararı ile ekleyeceği bir madde ile gerçekleştirilmelidir.

Şöyle ki:

Bu uygulamanın tüm eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi, takibi ve gerekli alt yapı oluşumları BOYD “BODRUM PROFESYONEL OTEL YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ”nin “ Yetkili Kurum” seçimi ile başlatılması esas olmalıdır.

- Bu çerçevede , “Yatırım Belgesi ve/veya Turizm İşletme talep işlemlerinde tesislerin yukarıdaki şartlara haiz bir “TEPE YÖNETİCİ SÖZLEŞMESİNİ “ (*)ibraz etmesi talep edilmelidir.
- Diğer taraftan Yeni Yatırım ve İşletme belgesi talepleri esnasında istenilen belgelere ek olarak da aynı sözleşme ibrazı istenmelidir.
- İkinci aşama bu uygulamanın diğer turizm bölgelerinde bahsi geçen meslek kuruluşu eşdeğerinde kurulması sağlanacak Meslek örgütleri ile Türkiye geneline yaygınlaştırılmaları sağlanmalıdır.

(*) Tepe Yönetici Sözleşmesi İçeriği Aşağıdaki Şekilde Tip Sözleşme Olarak Belirlenecektir.

- a) Turistik Tesisler Uygulama Genel Güvenlik Prensipleri
- b) Yiyecek Ve İçecek Standartları
- c) Besin Sağlığını Koruma Yönetmelikleri
- d) Gıda Güvencesi Gıda Hijyeni Risk Yönetim Sistemi “HACCP” ve prosedürleri
- e) Turistik tesislerde uygulanacak Sağlık Hizmet ve standartları ,

Tepe yöneticinin görev, yetki ve sorumluluklarını Avrupa standartları çerçevesinde ve bir çok ülkede Konaklama sektörü tepe yöneticileri ile yapılan sözleşmeler baz alınarak belirlenmiş kuralları açısından uluslararası konsept ve standartları içeren ve uygulamada tepe yöneticiliğe tam yetki ve sorumluk veren sözleşme hazırlanmıştır.

Sözleşmeler,

- İşveren sıfatıyla; Yatırımcı,
- İş alan sıfatıyla; Tepe yönetici,
- STK sıfatıyla BOYD “BODRUM PROFESYONEL OTEL YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ”
- Devleti temsilen ilgili bölgenin “İl Valisi ve veya /Vali yrd. ve veya İl Turizm Müdürü tarafından imzalanmalıdır.

Böylece bu süreç de; Devlet, Yatırımcı, Tepe Yönetici ve ilgili Meslek Kuruluşu (STK) olarak dörtlü bir onay mekanizması tesis edilerek yatırım ve işletme kalitesinin güvence altına alınması sağlanmalıdır.

Yönetmelik değişikliğini takiben ilgili eğitimlerin tamamlanabilmesi ve gerekli alt yapının oluşturulabilmesi için tüm tesislere ve yatırımcıya asgari bir yıl süre verilmelidir.

Verilen Bir yıllık “PİLOT SÜRE” sonunda formasyon eğitimi almış turizmci tepe yöneticiler birinci yıl pilot bölge (MUĞLA) uygulaması çerçevesinde formata uygun görevlere yerleştirilmeleri sağlanmalı ve keyfiyetin uygulanıp uygulanmadığı İl Valiliği ve /veya İl Turizm Müdürlüğü ve Meslek Kuruluşu tarafından denetlenmeli verilen sürede keyfiyeti yerine getirmeyen tesisler üzerinde Kültür ve Turizm Bakanlığınca maddi ve sınıf tenzili vs. cezaları uygulanmalıdır.

Bu çok önemli konunun uygulama ve takip sistemini oluşturacak otomasyon sistemi alt yapısı, Meslek Kuruluşu tarafından kurulacaktır.

Akademik Eğitim Programı

1. Eğitimin Adı: Ege Üniversitesinin MBA İşletme Yüksek Lisans Programı
2. Eğitimi Düzenleyecek Kurum: BOYD Meslek Kuruluşu (STK)
3. Eğitim Verecek Akademik Kurum: Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi.”Egesem”
4. Eğitimin Ve Tepe Yöneticinin Sınıflandırması

4.1. Konaklama Tesislerinde “Üst Kademe Yönetici” Eğitimleri.
4.1.1. Bu eğitimler Ülkemizde görev yapan Tepe yöneticilerin tamamının standardizasyon adına sertifika programlarından faydalanmaları amacıyla ilk bir yıllık dönemde tek tip olarak tekrar eden WEB TABANLI online eğitimler ile sağlanacaktır.

Tepe Yönetici Sınıflandırması:

“Sektörün Ve Ülkemizin İmajı Açısından Bu Projenin Düzenlenmesi Gereken En Önemli Detayı Olup, Mutlak Surette Ve Kararlılıkla Uygulanmalıdır”

Sektörde halen görev yapan tepe yöneticiler, akademik eğitimleri, sektörel ve mesleki deneyimleri, katıldıkları formasyon eğitimi ve sertifika programları baz alınarak hazırlanmış aşağıdaki tabloda belirtilen taban puan durumlarına göre;

ÜÇ YILDIZ TEPE YÖNETİCİ

“Bir, İki ve Üç Yıldızlı Otellerde Genel Müdürlük Yapabilir.”

DÖRT YILDIZ TEPE YÖNETİCİ

“ Dört Yıldızlı Otellerde Genel Müdürlük Yapabilir.”

BEŞ YILDIZ TEPE YÖNETİCİ

“ Beş Yıldızlı Otellerde Genel Müdürlük Yapabilir.”

şeklinde sınıflandırılacaklardır...

“Programa alınacak her yönetici Ege Üniversitesi tarafından hazırlanarak uygulanacak olan eğitimleri aynı düzeyde alacaklar, ileriye dönük sınıf atlamaları yıllara ve ek programlara katılımları düzeyinde taban puanları değiştikçe elde edeceklerdir.”

On-Line Formasyon Eğitimi Formatı

- Tüm kademeler için: 10 gün örgün 13 sömestr on-line
- İlk pilot süre’de yukarıda bahse konu eğitimler (ek tabloda) gösterildiği gibi düzenlenecektir.
- Programlar On-line eğitimle başlayacak, eğitim süreci içerisinde ortak karar ile belirlenecek bir tarihte 10 günlük örgün eğitim yapılacaktır.

Yönetici Profili Kayıt Ve Dokümantasyonu

Pilot Süre içerisinde yapılan ve istatistikî veriler içeren başvurular, Dijital ortamda kayıt altına alınacak ve BOYD Meslek Kuruluşu (STK) tarafından oluşturulacak “Tepe Yönetici Seviye Belirleme Komisyonuna” sunulacaktır. Başvuruların uygunluğunu TEPE YÖNETİCİ SEVİYE BELİRLEME KOMİSYONU değerlendirecek ve Yöneticinin hangi kademedeki tepe yönetici olabileceğini belirleyecektir.

Sertifika

Eğitimlerini başarı ile tamamlamış yöneticilere Ege Üniversitesi tarafından hazırlanmış, Turizmcinin MBA ‘i olarak kabul edilen Avrupa Birliği Ülkelerinde Akredite sertifika verilecektir.

Eğitimin Yapılacağı Yer

Her standart için gerekli olan on günlük “örgün eğitimler” birinci yıl pilot bölge olarak belirlenecek MUĞLA / Bodrum’da yapılacak olup, takip eden yıllarda ortak belirlenecek ve üç dönem olarak yapılacak örgün eğitimlerin herhangi birisine katılım geçerli olacaktır.

Belirlenen tarihlerdeki örgün eğitimlere geçerli mazeretleri dolayısıyla katılamayan Yöneticiler Örgün Eğitim zorunluluklarını Ege Üniversitesi’nde alacaklardır.

Sertifikasyon Programının Bütçesi

Ege Üniversitesinin Sürekli Eğitim Merkezi Döner Sermayesine ödenecek eğitim payı ile on-line eğitim programı ve diğer genel giderlerden oluşacaktır.

Toplam bütçe maliyetlerinin projeye katılım sayısına bölünmek suretiyle belirlenecek katılım payı yöneticilerden tahsil edilecektir.

Örgün eğitim programı süresince katılımcıların konaklama giderleri için sponsorlar devreye alınmaya çalışılacaktır.

Sonuç

Ülkemiz, klasik anlatımla deniz güneş kum üçlemesi ve ikliminin yanı sıra, sahip olduğu tarih, kültür mirasları ile yaşanmış tüm medeniyetlere ve dinlere başkentlik yapmış Dünyada turizm yapılabilirlik açısından birinci sırada olması gereken bir Turizm cennetidir.

Dünyada her yıl bir milyar insanın turizm hareketine katıldığı bir pastadan aldığı sadece %1 lik bir payla gerçek, maalesef böyle değildir.

Seksenli yılların ortalarında büyük bir ileri görüşlülükle başlatılan, ancak turizm yapılabilirlik açısından olmazsa olmazların stratejik bir planı yapılmadan alalecele başlatılan bu hamle çarpık bir gelişmeye neden olmuştur.

Bu nedenle, maalesef bu girişim yukarıdaki tabloyu rakip ülkeler seviyesine getirmeye yeterli olamamıştır.

Plansızlık sonucu, her isteyen her istediği yerde hiçbir “bilimsel turizm stratejisine” uymayan “... ben dünyayı çok gezdim, bir çok otelde kaldım, bu işi en iyi ben bilirim,,” mantığı ile , faaliyetlerine göz yumulan yatırımların fiziksel durumları ile turizm mesleğinin sadece görüneninin kopya edilerek “günübirlik kararlarla” uygulanan son derece amatör operasyonel işletimleri nedeniyle oluşan kalite zaafiyeti ve yurt dışı tur operatörleri arasında oluşan imaj kaybı günümüze değin Türk turizm sektörüne hakim olmuştur.

Biraz da, milli gelirlerinin büyük bir bölümünü turizmden kazanan öncelikle Akdeniz çanağındaki turizm ülkeleri, kendilerine en büyük rakip olarak gördükleri ülkemizdeki bu zihniyeti ve gerçek turizm politikalarının üretilmemesi konusunda oluşan direnci geliştirdikleri bir dizi taktiklerle desteklemişlerdir.

Ne yazık ki bir türlü, turizmin “öncelikli bir meslek” olduğunu görememiş ve kabul edememiş olmamız nedeniyle “profesyonel bir platforma” oturtulamamış turizm sektörü öncelikli olarak bu işi fark etmiş profesyonel rakiplerimiz tarafından maniple edilmekte bu amatör zihniyetler destek görmektedir.

Bu nedenledir ki,

Kısaca, yukarıda özetlenen tüm olumsuzluklardan bir sonuç çıkarılacaksa;

- Turizmde bilgiye dayalı politika ve stratejiye ihtiyaç vardır.
- Küçük bir marangozluk işini verirken bile işin ehlinin ve profesyonelinin arandığı bir dünyada milyar dolarlık yatırımlar amatör oluşumlara teslim edilmemeli ve devlet kesinlikle bu konuda taraf olmalıdır.
- Bütün faaliyetlerin başlangıç noktası planlama olmalıdır.
- Yatırımcılara planlama yaparken kültür ve turizm bakanınca sadece denetim-belgelendirme hizmeti değil, danışma-denetim-belgelendirme hizmeti verilmesi sağlanmalı ve bu noktada yatırımcı yukarıdaki proje kapsamına yönlendirilmelidir.
- Turizm konusunda eğitimi olmayan yatırımcıların birlikte hareket edecekleri mesleki tecrübeleri kanıtlanmış ve yukarıda sunduğumuz proje kapsamında ön görülen eğitilmiş bir kadronun yatırımın başından itibaren istihdam edilmeleri sağlanmalıdır.
- Tesisin yapımı ve işletilmesi devrelerinde de belirtilen doğrultularda yönlendirme ve denetim yapılarak hataları minimum boyuta indirmenin yolları bulunmalıdır.

Tüm bu konuların çözümü çerçevesinde, başta eğitimsiz ara eleman sorunu, nitelikli tepe yöneticilerin girişim ve işletim teknikleri ile hafifletilecek, son yılların en güncel konusu olan “ her şey dahil sistem ” komedisi kendiliğinden gereken uygulama sınırlarına çekilecek ve diğer bir çok olumsuz turizm gelişiminde son nokta yukarıda sunduğumuz proje kapsamının desteklenmesi ve uygulamaya alınması ile bitirilecektir.

SERDAR KARCILIOĞLU
BOYD
BODRUM PROFESYONEL
OTEL YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ BAŞKANI

BELEDİYE AÇISINDAN KONAKLAMA RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖR SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ KONUSUNDA FETHİYE TİCARET VE SANAYİ ODASI TARAFINDAN HAZIRLANAN BİLGİLENDİRME ÇALIŞMASI

Yüksek Oranlı Uygulanan Ecrimisil Bedelleri

Gerek Turizmin ülke ekonomisi için önemi gerekse Türkiye'deki turizm faaliyetlerindeki hizmet ve konfor yarışı haline gelen kıyı kullanımlarındaki ihtiyaçların çeşitlenmiş olmasıyla, konuyu düzenleyen hukuk kurallarımızın ve idarenin konuya dair uygulamaları sırasında turizmcileri ilgilendiren birçok ortak olan sorun ve ihtiyaç doğmuştur.

- Özellikle denize kıyısı olan bölgeler üzerinde uygulanan Rayiç bedellerin çok üzerinde olarak yapılan ecrimisil hesaplarının, söz konusu bedellerin tahakkuk edildiği turizmcileri mağdur etmesi.
- Yüksek oranlı ecrimisil uygulamalarına karşı idareye karşı açılan itiraz davalarının 10 yılı aşan süre düzeltmeleri dışında dikkate alınmadığı.
- Mahkemeye yapılan başvurularda icranın yürütülmesini durdurmadığı.

Bu konudaki girişimler devam ederken Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 326 Sayılı Tebliğ'de önemli düzenleme yapılmış, Ecrimisil'de %60 azaltma yapılacak denmiş söz konusu azaltma gerçekleşmemiştir.

Turizm Bölgelerimizde sahillerin ve kıyıların kullanımlarını, turizm sektörün gerçeklerini dikkate alınarak bir düzenleme ile yasal altyapıya kavuşturulmalıdır. Kıyı Kanunu ile kamunu kullanımına açık tutulmuş olan kıyı ve sahiller de turizm hizmeti verilmesi için gerekli olan, planlama, altyapı, donanım ve güvenlik kamu tarafından sağlanmalı ve bu sağlanıncaya kadar menfaat karşılığı gütmeyen, yatırımcı düzenlemelerine yasal koruma getirilmelidir.

İdare kanununun kendisine verdiği göreve sahip çıkmalı, Kıyıları mülkiyetine konu etmemeli, ERCİMİSİLİ kamu mallarının bir yönetimi usulü haline getirmemelidir. Yasaları uygulamakla yükümlü olan kamu yöneticilerimizin her türlü uygulamalarının hakkaniyete uygun, adil ve herkes için geçerli olması beklentisi içinde olan turizmciler uygulamada ısrar edilmesi halinde, ülke ve bölge turizmine ket vuracağını ifade etmişlerdir.

Birçok bakımdan çelişkilerle dolu olan bu uygulamaların yanı sıra, Maliye Bakanlığı'nın, yayımladığı Yönetmelik ve Tebliğlerinde, yüksek mahkeme kararlarına göre hukuki dayanakları tartışmalıdır. Ayrıca Yönetmelik ve Tebliğlerin kendi içindeki niyet ve kavram kargaşaları, uygulamalarda farklı değerlemelere sebep olmakta, yurттаşı çaresizlik ve sahipsizlik duygularına sürüklemektedir. 30 yıldır işgalci olan turizmcii, karmaşık, hatta imkânsız bürokratik engellerle dolu kullanım izni, tahsis ve kiralama yolunun açık olduğunu ifade etmek gerçekçi değildir. Yıllardır mahkemeleri meşgul eden, idare ile yatırımcıyı karşı karşıya getiren ecrimisil konusuna TBMM sahip çıkmalı, yatırımcısını işgalci gören mevzuatın yerine, kullanımı düzenleyen mevzuatın hazırlanmasını bir an evvel gündeme almalıdır.

Bu düzenlemeler yapılıncaya kadar ilgili mal müdürlükleri:

- Kullanılan alanların, miktar ve kullanıldığı süre hesaplamalarında gerçekçi olmalı,
- Kamunun menfaatine ve şahsi menfaat teminin edilmeyen kullanımlardan ecrimisil talep etmemeli,
- Kıyıya ulaşmak üzere yapılan düzenlemeler sabit yapı olarak görülmemeli,
- Belirlenen bedeller günün rayıçlarına uygun olmalı ve elde edilen fayda ile orantılı olmalı,
- Kiralanmasında bir sakınca bulunmayan alanların kiralınması işlemlerini bir an evvel tamamlamalıdır.

Belediyelerimiz sınırları içinde bulunan kıyı kullanımlarını, topografyalarını ve arkalarındaki planlamaları dikkate alarak, misafirlerin denizden faydalanması mümkün kılacak ve günümüz turizm ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde planlamalı ve planlarına işlemelidir.

Beldelerin kimliği haline gelmiş olan Yeme- içme mekânlarının kıyı kullanımı, kullanacakları saatler ve kullanacakları alanlar düzenlenerek planlanmalı. Bütün dünyada bir turizm unsuru haline gelmiş olan özel plaj alanları belediyelerce belirlenmeli ve bir yasal altyapıya kavuşturulmalıdır.

Gürültü Kirliliği

Tatil denilince ilk akla gelen kum, deniz, güneş üçgeni gibi görünse de kimilerimize göre tatil huzurlu bir alanda kuş sesleri eşliğinde denize karşı dinlenmek, kimilerimize göre müzik eşliğinde eğlenmektir. Özellikle tatil anlayışı

- Yaş grupları,
- Eğlence anlayışı ile
- Dinlenme tanımının bireylerde uyandırdığı tepkilere göre farklılık göstermektedir.

Muğla Valiliği'nin, almış olduğu karara göre; eğlence yerleri ve gece kulüplerinde 23.59'dan sonra belli bir seviyenin üzerinde yüksek sesli müzik yayını yapılması yasaklanmış olup, Muğla'nın eğlence sektörüne yönelik turizm ilçelerinden **Bodrum, Marmaris ve Fethiye** karardan en çok etkilenen ilçeler arasında yer almaktadır.

Gürültü yönetmeliğinin uygulanmasından kaynaklı sıkıntıların en başında hassas alanlar ve konutlar meselesi gelmektedir.

Etrafta bir tane konut olsa bile 00.00'dan sonra mekânlardan gelen müzik sesine karşı ceza kesilmesi turizm işletmelerine adeta ket vurmaktadır, poliklinikler hariç, yataklı hastaneler, yatılı okullar, huzurevlerinin dışındaki konutların yönetmelikten çıkarılması konusunda ortak çalışmaların yapılması.

Kamu Eğlence İlçe İmar Uygulama Planlaması

Eğlence ve Turizm tesisleri; her türlü kır kahveleri, tavernalar, içkili ve içkisiz lokantalar gibi tesisleri, sadece günübirlik kullanımlara dönük su ve kara sporlarına ilişkin üstü açık tesisler ile plaj tesisleri ve oyun salonu, sinema, tiyatro, kahvehane, gazino, restoran, kafeterya, birahane, dans salonu, düğün salonu, gece kulübü, bar, diskotek ve emsali içkili ve içkisiz yerleri kapsar. Bu tür mekanlar Fethiye gibi turizm odaklı şehirlerde, sık sık tercih edilen yerlerdir. Ancak bu gibi yerlerin, eski imar planları doğrultusunda kamu alanları çevresinde açılmış olan mevcut alanları hususunda revizyona gidilmelidir. Bu çerçevede yapılması gereken çalışmalarda, kamu alanlarının bulunacağı bölgeler ile eğlence sektörünün hakim olduğu alanlar arasında mesafe olması hususu göz önünde bulundurulmalıdır.

Hafta sonu Ruhsatı

Turizm gelirlerinin dağılımına baktığımızda eğlence sektörünün büyük pay sahibi olduğunu görürüz. Yapılan araştırmalara göre turizm gelirlerinin dağılımına baktığımızda yaklaşık %25 oranında bir pay eğlence sektörüne aittir. Ayrıca tatilciler tarafından eğlence sektöründe en çok tercih edilen zamanların hafta sonları olduğunu düşünürsek, bu durum turizmciler ile belediyeleri karşı karşıya getiren bir duruma neden olmaktadır. Turizmcilerin hafta sonu tatil ruhsatı almalarının bedeli olarak belediyeler tarafından istenen harç miktarlarını turizmcilerin hafta sonu elde edecekleri gelirlerden fazla olmasına neden olmuştur. Bu durumun turizmin gelişime olumsuz etkisini ortadan kaldırmak amacıyla sivil toplum örgütleri aracılığıyla belediyelere dava açılmalıdır. Çünkü Turizm İşletme Belgesinin olduğu işletmeler için, ayrıyetten özel bir ruhsat daha alması zorunluluğu ve bu ruhsatın yüksek harçlar ile verilmesi sorununun hukuki alanda çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Hijyen ve Hanuççuluk Meselesi

Turizm sektöründe itibarın ve güvenin arttırılması ve sürekliliğin sağlanması için hijyenin önemi çok büyüktür. "Hijyen, müşteri memnuniyetini artırır. Bu da karlılığı ve sektörü geri dönüşümü hızlandırır. Çünkü gelen konuklar tatilini hiç şüphe yok ki hijyenik bir ortamda yapmak ister. Ama ortam hijyenik değilse, ikinci kez gelişleri söz konusu olmayacaktır. Başka işletmelere hatta başka ülkelere gideceklerdir. Yani hijyen, sektörün ve tesisin itibarını artırır. Turizm sektörünün hızlı gelişimine ket vurmaması adına, hijyenin öneminin turizm sektöründe çalışan personelin tamamının sürekli olarak denetlenmesi ve bu konuda itina göstermesi amacıyla sivil toplum örgütleri aracılığıyla eğitimler düzenlenmesi gerekmektedir.

Hanuççuluk sorunu, turizm hareketliliğinin önündeki önemli engellerden olduğu değerlendirilmekte.

Turizmde yaşanan hızlı gelişmeler pek çok problemi beraberinde getirmekte; işletmelerin de turizm pastasından daha fazla pay alabilmek amaçlı rekabetinde hanuççuluk önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Müşteriye zorla satış yapma şeklinde ortaya çıkan bu rahatsız edici tavırların ilk başta bir kazanç gibi görünmesine rağmen uzun vadede, hem turisti rahatsız eden işletmelere, hem de turizme büyük zararlar vermekte. Buna karşın ilçemizde faaliyet gösteren tüm firmalar, sektörün sorunlarının çözümü amacıyla yerel yöneticiler ve meslek oda temsilcilerinden bir beklenti içindedirler. Ancak yerel yöneticiler ve meslek odalarının yanı sıra işletmeler ve firmaların turiste gerekli yardımı, hoş görüyü ve saygıyı göstermesi ile sürdürülebilir bir turizmden söz edilebilir. Bu doğrultuda kurulan hanuççuluk komisyonu, Turizm Danışma, Güvenlik, Belediye, Vergi Dairesi, Tarım İlçe, Odalar, Sağlık Grup Başkanlığı temsilcilerinden toplam 7 kişi olan komisyon hanuççuluk denetimini 5, işyeri denetimlerini 7 kişi olarak gerçekleştiriyor. Fethiye bölgesinde geçen yıl 73 işyerine bu nedenle kapatma cezası verilmiştir.

LÜKS BİR DESTİNASYON OLARAK “BODRUM”

Bodrum ve Avantajlar

- Tüm yıl güneşli ılıman iklim,
- Mavi bayraklı plajlar,
- Mavi Yolculuk konseptinin doğum yeri
- Lokasyon

“Bodrum” un Potansiyeli

- Futbol kamp merkezi
- Golf destinasyonu
- Yaşlıların geldiği bir destinasyon
- Futbol kamp merkezi
- Golf destinasyonu
- Yaşlıların geldiği bir dönem
- Bodrum - Cannes - Capri - St Tropez - Mykonos

Genç yaşı ve konumlandırmaya müsaitliği ile

- Ege ve Akdeniz’in bir numaralı yat ve lüks turizm destinasyonu
- İstanbul’dan sonra Türkiye’deki 2. lüks destinasyon
- Avrupa’daki alternatiflerine oranla daha uzun sezon
- Cannes, St Tropez, Mykonos, Capri, Bodrum

“Bodrum” un zayıf yönleri

- Tutarsız ve netleştirilmemiş iletişim dili
- Zayıf ve yetersiz “marketing / pazarlama”
- Ulaşım
- Alışveriş

Neler yapılmalı?

- Profesyonel bir reklam ajansı ve PR şirketi
- Uçuşların sıklaştırılması / THY
- Lüks yatırımcıların teşviki

WILLIAM LATOUR
KEMPINSKI HOTEL BARBAROS BAY BODRUM
GENEL MÜDÜRÜ

BODRUM TİCARET ODASI KONAKLAMA RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖRLERİ ORTAK ÇALIŞTAYI BODRUM BÖLGESEL YÜRÜTME KURULU SUNUMU

Turizm ülke ekonomisine yaptığı katkının yanında insanların ve toplumların farklı ülke halklarının birbirini tanımada, kaynaşmada ve evrensel anlamda diyalogların kurularak barışın tesisinde ve insan haklarının ve özgürlüklerin gelişerek iyileştirilmesi, yerleşmesi ve uygulanmasında en etkin araç olduğu, kısaca top yekün bütüncül kalkınma, ilerleme ve insan mutluluğunun ve refahının sağlanmasına direk ve endirek katkı sağlamaktadır.

Bu anlayışla bölgemiz Bodrum yarımadası, ilimiz Muğla'da turizme yalnızca konaklama, ulaşım, eğlence yeme içme gibi alt sektörler bazında tek tek bakma ve inceleme değil öncelikle turizmin bir bütünsellik gerektirdiği, tek tek değil yaşamın her alanının birbiriyle eşgüdüm ve koordineli bir yaşam biçimi oluşturması, hedeflerin ve vizyonun aynı olması gerekliliği, birlikte eksikliklerimizi tamamlayarak, yanlışlarımızı düzelterek, daha iyiye daha sürdürülebilir uygarlık anlayışına, kesintisiz sürekli araştıran, inceleyen bir yolculuk olarak bakmamız gerektiğine inanıyoruz.

Başta doğayı koruyan doğal çevreye saygılı, günümüze gelebilmiş kültürel ve tarihi mirasın korunarak yarınlara taşınmasına, tüm insanlık ile paylaşılmasına, başta bölgemiz insanının ekonomik refaha ulaştırılmasına ve bunun sürdürülebilmesine, bilimin her alanda kullanılarak, daha eğitilmiş, verimli iş yaşamı ve toplumsal yaşamı oluşturma da, yasaların her iş koluna ve her birimize eşit ayırmaz uygulanması için hep birlikte el ele vermemiz gerektiğine inanıyor, turizm sektörü içinde hiç bir alt sektörün bir diğerinden daha az önemli veya ayrıcalıklı olduğunu düşünmüyoruz.

İhtiyacımız olan yalnızca özel sektörün kendi içinde birbiriyle diyalogunun kurulması ve eşgüdümün sağlanması değil, yerel yöneticilerimiz, belde, ilçe, il mülki amirlerimiz, yasa koyucu parlamentodaki temsilcilerimiz, tüm siyasi partilerimiz, bölgede yaşayan insanlarımızla ekonomik ve toplumsal yaşamımız için gerekli olan diyalog ve koordinasyona katılmalarıdır. Tüm bu çalışmaların toplantı konferans salonlarında, hazırlanan raporlar da kalması değil, bilakis ortak aklımızın, ortak vizyonumuzun günlük yaşamımıza, iş yaşamımıza somut olarak geçebilmesidir. Sözler ve yazılar değil yaşamın ta kendisini istiyoruz. Bunu hak ediyoruz ve hakkımız da. Hepimizi hep birlikte yaşama sarılmaya, yaşamla yüzleşmeye ve sorumluluk üstlenmeye çağırıyoruz.

Konaklama Eğlence Yeme-İçme Sektörlerinde Karşılaşılan Sorunlar

Bodrum yarımadasında; adet turistik belgeli tesis ve adet turistik yatak..... adet Belediye belgeli tesis..... adet Belediye belgeli yatak bulunmaktadır.

Seyahat acentalarımız ve tur operatörlerimizden konaklama tesislerine ilişkin aşağıdaki hususlarda yoğun şikayet almaktayız ve üyelerimiz ciddi mağduriyetler yaşamakta, kayıt dışılık vergi kaybı, haksız kazanç çığ gibi büyümektedir. Ticari kaygılar ile kalite düşüklüğü, ve hizmetler arası kaos da yaşanmaktadır.

Acentalarımız getirdikleri müşterilerine kültürel turlar, tekne turları, eğlence ağırlıklı (bar, disco, vb. / Halikarnas disco, catamaran vb.) programları satamaz duruma gelmişlerdir. Çünkü tesis içinde resepsiyon, halkla ilişkiler veya animatörlerce ilgili hizmetler pazarlamakta ve satılmaktadır.

Seyahat acentası veya tur operatörü hakkında yanlış, yanıltıcı ve negatif bilgiler verilerek, Seyahat acentasının / tur operatörünün müşteri ile diyalogları engellenmekte, güvensizlik ortamı oluşturularak, turistik hizmetlerin satışı tesislerdeki personele yönlendirilmektedir.

Seyahat acentalarının / tur operatörlerinin müşterilerine bıraktıkları mesajlar ileilmeme, Seyahat acentası veya tur operatörü müşteri ziyaretine geldiğinde veya taahhüt ettiği hizmet için geldiğinde müşteri ile iletişim kurmaları değişik gerekçelerle engellenmekte ve irtibat kurmalarına yardımcı olunmamaktadır. İlgili Seyahat acentası/tur operatörü de müşterilerine taahhüt ettiği hizmetleri veremez duruma düşürülmekte, Hem turist hem acentacı mağdur edilmekte, seyahat acentası ekstra tazminat ve reklam ödemekle yüz yüze kalmaktadır.

Seyahat acentası / tur operatörünü temsilen gelen şoför veya elemanın resepsiyondan müşteri ziyareti veya hizmetine ilişkin gelmiş olduklarını ispatlayacak bilgi notu veya imzalı yazılar istendiğinde bunlar verilmemekte, Seyahat acentası hizmeti yaptığına dair hiç bir kanıt sunamaz durumuna düşürülmektedir. Verilemeyen hizmetlerin tesisce sağlanmış olduğu da ayrıca izlenmektedir.

Yukarıda bahsettiğimiz ve benzeri faaliyetler üyelerimiz açısından çok büyük iş kaybı ekonomik zarar oluşturduğu gibi, üyelerimizin iş güvenliği ve emniyetinin de sağlanamadığı, ticari itibarlarının zedelenmesi gibi ciddi mağduriyetler oluşmaktadır. Yasa dışı faaliyet, haksız kazanç, vergi kaybı ve kaçığına neden olmaktadır. Bunları pazarlayan satan araçların ise hiçbir sorumluluğu bulunmamakta, müşterilerin mağduriyetleri durumunda hiçbir muhatap bulunamamaktadır.

Konaklama tesisi sahip ve sorumlu yöneticilerinin bu yasa dışı kaçak faaliyetlerden ve haksız rekabetten ne kadar bilgi sahibi olup olmadıklarını bilemeyiz. Ancak tesisleri içinde böyle faaliyetlerin bulunmasından direk sorumlu oldukları, olmaları gerektiği tartışılmaz bir gerçektir.

Müşteri ilişkileri, halkla ilişkiler, resepsiyon ön büro ve ayrıca tesisce kiralananak yer verilmiş olan rent a car vb. firmalar aracılığıyla, gezi transfer gibi münhasıran.

Seyahat acentaları tarafından organizasyonu, realizasyonu ve satışı yapılması gereken diğer turistik ürünlerin pazarlanmasının durdurulması, diğer taraftan hizmet tedarikçilerinin mevcut yasalara rağmen, 1618 sayılı Seyahat acentaları kanunu ve ilgili yönetmeliği, 4925 sayılı taşıma kanunu ile ve ilgili yönetmelik 2918 sayılı karayolu kanunu ve ilgili yönetmelik, 4077 sayılı tüketicinin korunması hakkında kanun ve ilgili yönetmeliği T. Ticaret Kanunu, Maliye ile ilgili kanun ve yönetmelikleri açıkça çiğneyerek, ihlal ederek, kaçak ve korsan faaliyetlere haksız rekabete kayıt dışı gelir elde edilmesine neden olmaktadır ve bunun zeminini hazırlamaktadırlar.

Satış ve pazarlamada konaklama sektörü zaman zaman seyahat acentalarına verdiği fiyat ve koşullarda, ticari ahlaka ve mesleki ilkelere uymayacak anlayışla farklı fiyatlar verebiliyor, müşteriye getiren seyahat acentasını zor durumlara sokabilmektedirler. Aynı müşteriye Seyahat Acentasını aradan çıkararak daha düşük fiyatlar önererek, seyahat acentasının zor durumda kalmasını, seyahat acentasını çok kar ediyormuş izlenimi vermesini, müşteri karşısında güvenilirliğini zedelemektedir.

Seyahat Acentasına verdiği fiyat ve koşulları indirerek, kırarak müşteriye verdiği yetmezmiş gibi, müşterinin transfer ve tur gibi seyahat acentalarınca yapılması gerekli hizmetleri de organize edip, açıkça 1618 sayılı yasaya karşı gelerek, kaçak Seyahat Acentalığı faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

Her şey dahil sistemi, konaklama sektöründe başka hizmet alanlarından gelir elde etme arayışına yöneltip, yalnızca konaklama ve ilgili hizmetlere ilişkin değil, yetkisi içinde olmayan diğer hizmetlerden de gelir temin etmeye, pazarlama ve organize etmeye zorlamakta, bir ölçüde kayıt dışılığı ve kaçak faaliyetleri teşvik etme durumuna sokmaktadır.

Özellikle konaklama sektörü yöremizde faaliyet gösteren Seyahat acentalarımıza daha yüksek fiyat politikası uygulayarak bölgemiz seyahat acentalarının otel ve yatak ve benzeri hizmetleri pazarlama şansını da ortadan kaldırmakta ve negatif etkilemektedir.

Hanuççuluk; her türlü caydırma ve önlemlere rağmen, konaklama, yeme içme (restoran- kafe-bar-günlük tekne turları v.b.) sektörlerinde (artık sokaklarda değil), kendi işletmeleri içinde açıkça yapılmakta olup, işletme sahiplerince buna göz yumulmaktadır. Hanuççuluğun durdurulması ve önlenmesi için kamu idarelerinin ve yerel yöneticilerin caddeler, sokaklar, yürüyüş arterleri ve işletme önlerinde inceleme ve denetim yapmalarına gerek olmayıp esas kontrollerin ve denetimlerin tesis ve işletmeler içinde yapılması gerekmektedir.

Özellikle eğlence sektörü satış ve pazarlamada her türlü yöntemleri kullanıp, taksicisinden, tekne çalışanlarından, restoran ve otel çalışanları ile plaj ve garaj gibi alanlardaki gençler vasıtasıyla pazarlamalarını sürdürebilmekte komisyonlar verilebilmektedirler. Bu türlü ticari ilişkiler kayıt dışılığa neden olduğu gibi, diğer ticari işletmelerin piyasa koşullarını da zorlaştırmaktadır.

Önerilerimiz:

Turizm Bakanlığı'nca belgelendirilen alt sektörlerin, işletmelerin ve yatırımcıların birbirleriyle ilişkilerindeki çatışmaların farklı farklı uygulamaların doğurduğu çelişki ve ayrımcılıkların ortadan kaldırılması için Bakanlık nezdinde eşgüdümün ve uyum çalışmalarının yapılması.

Bakanlıklar arası farklı uygulamalardan doğan sorunlarımızın ivedilikle ortadan kaldırılması eşgüdümün, yasalar arası uyumun kurulması,

Her türlü yasa dışılığa kaçak ve korsan faaliyetlere, hanuççuluğa, ticari kirliliğe hep birlikte eş zamanlı savaş açılması, durdurulması. Tüm özel sektör, yerel yöneticiler, kamu idaresi ve vatandaşlarımızla bilinçlenme çalışması ve koordinasyonunun yapılması,

Denetimlerin yetersizliği, etkisizliği, fonksiyonsuzluğa çözüm bulunmalıdır. Yalnızca idare ve yerel yönetimlerce değil, sektörel açıdan ve direk denetimlere katılınması ve sektörün denetimdeki rolünün somutlaştırılması ve yetkin kılınması ve yetkilendirilmesi,

Kaynakların verimli kullanılması ortak ihtiyaçların ortaklaşa çözümü ve giderilmesi. Zaman, nakit emek tasarruflarının yapılarak ortak amaç ve hedefler, vizyonların tespiti ve bunlara ilişkin ortak çalışmalar,

Kalitenin artırılması, müşteri memnuniyetinin sağlanması tüketici haklarının korunması için birlikte hareket etmek,

Bodrum imajının ve marka değerinin korunarak yükseltilmesi çalışmalarını hep birlikte yapmak. Muhtelif günlük tur, paket tur ve transfer hizmetlerini, yat, günlük tekne gezisi, su sporları, yeme-içme, eğlence ve konaklama ünitelerine ulaşımı içeren turistik amaçlı yolcu trafiğini ve yolcu taşımacılığını; başta yolcu emniyetini, güvenliğini ve konforunu dikkate alarak gerek Bodrum Belediyesi ve mücavir alan sınırları içinde gerekse yarımada ana ulaşım arterlerinde oluşan trafik yoğunluk ve tıkanıklıklarını hafifletmek, turizm taşımacılığında düzeni sağlamak kaçak ve korsan kayıt dışı taşımacılık faaliyetlerini önleyebilmek zaman yakıt tasarruflarını sağlayarak verimliliği arttırmak diğer taraftan sınırlı süre içerisinde bulunan turistlere kaliteli düzenli ve çeşitli ihtiyaçlarına cevap verecek tarzda ve kentimizdeki her türlü hizmet üreticilerine en kısa sürede ulaşma hizmetleri için kent içi yaya ve motorlu taşıt trafik düzenlemeleri, turizm taşımacılığı, turizm terminal hizmetleri acilen yerel yönetimlerce ve kamu idarelerince değerlendirilmeli ve ele alınmalıdır.

Bodrum'un kendine özgü turizm vizyonunun ve stratejisinin belirlenerek, Bodrum kimliğinin ortaya çıkarılması, Bodrum'un işgal altında ve yalnızca rant kurbanı rantıye alanı durumundan çıkarılarak kendi kurallarını koyabilme gücüne eriştirebilmesi.

Çevre Bakanlığı, Köy İşleri ve Tarım Bakanlığı, Orman Bakanlığı turizm bölgelerinde imar, tarım ve benzeri kullanımlarında yönetim kararlarında turizm sektörünün hiçbir önceliğinin olmaması, turizmin gelişmesi ve sürdürülebilmesi için ciddi sorunlar yaratmaktadır. Bunun önüne geçilmesinin sağlanması yalnızca turizm yatırımcıları, konaklama, ulaşım sektörünün değil mutlak surette TÜRSAB'ın ve seyahat acentalarının temsiliyetinin sağlanması.

3194 Sayılı 'İmar yasası' gereği sürdürülen planlama çalışmalarında ve teşvik yasası gereği, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yetkisinde olan ve Bakanlıkça da yapılan turizm amaçlı (plan yapma, onama yetkilerinde) her türlü ve her seviyedeki planlamada;

- Plan raporlarında,
- Plan hükümlerinde,
- Plan notlarında,
- Eylemsel planlarda

Meslek örgütümüzün görüşlerine ve eylemlerine olması gerektiği kadar yer verilmemektedir. Örneğin; otel yatırımcıları, otel sayıları, yatak kapasiteleri ve nitelikleri dikkate alınırken, seyahat acentalarının faaliyetleri, kapasiteleri, nitelikleri faaliyet konuları sektörümüze ve ülkemize etkiel değerlendirmeleri;

- Alt yapı planlamalarında,
- Üst yapı planlamalarında dikkate alınmamaktadır.

Planlamanın;

- a- Araştırma, inceleme safhalarında, etütlerinde,
- b- Değerlendirmelerinde
- c- Karar aşamalarında

Mesleğimiz ve faaliyetlerimiz hiç dikkate alınmamaktadır. Bu nedenle: yer alınması için, ilgili yasa yönetmelik ve tüzüklerde yer alınmasının sağlanması, planlamayı sürdüren meslek odalarının dikkatlerinin çekilmesine ve seyahat acentalarımızın izlenmesi ve değerlendirmelerde dikkate alınması, TÜRSAB'ın görüşlerine başvurulması.

Kültür ve Tabiat Varlıklarının korunmasında ve bu alanlardaki her türlü uygulamalardan sorumlu, karar üretici koruma kurallarının kararlarında Turizm Sektörü ve Seyahat Acentalığı faaliyetleri dikkate alınmamaktadır. Sektörün sorunları sözü edilen alanlarda çözümsüzleşmekte, sonuç olarak koruyarak kullanabilme, sürdürülebilme ve uygulanabilirlik koşulları ortadan kalkmaktadır. Bu nedenle özellikle turizmin hayat bulduğu ve bu alanlardaki koruma kurallarının çalışmalarında seyahat acentaları yer almaktadır. TÜRSAB'ın kurul toplantılarına bir üye olarak katılması sağlanmalıdır.

Turizm gelişim bölgeleri içinde yer alan bölgelerde (Bodrum, Fethiye, Marmaris gibi) Yeni oluşturulan 'Alt Yapı Hizmet Birliği' oluşumlarında TÜRSAB'a üyelerine yer verilmemiş olması büyük bir haksızlık, eksiklik ve yanlışlık olup ilgili yönetmeliğin değiştirilerek TÜRSAB'ın ve seyahat acentalarının temsiliyetinin sağlanması.

İllerde pazarlama ve reklam komitesi, fuar komitesi, araştırma ve yayımlar komitesi üyeleri içinden TÜRSAB'a ve üyelerine mutlak surette yer verilmeli.

Bölgesel ve yerel tanıtımın öneminin giderek arttığı ve farkına varıldığı günümüzde söz konusu tanıtımlarda illerimiz adına TÜRSAB'ın ve o bölge üyelerinin etkin yer almasının, görüşlerinin alınmasının sağlanması. Ülke genel tanıtımında, bölgesel ve yöresel tanıtımlarda mutlaka TÜRSAB'ın yer almasının veya görüşlerinin alınmasının sağlanması.

Durumu bilgilerinize sunar, bu tür faaliyetlerin önlenmesi durdurulması için acilen gereğinin yapılmasını arz ederiz.

SEVİNÇ GÖKBEL
TÜRKİYE SEYAHAT ACENTALARI BİRLİĞİ
(TÜRSAB)
BODRUM BÖLGESEL YÜRÜTME KURULU BAŞKANI

BODRUM YARIMADASI'NDA KONAKLAMA, RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖRÜNDE VAR OLAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Turizm bütün dünyada son 60 sene içinde büyük bir gelişme göstermiş ve 2010 senesinde tüm cirosu 600 milyar dolara uzanan en mühim ekonomik sektör durumuna gelmiştir. Dünya Turizm Örgütünün verilerine göre 1950 senesinde 25 milyon olan turist sayısı 2010 senesinde 8 milyon'un üstüne ve yine 1950 senesinde 2 milyar dolar olan Dünya Turizm gelirleri 2010 senesinde 550 milyar dolara ulaşmıştır.

Şahıs başına düşen gelir artışları, hayat standardının bütün dünyada yükselmesi, çalışanların tatil günlerinin gittikçe artması ve dolayısıyla daha fazla boş zamana sahip olmaları, satın alma gücünün gittikçe artması, ulaşım imkanlarının herkesin faydalanabileceği fiyat ve frekansa gelmiş olması, iletişim teknolojisi'nin gelişmesi, çeşitli ülkelerde seyahat kısıtlamasın kaldırılması, insanlarda eğitim seviyesinin yükselmesi, demografik gelişmeler çerçevesinde insanların daha uzun yaşaması ve dolayısıyla emeklilikten sonra maddi gücü ve boş zamanı olan insan sayısının artması, televizyon ve internet sayesinde oluşan seyahat güdülerinin artması, profesyonel pazarlamalar ve nihayet dünyada barış ve huzurun gittikçe daha geniş bir coğrafyaya yayılması turizmin bu çapta gelişmesi ve büyümesinde ana faktörleri oluşturmuştur.

Türkiye 1980 senelerinde serbest piyasa ekonomisi uygulamaya başlamasıyla turizm sektörü büyük bir ivme kazanmıştır. Örneğin Türkiye'ye en fazla turist gönderen ülke olan Almanya'dan gelen turist sayısı 1970'lerde 100 bin civarındayken bu rakam 2010 senesinde 4 milyon alman turist sayısını geçmiştir. Bu arada tabi ki Türkiye'ye gelen turist profili de çok büyük bir değişim geçirmiştir.

1970'lerde Türkiye'ye gelen batılı turistler genellikle İstanbul'da Ayasofya, Sultan Ahmet Camii, Kapalı Çarşı gibi klasik objeleri, Efes ve Bergama gibi tarihi kalıntıları ve ören alanlarını ziyaret eden çoğu profesör, talebe, serbest meslek sahipleri ve hatta hippilerden oluşan marjinal turist gruplarıydı. O senelerde Türkiye'ye güneş, deniz, kum ve eğlence için gelen turistler yok denecek kadar azdı. Bugün Türkiye artık her türlü gelir seviyesine sahip olan ve çeşitli sosyo - kültürel sınıflardan oluşan bir mass turizm destinasyonu haline gelmiştir.

Türkiye'ye yönelik turist sayılarının artmasında turiste sunulan ürünün kalitesine göre diğer rakip olan İspanya, İtalya ve Yunanistan'dan çok daha ekonomik fiyatların oluşması en mühim faktör olmaktadır. Türkiye'ye yönelik charter seferlerinin artması, ulaşımın ucuzlaması, tur operatörlerinin çoğalması ve kendi ülkelerine geri dönen turistlerin memnuniyet oranının yüksek olması ve böylece yurtdışında Türkiye'nin turistik imajının gittikçe pozitif artması da potansiyel talebi gerçek talep haline getirmektedir.

Şimdi bu genel girişten sonra Bodrum'un Türkiye turizmindeki yeri, yurtdışındaki imajı, durumun analizi ve değerlendirmesi hakkında konuşmak, sorunların tespiti ve çözüm önerilerimi sunmak isterim.

Türkiye'nin Avrupa'daki Turistik İmajı Ve Bu İmajda Bodrum'un Yeri

Son senelerde bilhassa Antalya yöresindeki yatak arzının büyük çapta artması, yine Antalya'ya yönelik charter uçak seferlerinde ihtiyaç üzeri artış, her şey dahil sisteminin bütün bu bölgede uygulanması Avrupa'da Türk turizmin değerlendirilmesinde şöyle bir denklem yaratmıştır:

Türk Turizmi = Ucuz Tatil = Antalya = Her Şey Dahil Sistem

Tahmin edersiniz ki bu gelişme memnuniyet verici olamaz. Bugün Avrupa'dan gelen müşteri profilinde orta ve orta sınıf altı oransal olarak gittikçe artmaktadır. Bunlar genellikle her şey dahil sistem için rezervasyon yapan ve az para harcayan turistlerdir. Bu tarz turistlerin Bodrum için uygun ve ideal bir profil olabileceğini düşünmüyorum. Bodrum'un bir mass turizm odağı haline gelmesi, Bodrum için düşündüğümüz imaja uymamaktadır. Türkiye için yurtdışında çeşitli fuarlarda, yazılı ve görsel medyada yapılan reklam ve tanıtım faaliyetleri genellikle Türk Rivas'ı denilen Antalya yöresini ve İstanbul'u kapsamaktadır. Ucuz tatil ülkesi olarak görülen Türkiye'de bu tarz reklam ve tanıtım faaliyetlerinde Bodrum yer almamaktadır. Bodrum'un çok özel bir yarım adası ve kendine mahsus bir tatil yörenesi olması ne yazık ki bu yüzden yurtdışında bilinmemektedir. Daha doğrusu Bodrum'un Avrupalılar nezdinde tanınmadığı için herhangi bir imajı yoktur ve ucuz tatil yörenesi Antalya imajı yüzünden de en direk olarak zarar görmektedir.

Bodrum Turizminin Bugünkü Durumu

Bodrum ağırlıklı olarak yerli turistin tercih ettiği bir destinasyondur. Almanya'dan gelen turist sayısı Antalya'ya nispetle çok az olup, belirli bir artış göstermemekte; İngiltere'den bilhassa Gümbet bölgesine yönelik düşük profilli turist gelmekte; Benelüks ülkelerinden yine Antalya'ya nispetle düşük oranlarda ziyaretçi görülmektedir. Rus ve Doğu Avrupa ülkelerinden gelen turist sayısı da marjinaldir. Arap ve İran turistleri de adeta yoktur.

Bodrum yarım adasında çarpık yapılaşma, ikinci konut ve kooperatif evleri her yeni gelen ziyaretçinin gözüne batmaktadır. Cennet koylar balık çiftlikleri doludur. Hepinizin bildiği alt yapı, katı atık tesis sorunları halen memnun edici bir seviyeye ulaşamamıştır. Bodrum çarşı içinde bazı çirkin dükkanlar, plastik sandalyeler, düzensiz kıyafetli esnaflar, kaba davranışlı satıcılar bir hizmet eksikliği sorunu olduğunu kanıtlamaktadır.

Konaklama, Restoran Ve Eğlence Sektöründeki Sorunlar

Bir kaç beş yıldızlı otel ve tatil köyleri dışında tesislerin çoğunda dış ve iç görünümde Bodrum'un arzu edilen imajına uymayan çirkinlikler görülmektedir. Özensiz giysili otel personeli, bakımsız ve eğitimsiz garsonlar, yabancı dil bilmeyen resepsiyon çalışanları bir negatif imaj yaratmaktadır. Otelciliğin ve hizmet sektörünün ruhunu kavramamış olan bazı otel ve pansiyon sahipleri sundukları kötü hizmetle Bodrum'un imajına zarar vermektedir.

Eğitimsiz personel istihdamı restoranlarda da görülmektedir. Bazı açık hava restoranlarında önden geçen insanlara yapışıp içeri almaya çalışan ve gelen geçene laf atan garsonlar, buruşuk blucinlerle ve ütüsüz gömleklerle düzensiz kıyafetli hizmet elemanları yine Bodrum'un imajına zarar vermektedir. Bir çok restoran sezonun sadece 2-3 ay olduğunu ileri sürerek çok defa fahiş fiyatlarla gelen müşterileri kazıklamakta ve genellikle mönü kartı sunmadan fırsatçılık yapmaktadır. Eğitimsiz garsonlar kaliteli müşteriye kaçırılmaktadır.

Eğlence sektöründe de sorunlar benzer olup bir de gürültü faktörü mevcuttur. Bazen 100 metrekairelik bir şeritte 3-4 eğlence yerinin yüksek sesle müzik yapması neticesinde bir gürültü fırtınası esmekte ve yoldan geçen insanlar veya bir kafeteryada sakin sakin kahve içen müşteriler rahatsız olmaktadır. İster beach kulüplerde, ister gece kulübü veya diğer eğlence mekanlarında çok defa uygulanan fahiş fiyat politikaları yine genel imaja zarar vermektedir. Gelen müşterilere verilen hizmet müşterinin kesesine göre oranla olup alınan bahşişle verilen servis arasındaki ilişki Bodrum'un imajına zarar vermektedir.

Çözüm Önerileri

Bence öncelikle Bodrum'un turistik açıdan nerde ve nasıl olması gerektiği üzerinde düşünüp bir hedef konulması gerekir. Bodrum'un Akdeniz'de benzediği tatil beldeleri hangileridir? Avrupa'da dergilerde ve turizm broşürlerinde Bodrum için Türkiye'nin St Tropez'i, Türkiye'nin İbiza'sı denmektedir. Kanımca bu benzetmeler doğrudur ve ben ayrıca Bodrum'u St Tropez, İbiza, Mykonos ve Portofino'ya benzetir, ama hepsini içeren ve bütün bu dört yöreden daha yüksek potansiyeli olduğunu düşünürüm. Bu bahsettiğim şehirlerin veya adaların hiçbirinde 2000 senelik bir amfi tiyatro, dünyanın yedi harikasından birini içeren mozoleum, böyle ideal bir iklim, cennet gibi coğrafya ve böyle misafirperver insanlar yoktur. Bodrum çok özel bir yarımada olduğu için çok özel bir turizm anlayışıyla bu ayrıcalığını kanıtlaması gerekir.

İşte bu güzel Bodrum'un bu sessizliği ona yakışan bir turizm anlayışını gerektirir. Güzelliğin, kalitenin, estetiğin ön planda olduğu bir turizm. Mass turizmin, gökdelenlerin, yüz binlerce düşük profilli turistlerin sokaklara döküldüğü, 3 Euro'ya imitasyon T-shirt satılan plastik sandalyeli çirkin kulübelerin çarşıları doldurduğu, ucuz fast-food satan restoranların ve görüntü kirliliği içinde olan binaların ve sokakların hakim olduğu bir turizm değil. Ben buna butik bir turizm şehri diyorum; bütün detayların seçkin, estetik, kaliteli ve dengeli olduğu bir şehir ve belde! Sokaktaki kaldırımdan evlerin dış cephesine, çarşıdaki tezgahların giysilerinden otel çalışanlarının kıyafetine, sokaktaki çöp kutularının seklinden duvarlardaki tabelalara, kaliteli restoranlardan güzel görünümlü büfelere kadar estetiğin hakim olduğu ve otantik mimariyi harfiyle uygulayan ve tüm detayların konseptin bir parçası olarak birbirine uyum içinde olduğu bir butik belde!

Mimari Görünüm, Yapılaşma

Bodrum'a arabayla yaklaşıırken duble yolun rahatlığı, essiz bir tabiat güzelliği, muhteşem koylar, küçük küçük yemyeşil adalar dikkatinizi çeker. Aynı anda uzakta tepelerde beyaz kesme şekere benzer aynı boyda içice beyaz evler görürsünüz, ta tepelere doğru uzanırlar o muhteşem yeşillığe saldıran çirkin binalardır onlar. Önlerinde bir ağaç yoktur, bir odadan komsunun yatak odasını görece kadar içice yapılandırılmışlardır. Senede birkaç hafta insanlar yasar içinde. Görüntü kirliliğinden başka bir özellikleri yoktur. Bu tarz çirkin yapılaşma, zevksiz kooperatif konutları ve 2. tatil evleri bu bahsettiğimiz butik turizm anlayışına aykırı görüntülerdir.

Bundan böyle her türlü kooperatif evleri ve 2. konut projeleri projeleri sınırlandırılmalı ve mimari ve çevreyle uyum açısından belli kriterlere uyduğu takdirde iskan belgesi verilmelidir. Yüksek tepelerde beyaz konutlar yerine taş evler önerilmeli ve arsa kullanımında %20 oranı geçmeyecek, ve her 10^{m2} inşaat alanı başına asgari bir ağaç dikilmesi mecburiyeti iskan belgesi alabilmek için şart koşulmalıdır.

Sahildeki adalar ve koylar milli park ilan edilmeli, her türlü yapılaşma sahilden belli bir uzaklıktan sonra izine tabi tutulmalıdır.

Balık Çiftlikleri, Katı Atık, Altyapı Ve Çevre Sorunları

Balık çiftlikleri en kısa zamanda Bodrum Yarımadası dışına çıkarılmalıdır. Bunun için gerekli yasal önlemler en kısa zamanda alınmalı ve yasaklar uygulanmalıdır.

Katı atık depolama, arıtma tesisleri ve alt yapı sorunları çözümü için turizm, çevre, orman bayındırlık bakanlığı belediyelerle bir konsey kurmalı, müşterek bir konsept hazırlamalı ve gerekli finansman büyük çapta devletten temin edilmelidir. Bu konu partiler üstü ele alınmalı, her türlü siyasetin ve ideolojinin dışında tutulmalıdır. Bodrum bir tanedir, ikinci bir Bodrum yoktur.

Konaklama Tesisleri, İşletmeler, Restoran Ve Eğlence Yerleri

Son senelerde açılan otel ve pansiyon sayısı turist sayılarının artışının üzerindedir. Talepten fazla arz neticede fiyatlara negatif tesir etmekte, işletme sahipleri otel veya pansiyonlarını doldurabilmek için fiyat düşürmektedir. Neticede düşük fiyatlara paralel olarak hizmet kalitesi de düşmektedir. Bundan böyle turizm bakanlığının ve belediyenin belli kriterleri içeren bir kalite belgesi, bir turistik tesis açabilmek için şart olmalıdır. Bu kalite belgesi kapasitesi 10 odanın üstünde olan tesislerde mimari görünüm, iç dekorasyon, resepsiyon, loby, personel, hijyen gibi öğeleri belli kriterlere uyma şartı getiren bir belge olmalıdır. Otellerde çalıştırılan hizmet elemanları çok defa yetersizdir. Ucuz olsun diye hayatında hiçbir hizmet sektöründe çalışmamış insanlar üzerine bir gömlek giydirilip masalarda müşteri servisine sokulmaktadır. Ter kokan, biçimsiz kıyafetli ve kibar davranışlardan nasibi almamış genellikle kırsal kökenli eğitimsiz personel devamlı şikayet konusudur. Belediye ücret karşılığı ilk defa hizmet sektörüne giren insanlara eğitim kursları verilebilir ve ancak kursu başarı ile bitirenler bir hizmet karnesi olarak çalışabilirler.

Beach- Clublerde ve bazı restoran ve gece kulüplerinde uygulanan fahiş fiyatlar şikayetlere sebep olmakta ve Bodrum'un imajını negatif etkilemektedir. Bütün restoran, kulüp ve eğlence yerlerine mönü kart mecburiyeti getirilmeli, müşterinin ödeyeceği hesabı önceden bilebilmesi sağlanmalıdır. Market ve restoran açmak isteyen teşebbüs sahipleri için belediyenin koyacağı kriterlere göre bir hizmet kalite belgesi oluşturabilir ve bu belge her yeni bir tesis açmak isteyen müteşebbislerden talep edilebilir.

Çarşı, Market Ve Dükkanlar

Bodrum çarşı imitasyon ve ucuz tekstil ürünleri satan çirkin görünümlü dükkanlarla doludur. Çarşı bir mimari konsept olarak ele alınmalı, uygulanacak otantik mimari tarz, cephenin görünüşü, dükkan iç kısımlarını da kapsamalıdır. Alaçatı'da gördüğümüz küçük butik tarzı hediyelik eşya satan dükkanlar, çalışan insanların kalitesi ve görünümleri, sunulan ürünlerin şirinliği Bodrum çarşısı için bir kıstas olabilir. Bu ucuz T-Shirtler, plastik ucuz mallar mass turizmi yapan beldelere taşınırlar. Bodrum, Ege ve Bodrum yöresinin ürünlerini satan küçük hediyelik dükkanlarla, uluslararası moda markalarını sunan ve çevre mimarisine uyan sempatik butiklerle, kaliteli müşterinin ihtiyaçlarını daha iyi karşılar ve böyle satış yerleri butik şehir konseptinin bir parçası olabilir. Çarşıda dükkan veya mağaza açmak isteyen esnaftan da müsaade için belli kriterler talep edilebilir. Bir hizmet kalite belgesi oluşturabilir. Çarşı esnafının kalitesi, sunulan malların seçimi, binaların ve yolların görüntüsü Bodrum imajını etkileyen faktörlerdendir.

Genel

Bodrum Yarımadası'nda 11 ayrı belediye olması ve bu belediyelerin politize olmak tehlikesi düşündüğümüz Butik Yarımada konseptinin oluşmasında ve uygulamasında sorunlar yaratabilir. Bence tüm konseptin diğer belediyelerle istişareden sonra Bodrum Belediyesi tarafından ele alınması ve koordine edilmesi doğru olur.

AB'nin doğa ve çevre koruma projelerine yönelik fonları ve kredi verme olanakları bilinmektedir. Bu projelerde çok defa % 75 oranında hibeli krediler alma imkanları mevcuttur. Her sene AB de bu konularda Türkiye'ye yönelik ayrılan fonlar proje sunulmadığı için büyük çapta heba olmaktadır. Bodrum Belediyesinin önceliğinde yarımada bulunan diğer belediyelerle koordine edilecek bir proje AB fonları sayesinde altyapı ve çevre problemlerinin finansmanında yardımcı olabilir.

Bodrum'un bir butik şehir ve yarımada olma sürecinde su anda Bodrum Belediyesinin yol çalışmalarını takdirle karşıladığımı bilhassa ifade etmek isterim. Kullanılan mermer taşlar ve yolun

kalitesi Avrupa standartlarının üstündedir. Hayalimdeki butik şehrin yollarının oluşması projenin büyük bir parçasını gerçekleştirmektedir.

Bodrum'da 12 aylık turizm en büyük hedeflerden birisidir. Spa tesislerine sahip otellerin sayısının ve kalitesinin artması, sağlık, fitness, cilt bakımı ve güzellik konularında şehrin etrafındaki yeşillikler içinde sağlık kampüsleri açılması, golf ve country kulüplerinin kaliteli bir şekilde artması, atıcılık kulüpleri, kışın yurt dışından gelebilecek futbol takımları için futbol sahaları yapımı gibi faaliyetler kış turizmi oluşmasında etken olabilirler.

Antalya yöresinde uygulanan "her şey dahil " sistemi Bodrum'a katiyen girmemelidir. Her şey dahil sistemi turisti adeta otele hapsetmekte ve otelin çevresindeki bütün restoranlar, kafeteryalar ve eğlence yerleri yok olmaktadır. Antalya yöresinde otellerin dışında hayat sönüştür. Fiyat rekabeti yüzünden verilen servis gittikçe kötüleşmekte ve ülkemizin imajına zarar vermektedir. Bodrum'da her acilen "her şey dahil" sistemli tesis Bodrum turizminin sırtına saplanan bir hançerdir.

Bodrum girişindeki yolda büyük bir Herodot Heykeli, Turgut Reisin deniz zaferlerini içeren panolar, otoyol girişi tanzimi, merkezde bir turizm bilgi yerini oluşturulması, sanayi bölgesinin başka yere nakli, teknelerin demirlediği sahil şeridinin denizden biraz dolgu yaparak büyük bir park haline oluşturulması, bazı yolların trafiğe kapatılarak yaya kaldırımları haline getirilmesi, bisiklet yollarının yapılması üzerinde düşünülecek projeler olabilir.

Bu arada Bodrum taksilerinin Bodrum mavisi renginde boyanmaları ve şoförlerin kıyafetine bir düzen getirilmesi de düşünülebilir. Tüm taksi şoförlerine dil eğitimi verilmesi, esnafın da bu yönde eğitilmesinin yararlı olacağını düşünüyorum.

Bodrum ilk defa sanatçılar tarafından yeniden keşfedilmiştir. Buraya bir güzel sanatlar akademisinin ve bir konservatuarın çok yakışacağı muhakkaktır.

Tanıtım Ve Pazarlama

Bodrum kendisi uluslararası fuarlarda ayrı bir destinasyon olarak tanıtılmalı, Türkiye' yi genelde bir bütün olarak takdim eden reklam ve tanıtım faaliyetlerini dışında kalarak ayrıcalığını sunabilmelidir. Bence Bodrum bir " life-style" içeren imajla ve buna uygun sloganlarla takdim edilmelidir.

Belediyenin önderliğinde kurulan tanıtım vakfı bu yönde atılmış çok faydalı bir adımdır. Uluslararası ünlü sanatçıların, artistlerin davet edilmesi, Bodrum' da çekilebilecek sinema ve TV filmleri, uluslararası kongreler, sponsorluk anlaşmaları, medya ilişkileri, görsel ve yazılı medyadan dış ülkelerden gazeteci ve basın mensuplarının Bodrum'a gelmelerinin sağlanması, uluslararası festival organizasyonu ve Bodrum'a mahsus uluslararası bir event yaratılması (Bodrum Karnavalı gibi) Bodrum'un tanıtımında muhakkak olumlu etkiler yapacaktır. Bu arada gayet profesyonel hazırlanacak bir web-sayfasının da bu internet çağında çok verimli olduğunu düşünüyorum.

Avrupa'da belirli magazinlerde, gazetelerde ve TV'lerde yapılacak tanıtım da muhakkak çok fayda getirecektir.

Bu geniş kapsamlı PR faaliyetleri muhakkak belediyenin bütçesini çok zorlayacaktır. Dolayısıyla giderlerin yarısını bakanlığın tanıtma bütçesinden temini ve diğer yarısının bu sektörün içinde olan tüm konaklama, restoran ve çarşı tesis ve mekanlarından belediye PR fonuna destek olarak alınabilmesi gereklidir.

Bodrum Türkiye'mizin bir incisidir. Hepimizin büyük bir ihtimamla ve gerekli katkılarımızla bu beldeyi uluslararası bir üne kavuşturacağımıza eminim. En büyük şansımızın Belediyenin başında dünyayı

bilen, zevkli ve yapıcı bir başkan olmasıdır. Kendisi bu şehir üzerindeki rüyalarımızı gerçekleştirebilecek bir yapıya sahiptir. Kendisine bugüne kadar yaptıkları için teşekkür eder ve yapacakları için en iyi dileklerimi sunarım. Bodrum Ticaret Odasını da bu çok faydalı organizasyonu gerçekleştirdiği tebrik eder hepinizi candan selamlarım!

VURAL ÖGER
ÖGER ŞİRKETLER GRUBU BAŞKANI

BODTO
T.C. BODRUM TİCARET ODASI
BODRUM CHAMBER OF COMMERCE

BODRUM TİCARET ODASI KONAKLAMA, RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖRLERİ ÇALIŞTAY SONUÇ RAPORU

BODRUM TİCARET ODASI KONAKLAMA, RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖRLERİ ORTAK ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

SUNUŞ

Bodrum Yarımadaımız, tarih sahnesinde birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, bu yüzden önemli bir tarihsel ve kültürel dokusu olan, doğal güzelliklere sahip, dünyanın eşsiz bir köşesidir. Dolayısıyla her yıl milyonlarca ziyaretçimiz bu güzelliklerin tadını çıkarmak için Bodrum'u tercih etmektedir.

Bodrum Ticaret Odası olarak yaptığımız çalışmalara bakarsak, 2006 yılında 'Bodrum Yarımadası İşyeri Envanteri ve Analizi' çalışmasıyla Yarımada'nın ticari yapısını ve buna bağlı sorunlarını belirledik.

Bu sorunların çözümüne yönelik ve değişen gelişen dünya standartlarını yakından takip edebilmek için 2007 yılından itibaren stratejik planla çalışmaktayız. Bu aşamada son dönem çalışmalarımızı, hazırladığımız Bodrum Ticaret Odası 2010-2013 Stratejik Planı doğrultusunda yürütmekteyiz.

Bodrum'un güzelliğinin, öneminin ve markasının farkındayız. Bu yüzden Bodrum Ticaret Odası olarak Yarımadaımızın doğal, kültürel ve tarihi mirasını koruyup, çağdaş ve özgün yapıya ulaşması için istikrarlı bir ekonomik büyüme ile yarımadaımızın iktisadi sorunlarına çözümler arıyoruz.

Bodrum yeni bir sezona tam hızıyla hazırlanırken, 26.04.2011 tarihinde Bodrum Ticaret Odası olarak Konaklama, Restoran ve Eğlence sektörleri sorunlarının ve çözüm önerilerinin konuşulduğu, Muğla milletvekili adaylarının, bakanlıkların il müdürleri ve temsilcilerinin, turizm meslek kuruluşlarının, Bodrum'da faaliyet gösteren turizmcilerin katıldığı bir çalıştay düzenledik.

Çalıştay sonrası ise belirlenen sorunlar ve çözüm önerilerinden oluşan bir sonuç raporu hazırlandı. Belirlenen sorunlar ve sorunların çözümü için ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşülerek, projeler hazırlayarak Bodrum turizmini, Bodrumu Bodrum yapan değerleri koruyarak, marka değerini artıracaktır.

Yapılacak olan bu çalışmaların Bodrum için yararlı sonuçlar yaratacağını yakın zamanda göreceğimize inanıyorum.

Çalıştaya katılan tüm katılımcılara teşekkür eder, Bodrum'umuzun turizm çitasını daha da yükselttiğimiz sezonlar dilerim.

Saygılarımla,
MAHMUT SERDAR KOCADON
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

GİRİŞ

26 Nisan 2011 tarihinde Bodrum Ticaret Odası, BODTO Konferas Salonu'nda Muğla'daki konaklama, restoran ve eğlence sektörleri sorunlarının ve çözüm önerilerinin konuşulduğu bir çalıştay düzenledi. Düzenlenen bu çalıştay ile Muğla'da;

- konaklama, restoran ve eğlence sektörlerinin sorunlarının saptanması, tartışılması ve çözüm önerilerinin sunulması, önümüzdeki dönem yapılacak çalışma ve projelerin belirlenmesi, planlamasının yapılması,
- ayrıca kanun yapıcılara ulaşarak lobi faaliyetlerinde bulunulması,
- böylece sorunlara kalıcı çözümler bulunarak harekete geçilmesi amaçlanmıştır.

Bu çalışmayla konaklama, restoran ve eğlence sektörlerinin gelişerek daha rekabet edebilir olması desteklenecektir.

Çalıştay başta Muğla milletvekili adayları, Bakanlıkların Muğla il müdürleri ve temsilcileri, Bodrum'da faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin yöneticileri olmak üzere, özel sektör ve kamudan 67 temsilcinin katılımıyla gerçekleştirildi.

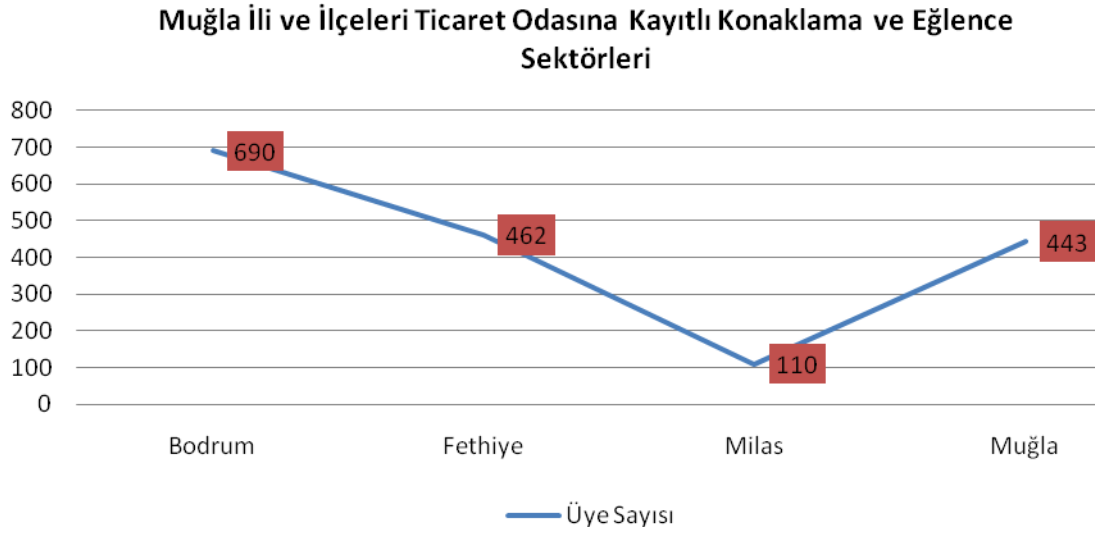
Çalıştay açılış konuşmalarından sonra, Bodrum Yarımadasında turizme katkı veren turizmcilere onur belgeleri verildi.

Çalıştay 3 oturumdan oluşmuştur. İlk 2 oturumda, konaklama, restoran ve eğlence sektörleri sorunlarını ve çözüm önerilerini içeren sunumlar katılımcılarla ve dinleyicilerle paylaşıldı.

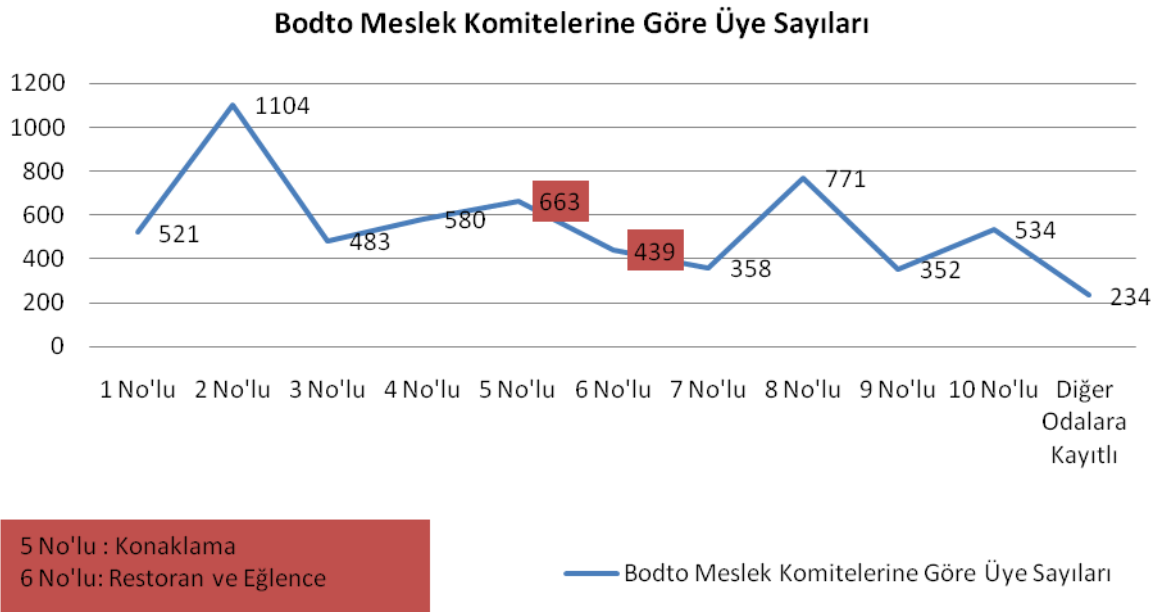
Son oturumda ise, katılımcıların karşılıklı görüş alış verişinde bulundukları bir panel düzenlendi. Çalıştayda ele alınan sorunlar, çözüm önerileri ve görüşler doğrultusunda '**Konaklama, Restoran ve Eğlence Sektörleri Çalıştayı Sonuç Raporu**' hazırlanmıştır. Bu doğrultuda hazırlanan rapor ilgili bakanlık, müsteşarlık, kurumlar ve çalıştay katılımcıları ile paylaşılacaktır.

BODRUM YARIMADASI KONAKLAMA, RESTORAN VE EĞLENCE SEKTÖRLERİNE AİT VERİLER

Grafik-1-

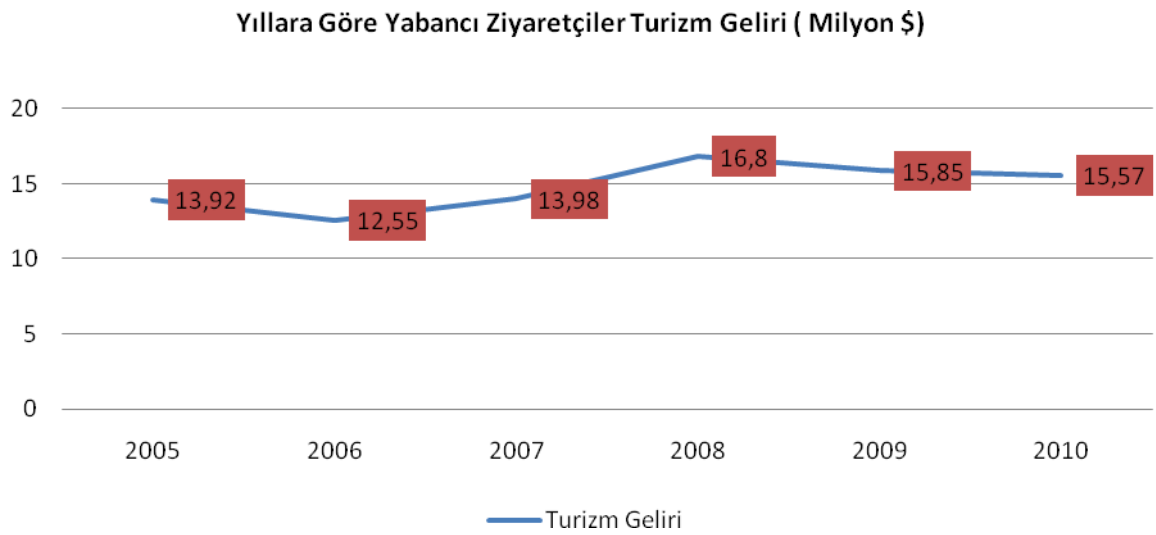
Grafik-2-

Grafik-3-

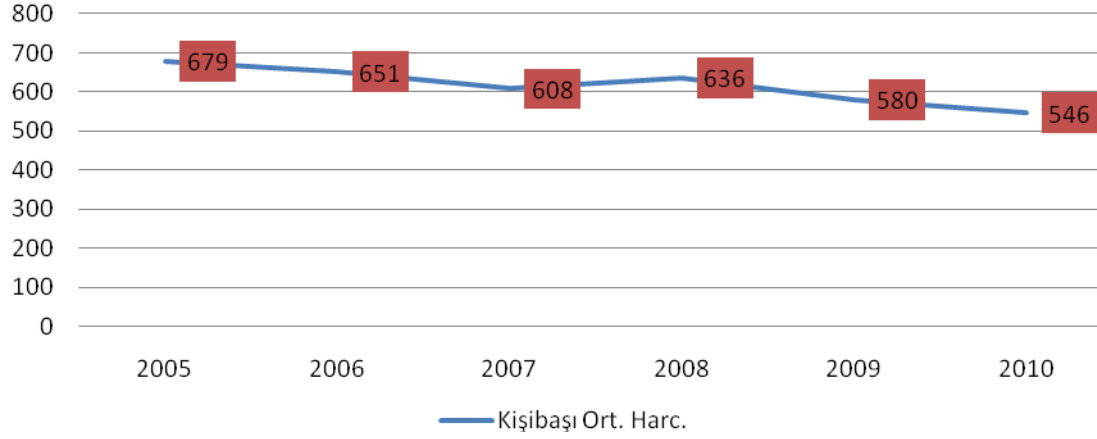

Grafik-4-

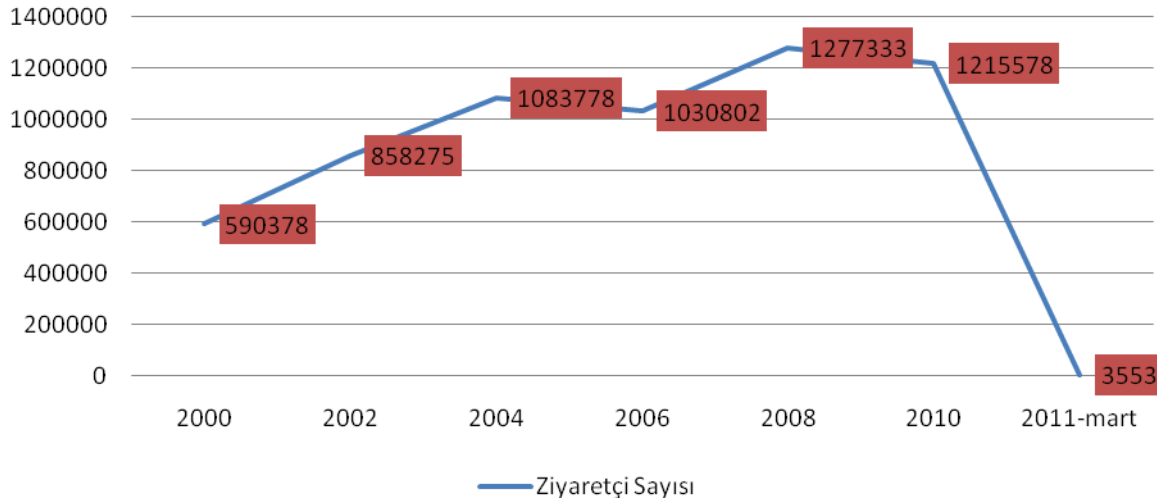
Grafik-5-

Yıllara Göre Yabancı Ziyaretçilerin Kişi Başına Ortalama Harcaması (\$)

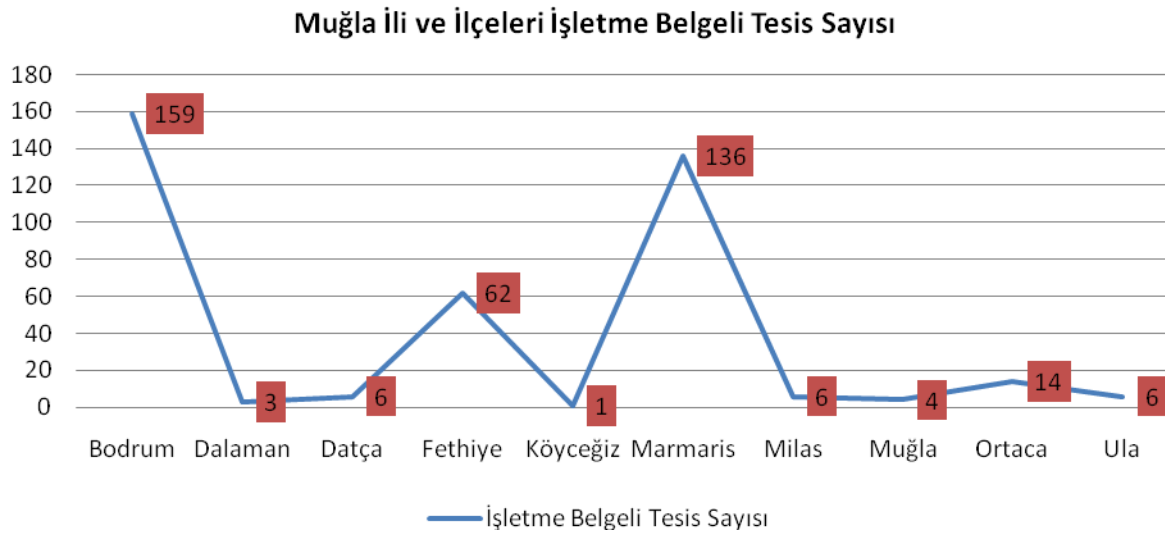

Grafik-6-

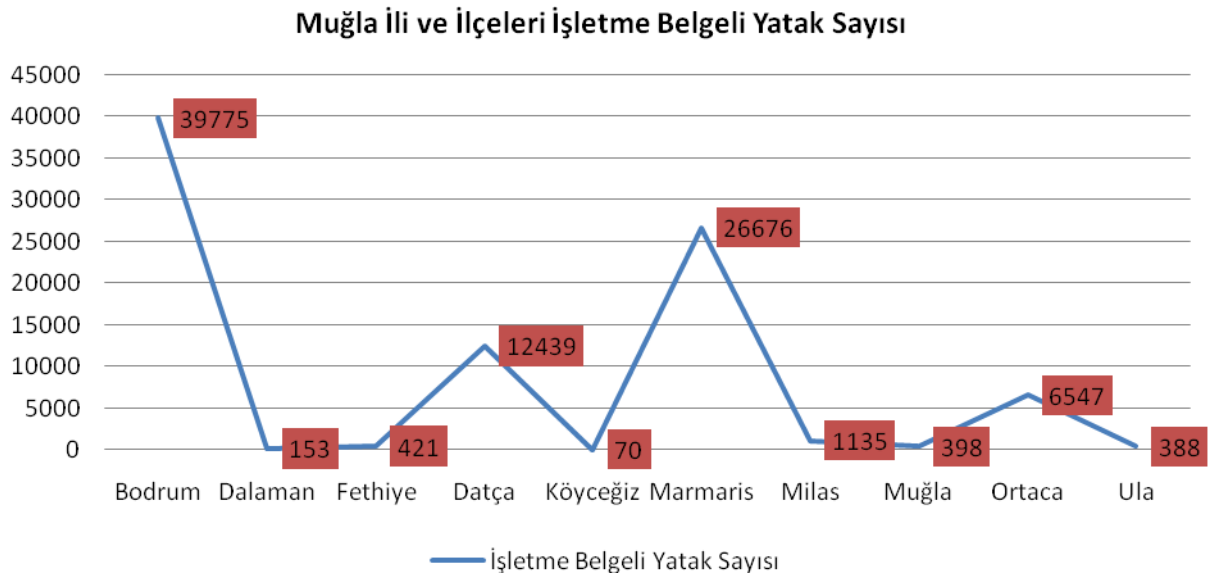
Yıllara Göre Bodrum'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı

Grafik-7-

Grafik-8-

ÇALIŞTAY İLE ORTAYA KONULAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

-1-

SORUN:	Yıllara göre Bodrum’a gelen turist sayısında bir artış gözlenirken, Bodrum’un turizm gelirleri düşmektedir.
ÇÖZÜM ÖNERİSİ:	- Bodrum’a gelmesini istediğimiz turist profilinin gerekli saha çalışmaları ve araştırmaları yapılarak belirlenmesi - Belirlediğimiz turist profiline uygun tanıtımın ve pazarlamanın yapılması - Bu doğrultuda Yarımada’nın orta ve uzun vadede planlamasının yapılması
İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	Kültür ve Turizm Bakanlığı, İl Turizm Müdürlüğü, Bodrum Ticaret Odası, Yarımada Belediyeleri
İZLENECEK YÖNTEM:	Yarımada genelini kapsayan planlamaların yapılması ve bu planlama doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması

-2-

SORUN:	Bodrum’da turizm sezonunun kısa olması ve Bodrum Yarımadası turizminin, yüksek gelirli ziyaretçilerin tercih ettiği mevcut yapısının güçlendirilmesi
ÇÖZÜM ÖNERİSİ:	Ziyaretçilerin Bodrum’u tercih etme nedeni göz önünde bulundurularak, turizm sezonunun 12 aya yayılması için alternatif turizm olanaklarının harekete geçirilip, işlerlik kazandırılması bu doğrultuda, - Doğal alanların korunarak, insanların ziyaret edebileceği doğal parkların oluşturulması - Deniz turizminin geliştirilerek, mavi yolculuk, dalış, yelken gibi alanların geliştirilmesi - Kongre, fuar ve toplantı turizminin geliştirilmesi için, Bodrum’a bir merkez kazandırılması - Sağlık, termal ve güzellik turizminin harekete geçirilmesi - Golf, futbol vb. gibi spor alanlarının oluşturulması ve hizmete geçirilmesi - Tarihi alanların rehabilite edilmesi
İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	Kültür ve Turizm Bakanlığı, İl Turizm Müdürlüğü, Bodrum Ticaret Odası, Bodrum Yarımada Belediyeleri, Bodrum’da ki STK’lar
İZLENECEK YÖNTEM:	Yarımada genelini kapsayan planlamanın bu doğrultuda gerçekleştirilmesi, ayrıca lobi faaliyetleri ile farkındalık yaratılması, Bodrum tanıtım çalışmalarına hız verilmesi

-3-

SORUN:	Bodrum’un kendine has kimliğinin ve markasının korunması
ÇÖZÜM ÖNERİSİ:	Bodrum’u Bodrum yapan değerlerin koruma altına alınması, canlandırılması ve teşvik edilmesi
İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, İl Turizm ve Çevre Müdürlüğü, Bodrum Yarımada Belediyeleri, yerel halk
İZLENECEK YÖNTEM:	Dünya’ya Bodrum’u bu özellikleriyle tanıtmaya çalışmalarının yapılması

-4-

SORUN:	Bodrum'un yerel ürünlerinin korunması ve tanıtımının yapılması
ÇÖZÜM ÖNERİSİ:	Bodrum'a özgü yerel ürünlerimizin desteklenerek kalitesinin artırılması, tescillenmesi, tanıtım ve pazarlamasının yapılması.
İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	Kültür ve Turizm Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, İl Turizm ve Tarım Müdürlüğü, Destek Patent Enstitüsü
İZLENECEK YÖNTEM:	Yerel ürünlerin tescillenmesi, bu süreçte yerel halkın farkındalığının artırılması, lobi faaliyetleri ve tanıtım çalışmaları

-5-

SORUN:	İşletmelerin kurumsallaşamaması, Yarımada'da faaliyet gösteren işletmelerin kalifiye eleman yetersizliği ve Bodrum'a sezonluk gelen çalışanların eğitim ihtiyaçları
ÇÖZÜM ÖNERİSİ:	- Bodrum'da faaliyet gösteren işletmelerde çalışan elemanların yeterli mesleki bilgiye sahip olması için işletmelerin sertifikalı eleman çalıştırma zorunluluğu konusunun yasal düzenlemelerle kontrol altına alınması, - Dünya çapında denklikleri sağlanmış eğitimlerin verilmesi ile çalışanların vasıflı hale getirilmesi ve sertifikalandırılması - Bodrum Yarımadası'na mesleki ve profesyonel eğitimlerin verilebileceği, her kesiminin faydalanabileceği bir eğitim , sınav ve belgelendirme merkezinin kurulması
İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Muğla Üniversitesi, Bodrum Ticaret Odası
İZLENECEK YÖNTEM:	Bodrum'da Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinde eğitimler verebilecek bir merkezin kurulması ve faaliyete geçirilmesi, yarımada'da çalışan her kesimin farkındalığının artırılması

-6-

SORUN:	Yarımada'da faaliyet gösteren işletmelerde gıda hijyen kurallarına dikkat edilmemesi
ÇÖZÜM ÖNERİSİ:	- Yarımada'da yaşayan ve ziyaret eden tüm tüketicilere sağlıklı gıda ve hizmetlerin sunulması, - Bodrum'da gıda zincirinin kurularak gıda üretiminde tarladan sofraya kadar tüm halkaların izlenebilir ve denetlenebilir olması, - Bilinçlendirme, izlenebilirlik ve kontrol sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalar yapılması, - İşletmelere gıda hijyen konusunda çeşitli zorunluluklar getirilmesi
İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, İl Tarım Müdürlüğü, Bodrum Yarımada Belediyeleri
İZLENECEK YÖNTEM:	Gıda hijyeni konusunda işletmelerde farkındalığın yaratılarak, gerekli belgelendirmelerin yapılması için teşvik edilmesi

-7-

SORUN: Aynı sektörde ve aynı yerde ihtiyacı aşan işyeri fazlalığının olması, böylece fiyatların, kalitenin düşmesine ve haksız rekabete yol açmaktadır

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

- Yarımadada arz-talep yönünden araştırmanın yapılması ve bu doğrultuda bir plan yapılması,
- Yeni açılacak işletmelere bu yönde izinler verilmesi,
- İhtiyaç alanlarının desteklenmesi,
- Yerel yönetim ve ticaret odalarına işyeri açılışına müdahale etmek konusunda daha fazla yetki verilmesi,

İLGİLİ KURUM-KURULUŞ: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü, Bodrum Ticaret Odası

İZLENECEK YÖNTEM: Konu üzerinde ilgili bakanlıkla yapılacak görüşmelerle yasal düzenleme ve planlamanın yapılması

-8-

SORUN: Hanutçuluk

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

- Hanutçuluğun önüne geçilmesi için, kurumlararası işbirliği sağlanarak denetimlerin daha etkin yapılması,
- Eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarıyla insanlarda bilinç oluşturma çalışmalarının yapılması

İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:

İZLENECEK YÖNTEM: Kurumlar ve kuruluşlar arası işbirliği ve ortak payda oluşturarak Yarımadadaki her kesimin bilinçlendirilmesi için toplantılar düzenlenmesi

-9-

SORUN: Ecrimisil

ÇÖZÜM ÖNERİSİ:

- Ecrimisil konusunun gerçekçi bir yasal altyapıya kavuşturulması
- Yasa ile ilgili düzenleme yapılana denk tahakkuk ettirilmiş olan ecrimisillerin takibinin durdurulması

İLGİLİ KURUM-KURULUŞ: Maliye Bakanlığı-Milli Emlak Genel Müdürlüğü

İZLENECEK YÖNTEM: Bakanlık ve genel müdürlükle yapılacak karşılıklı görüşmeler ve lobi faaliyetleri

-10-

SORUN: Gece 12'den sonra uygulanan gürültü yasağı**ÇÖZÜM ÖNERİSİ:** Turizm bölgelerinde bazı bölgelere özel uygulamaların yapılması, Turistik merkezlerin şehir merkezlerinde bu yönetmeliğin uygulanması**İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:** Çevre Bakanlığı, Bodrum Ticaret Odası**İZLENECEK YÖNTEM:** Bakanlıkla yapılacak karşılıklı görüşmeler ve lobi faaliyetleri

-11-

SORUN: Kapalı alanlarda sigara kullanım yasağı**ÇÖZÜM ÖNERİSİ:** İşletmeler istediği takdirde özel izinli olmaları**İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:** TAPDK**İZLENECEK YÖNTEM:** Kurumla yapılacak karşılıklı görüşmeler ve lobi faaliyetleri

-12-

SORUN: Sektörde çalışanlar ve işverenler için iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi ve farkındalık yaratılması**ÇÖZÜM ÖNERİSİ:**

- Konu hakkında bilinçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
- İş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitimler verilmesi

İLGİLİ KURUM-KURULUŞ: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı**İZLENECEK YÖNTEM:** Bakanlık düzeyinde yapılacak çalışmalarla yarımadaadaki firmalara eğitimler verilmesi

-13-

SORUN: Yönetim ve planlama sorunu**ÇÖZÜM ÖNERİSİ:**

- Yaz ve kış dönemindeki nüfustaki farklılığa uygun bir kamu yönetimi modeli geliştirilmelidir. Belediyelere genel bütçeden ayrılacak payın hesabında esas alınan nüfusa beldelerdeki yatak sayısı ve denizdeki yatak sayısı da eklenmelidir
- Bodrum Yarımadası belediyelerinin ortak ihtiyaçlarının görüleceği tesisler için kamunun tasarrufunda olan arazilerin kullanımında kolaylık sağlanmalı
- Turizm hedefi gözetilerek, yol, elektrik, su, arıtma tesisleri, yat limanı, kamu binaları gibi altyapı projeleri hükümet tarafından uygun standartlarda ve genel bütçeden karşılanarak en kısa zamanda tamamlanmalıdır
- Okulların açık olduğu dönemler Milli Eğitim Bakanlığı, YÖK ve ÖSYM tarafından yapılan sınav tarihleri ve yerleştirmeler turizm sektörü dikkate alınarak planlanmalı

İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Müdürlüğü, Bodrum Yarımada Belediyeleri
İZLENECEK YÖNTEM:	İlgili bakanlıklar ile ortaklaşa yapılacak görüşmeler ve çalışmalar

-14-

SORUN:	Bodrum Yarımadası'nın kalite yelpazesinin geliştirilememesi
ÇÖZÜM ÖNERİSİ:	- Bodrum'da öncelikle konaklama, restoran ve eğlence sektörlerinde faaliyet gösteren firmaların kaliteli hizmet vermesi için gerekli olan entegre kalite yönetim sistemlerinin kurulması. Böylece gelen ziyaretçilerin hijyen, sağlık vb. konularda memnuniyet düzeylerinin artırılması - Kalitenin devlet tarafındanda desteklenmesi
İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı-Türk Standartları Enstitüsü-Bodrum Ticaret Odası
İZLENECEK YÖNTEM:	İşletmelerin kalite altyapıları kurulması için farkındalığın artırılması. Bunun içinde kamu kurumlarının işletmeleri teşvik etmeleri

-15-

SORUN:	Bodrum Yarımadası'nın turizm koruma, gelişim merkezi bölgesi olarak tanınmaması
ÇÖZÜM ÖNERİSİ:	Bodrum Yarımadası'nın Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca turizm bölgesi olarak ilan edilmesi ve Bodrum'a özel turizm stratejilerinin planlanması
İLGİLİ KURUM-KURULUŞ:	Kültür ve Turizm Bakanlığı-Bodrum Ticaret Odası
İZLENECEK YÖNTEM:	Bakanlık düzeyinde yapılacak çalışma ve görüşmelerle Bodrum'un ne kadar önemli olduğunun, yatırım ve cazibe merkezi oluşunun farkındalığının artırılarak, bilinirliğinin artırılması.

SONUÇ

Odamız liderliğinde düzenlenen ‘Konaklama, Restoran ve Eğlence Sektör Çalıştayı’ ile yarımadaadaki turizm sektörlerinin genel sorunları ve çözüm önerileri yukarıda belirtilmiştir.

Belirlenen sorunlar ve bu sorunların çözümü kapsamında Bodrum Ticaret Odası ilgili kurum ve kuruluşları bir araya getirerek projeler geliştirip, lobi faaliyetlerinde bulunacaktır.

Sorunları ilgili bakanlıklar, kurumlar ve Bodrum Yarımadası’nda faaliyet gösteren yerel sivil toplum örgütlerinin birlikte ortaya koyacağı irade ile çözüme kavuşturulmalıdır. Ortak noktası Bodrum olan tüm paydaşlarla işbirliğinin önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Ortak payda olarak Bodrum’un çıkarları doğrultusunda Bodrum’un stratejik plan ve hedeflerinin belirlenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Özetle Yarımadamızın sağlıklı ve planlı gelişimi için kurumlararası işbirliğinin önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bodrum hepimizin ortak noktası. Kendimiz için yaptığımız her çalışma aslında Bodrumumuzun gelişmesine yardımcı olacaktır.

Bodrum yıldan yıla giderek gelişip, büyüyen bir yapıya sahiptir. Yarımadaadaki sorunlarımızın çözülmesi bizi geleceğe hazırlarken, gelecekte oluşabilecek aksaklıkların önceden çözülmesi içinde fayda sağlayacaktır. Böylece Bodrum Markası değerini artırmaya devam edecektir.

Belirlenen sorunların çözüleceği ve fayda sağlayacağı güzel çalışmalar yapmak dileğiyle.

Çünkü yurt içi ve yurt dışında insanların tatillerini geçirmek ve huzur bulmak için geldikleri her türlü problemini halletmiş, mutlu insanların vatani Bodrum. Çünkü başka Bodrum yok.

BODTO
T.C. BODRUM TİCARET ODASI
BODRUM CHAMBER OF COMMERCE

BODRUM TİCARET ODASI
6 NO'LU MESLEK KOMİTESİ
BODRUM RESTORAN VE
EĞLENCE SEKTÖRÜ RAPORU

6 NO'LU MESLEK KOMİTESİ BODRUM RESTORAN – EĞLENCE SEKTÖRÜ

Bodrum Ticaret Odası Vizyonu Gelecekte Nerede Olmak İstiyoruz?

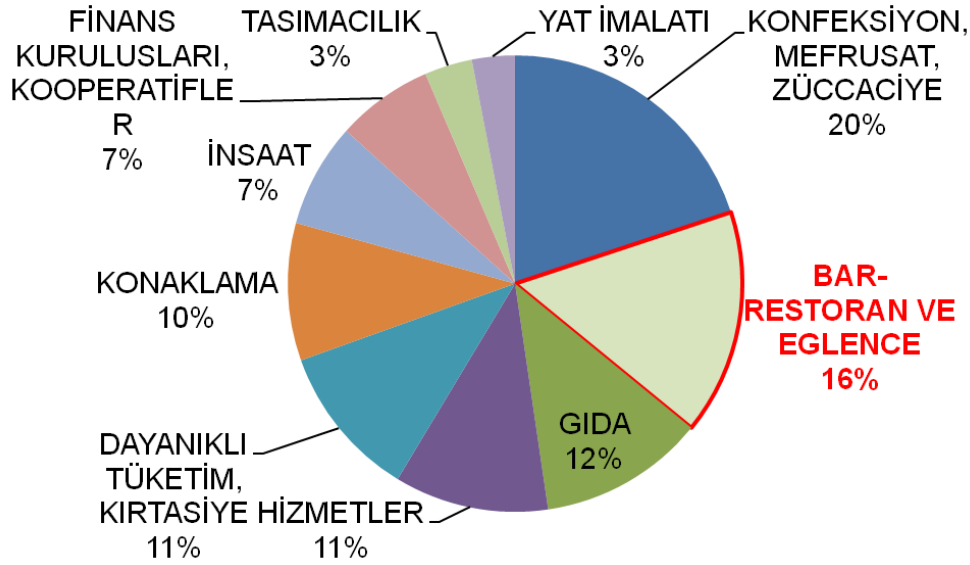
Türkiye'nin ekonomisine ve dünya'ya tanıtılmasında önemli katkısı olan Bodrum Yarımadasının doğal, kültürel ve tarihi zenginliklerini koruyarak, katılımcı yönetim ile ekonomik büyüme sağlayarak ve yaşam kalitesini yükselterek çağdaş ve özgün bir yapıya ulaşmasında öncülük yapan ve yön veren bir meslek kuruluşu olmaktır.

Bodrum Ticaret Odası Misyonu

- Çağdaş ve Özgün bir Bodrum için:
- Üyelerine ve paydaşlarına kaliteli hizmet sunarak,
- Tüm sektörlerde katma değer yaratarak,
- Bodrum'un her alanda dünya standartlarına ulaşabilmesi için çalışmalar yaparak,
- Bodrum'un tüm karakteristik özelliklerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için katkıda bulunmaktır.

İçerik

- Sektöre Genel Bakış
- Bodrum Geneli
- BODTO Üyeleri
- İşletmelerin Sektörel Dağılımı
- İstihdam
- Faaliyet Süreleri
- İşletmelerin Birden Fazla Sektörde Faaliyet Göstermeleri
- Rekabet Gücü
- Sektörün Geliştirilmesi
- Önemli Sektörel Sorunlar
- Sonuç

İşletmelerin Sektörel Dağılımlarının İncelenmesi

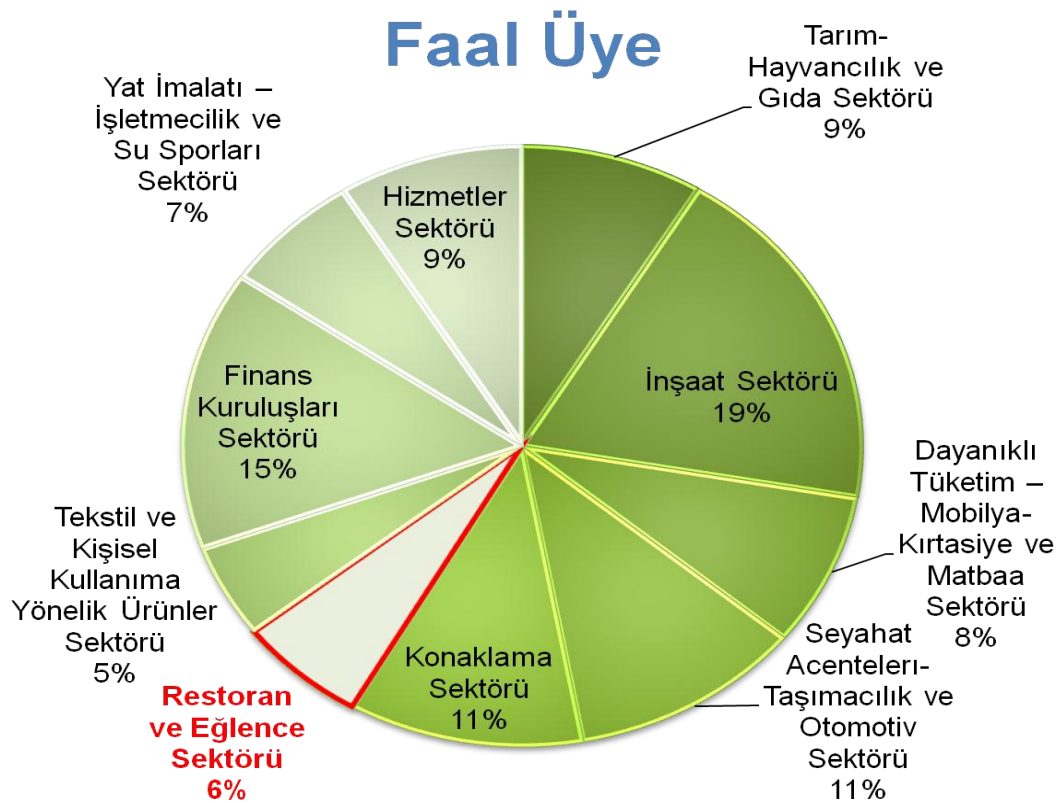
Bodrum'da faaliyet gösteren işletmelerin sektörlere ve mesleklerle göre dağılımı incelendiğinde, ilk üç sektörü %20 ile konfeksiyon, mefrusat züccaciye, yaklaşık %16 ile bar, restoran ve eğlence ve gene yaklaşık %12 ile gıda sektörü içerisinde iş yapan firmaların oluşturduğu gözlenmektedir. Bu oranlara bakıldığında tüm faaliyet gösteren işletmelerin %50'sinin bu 3 sektör içerisinde toplandığı görülmektedir.

Bodrum Genelinde Ana Sektörlerde İşletmelerin Dağılımı	Üye Sayıları
KONFEKSİYON, MEFRUSAT, ZÜCCACİYE	1.501
BAR-RESTORAN VE EĞLENCE	1.204
GIDA	888
HİZMETLER	825
DAYANIKLI TÜKETİM, KIRTASIYE	822
KONAKLAMA	736
İNŞAAT	557
FİNANS KURULUSLARI, KOOPERATİFLER	518
TASIMACILIK	255
YAT İMALATI	230
Toplam	7.536

Bodrum'da faaliyet gösteren toplam 7536 işletme içerisinde 1204'ünün bar-restoran ve eğlence, alanlarında faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Restoran ve eğlence gibi alanlara ait faaliyet yoğunluklarının mevsimsel olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu sonuçlara göre Bodrum ekonomisinin son derece kırılgan bir yapıya sahip olduğu düşünülmektedir.

Bodto Üyeleri

Meslek Grubu	Faal Üye	%
Tarım-Hayvancılık ve Gıda Sektörü	323	8.7
İnşaat Sektörü	708	19
Dayanıklı Tüketim – Mobilya-Kırtasiye ve Matbaa Sektörü	308	8.3
Seyahat Acenteleri-Taşımacılık ve Otomotiv Sektörü	413	11
Konaklama Sektörü	416	11.2
Restoran ve Eğlence Sektörü	226	6
Tekstil ve Kişisel Kullanıma Yönelik Ürünler Sektörü	188	5
Finans Kuruluşları Sektörü (koop.)	561	15
Yat İmalatı – İşletmecilik ve Su Sporları Sektörü	246	6.6
Hizmetler Sektörü	328	8.8

İşletmelerin Sektörel Dağılımlarının İncelenmesi

Bodrum Geneli – Bodto Üyeleri

İşyeri envanteri sonuçlarına göre Bodrum’da faaliyet gösteren işletmelerin sektörler ve meslekler göre dağılımı incelendiğinde, yaklaşık %16 ile bar, restoran ve eğlence sektörü 3.cü sırada yer aldığı gözlenmektedir.

Bodto üyesi olarak faaliyet gösteren işletmelerin sektörler ve meslekler göre dağılımı incelendiğinde, bar, restoran ve eğlence sektörü 6% pay ile 9.cü sektörü oluşturduğu gözlenmektedir.

Esnaf ve Sanatkarlar Odası Bar-Restoran ve Eğlence Sektörüne bağlı üyesi sayısı yaklaşık olarak 500 olduğu belirtilmektedir. Bu durumda Bodrum Bar-Restoran ve Eğlence sektöründe Bodrum Ticaret Odasına veya Esnaf ve Sanatkarlar Odasına kayıt olmayan işletmelerin **40%** olduğu görülmektedir.

İşletmelerin Sektörel Dağılımlarının İncelenmesi

Bodrum Geneli – Bodto Üyeleri

İşyeri envanteri araştırmasının Bodrum’da faaliyet gösteren işletmelerin dağılımı kısmına ait sonuçlar genel olarak değerlendirildiğinde, özellikle yiyecek, içecek, bar, restoran, inşaat ve emlak komisyonculuğu alanlarında aşırı firma yığılması olduğu söylenebilir.

Herhangi bir analiz ve planlama yapmadan, kısa süreliğine ve bilgisizce açılan işyerleri, ayakta kalabilmek için kayıt dışı yollara sapabilmekte, ucuza satabilmek çabası ile kaliteyi arka plana itebilmekte ve hem kayıtlı hem de kaliteli iş yapan firmalara bu bağlamda ciddi zararlar verebilmektedir. Piyasaya girerek rekabeti bozan, kısa sürede ise ayakta kalamayıp sektörden çıkan işletmelerin zararını ise şüphesiz en fazla Bodrum ekonomisi görecektir.

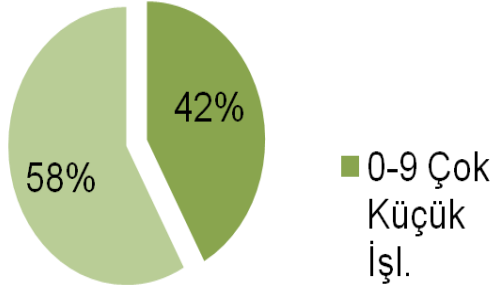
İşletmelerin Sektörel Dağılımlarının İncelenmesi – Avrupa Birliği

AB’de yapılan bir çok araştırma sonucu bu sektörün finansal gelirleri açısından ülke ekonomilerine önemli katkıda bulunduğu belirtilmekte. Bunun yanı sıra yarattığı istihdam açısından da ülke ekonomilerine önemli katkısı olduğu belirtilmekte.

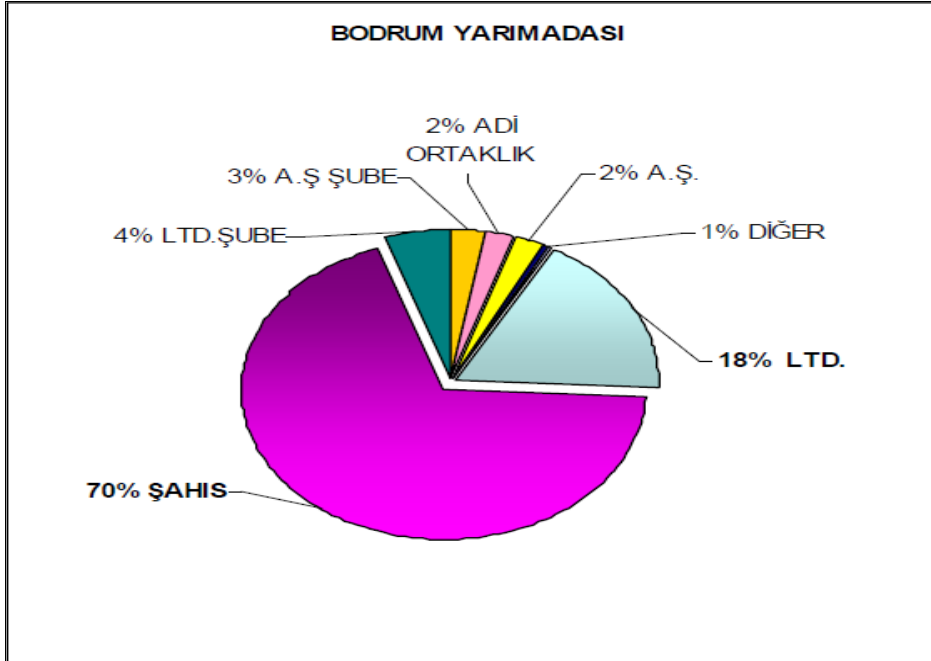
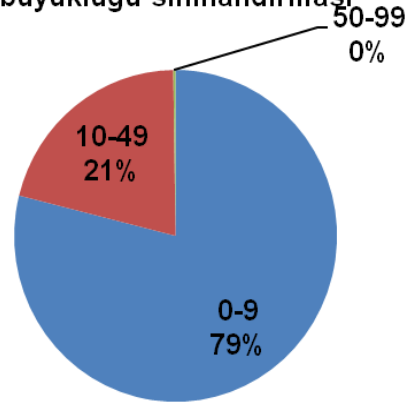
Birçok raporda ekonomik zenginliğin sektöre çok katkı sağladığını belirtmektedir. Sektörün ekonomik zenginliğe olan bağımlılığı sektör için ciddi tehditler de oluşturmaktadır. Bu konuya örnek olarak Irak savaşı veya deli dana hastalığı gösterilebilir.

Meslek Grubu	Firma Sayısı	Çalışan Sayısı	Ortalama Çalışan Sayısı	Toplam içindeki %
Restoran, Lokanta	699	7002	10	14,29
Bar, Disko, Kafe	423	2694	6	5,50
Fırıncılar	17	134	8	0,27
Pastacılar	17	239	5	0,49
Diğer	48	69	4	0,14

İşletme Büyüklüğü

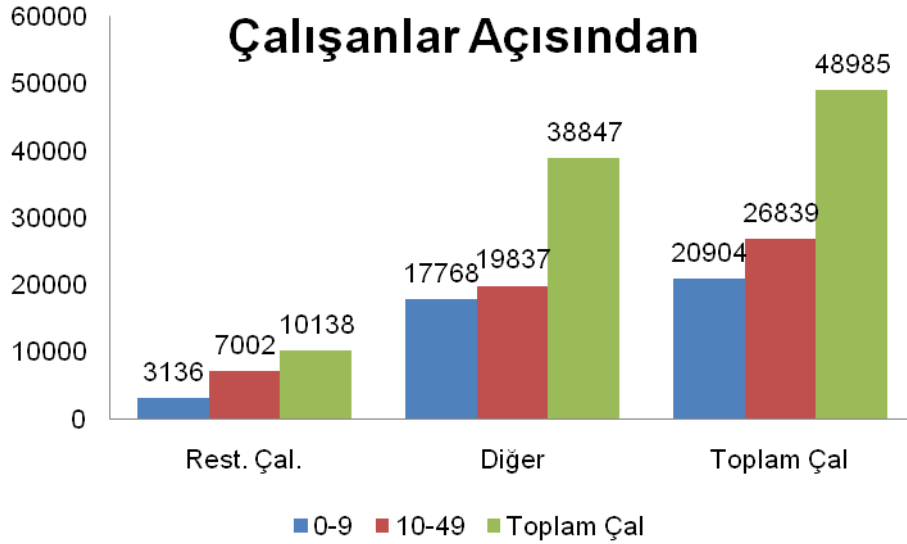
Bodrum genelinde işletme büyüklüğü sınıflandırması

Bodrum ile ilgili bütün veriler büyük işletmelerin azınlıkta olduğunu ve çoğunluğun şahıs işletmeleri olduğunu göstermektedir. Bodrum'un ilk bakışta görülen en büyük probleminin firmaların çok küçük olmaları ve dolayısı ile kurumsallaşmış ve sistemli iş gören işletmelerin ulaşabilecekleri başarıyı elde edemeyecek olmalarının Bodrum'un ticari hayatını olumsuz yönde etkilemesi muhtemel görülmektedir.

İstihdam

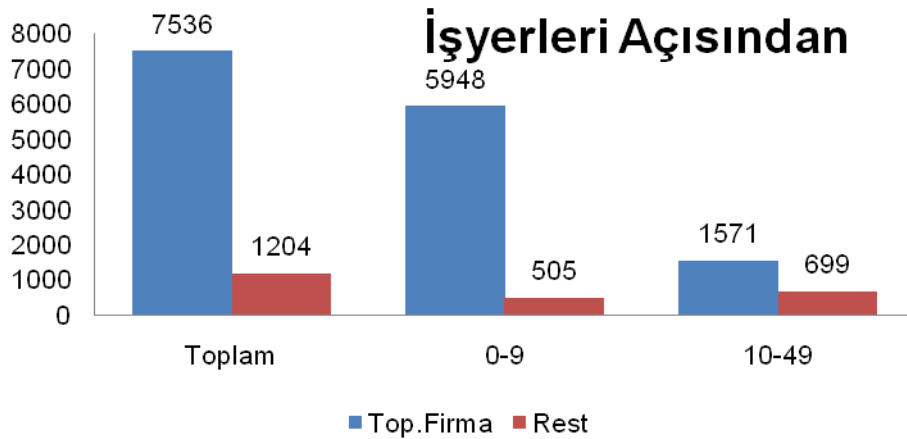
Bar-restoran ve eğlence sektörü ele alındığında işletmelerin % 41'i 6 ve daha az çalışan ile faaliyetini sürdürmektedir. Bu sektördeki tüm işletmelerin tamamı 10 ve daha az çalışan istihdam etmekte olup çok küçük veya küçük işletme sınıfındadır.

Restoran ve Eğlence Sektörünün toplam istihdama katkısı büyüktür. 2006 yılında yapılan işyeri envanteri projesinden alınan sonuçlara göre Bodrum’da istihdam payı 20.69%.

Bodrum’da toplam 48,985 kişi istihdam edilmektedir. Restoran ve Eğlence sektöründe istihdam edilen kişi sayısı ise 10,138’dir.

Bodrum’da toplam işletme sayısı 7536’dır. Restoran ve eğlence sektöründe toplam işletme sayısı 1204’dur. Bunların 505’i 0-9 kişi, 699’u 10-49 kişi istihdam etmektedir.

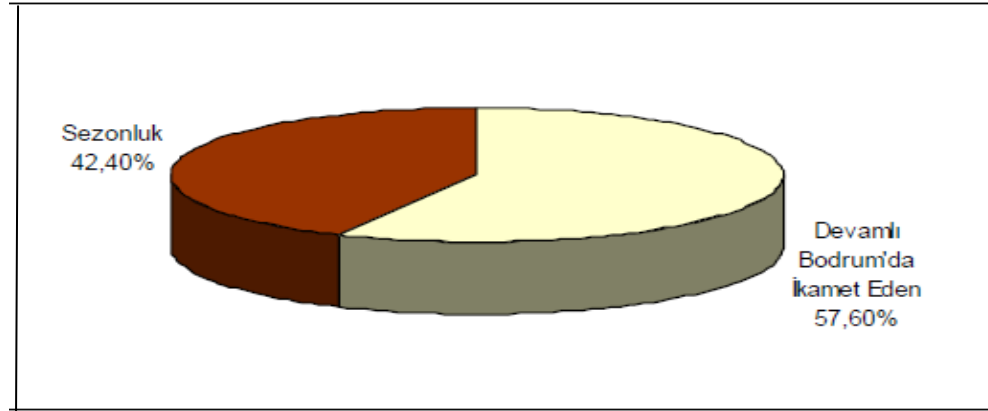

Bodrum’un ticari faaliyetlerinde en büyük payı olan işletmelerin çok küçük işletme olduğu görülmektedir. Bu durumda herhangi bir bilgi alış-verişinin ve/veya bilgi birikiminin olması ve bunların faaliyetlere yansımaları beklenemez. Bu nedenden ötürü, çok küçük işletmelerin yaygın olduğu söz konusu sektörlerde atılım yapılması, yenilik yapılması ve farklılaşmanın kolaylıkla mümkün olmadığı düşünülmektedir.

AB ülkeleri içinde Yunanistan, İspanya ve İtalya’da işletme büyüklükleri incelendiğinde, küçük ve orta ölçekli işletme sayılarının %95’inden fazlasını oluşturduğu görülmektedir.

Ülkemizdeki gibi AB’de bu sektörde küçük işletmelerin çok sık kurulduğunu ve kapandığı gözlenmektedir.

Sektörün finansal katkıları yanı sıra yarattığı istihdam açısından da ülke ekonomilerine önemli katkısı olduğu belirtilmektedir.

Şekil 54- Çalışanların İkametgâhlarına Göre Dağılımı

Çalışanların sadece %57,6’sı Bodrum’da ikamet etmekte, %42,4’ü, Bodrum dışında ikamet etmektedir. Bu durum çalışanların neredeyse yarısının geçici eleman olduğunu düşündürmektedir. Bodrum dışında yaşayan çalışanların “Bodrum’luluk bilinci” ile ilçenin ekonomik ve sosyo-kültürel yapısına sağladıkları katkı mutlaka değerlendirilmelidir. Ayrıca dönemsel ve mevsimlik çalışan sayısının yüksek olması, firmalar açısından son derece olumlu getirileri olan kurumsal bağlılık, sadakat ve işletme ile özdeşleşme gibi durumların ortaya çıkmasına katkı sağlamayacaktır. Söz konusu kişilerin hedef ve amaçlarının genelde Bodrum’un, özelde ise şirketin amaç ve hedefleri ile paralellik göstermesi kolay görülmemektedir. Bu istihdam yapısı içerisinde, işletmelerin işgücü devir hızları da yüksek olacaktır ki bu durum işletmelerin karlılık ve etkinlikleri açısından istenmeyen bir durumdur.

İstihdam – İş Gücü Devri

İşgücü devir hızının yüksek olması sık sık personel alımı ve işten çıkarımı kavramlarını içermektedir ki, bu durum işletmeler açısından son derece büyük bir maliyet unsurudur. İşten ayrılan çalışanların çalıştıkları süre içerisinde edinmiş oldukları bilgi ve deneyimlerini beraberlerinde götürmelerinin yanında, yeni alınan personelin işe alım, oryantasyon ve eğitim maliyetleri de işletmelere ek bir yük getirecektir. Ayrıca işgücü devir hızı yüksek olan işletmelerin kendilerine özgü yetkinlikler geliştirip rakiplerine göre avantaj sağlamaları da zorlaşacaktır.

Dönemsel ve Mevsimsel İş

Farklı ülke ve kurumlar otel ve restoran sektöründeki dönemsel ve mevsimsel istihdamın gelişimini dikkatle izlemektedir.

Hükümetler: var olan vergilendirme mevzuatının zarara uğraması, sosyal güvenlik, istihdam pazarına katılım, ve çalışma ve istihdam konularıyla ilgilenmektedir. Ticaret Odası gibi destekçi kurumlar istihdamın dönemsel olmasının sektörün gelişimine olumsuz etkilerini vurgulamaktalar. Bununla birlikte olumsuz olarak görülen gelişmelere olumlu açıdan da bakılabilir.

İstihdam – AB

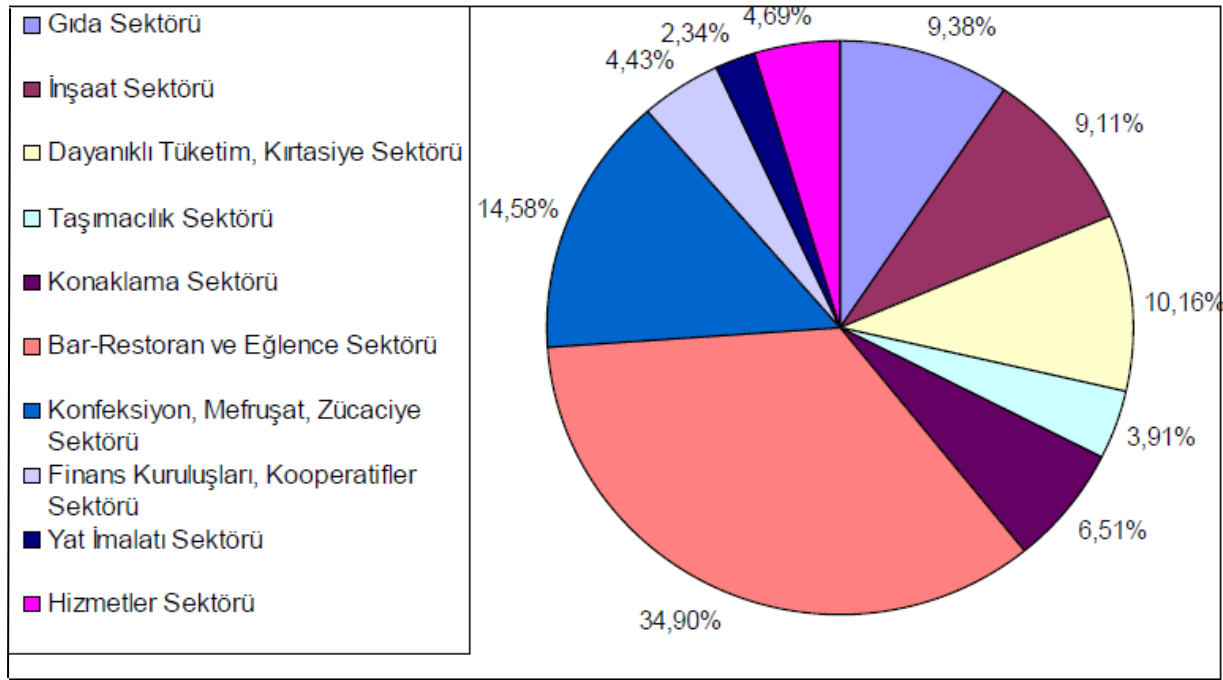
Sektör, normal şartlarda uzun dönemli işsiz olacak vasıfsız işçileri istihdam etmekte, öğrencilere ve gençlere iş hayatına giriş fırsatı vermektedir. Edinilen tecrübe ileriki yıllarda profesyonel meslek yaşamında kullanılmaktadır. Ayrıca ekonomiye önemli katkısı olan çok sayıda serbest meslek sahibi bu sektörde iş yapmaktadır. İstihdam şartlarını düzeltmek amacıyla mevsimsel istihdamı, hedef alacak istikrarsızlığı ve zor çalışma şartları ile mücadele edecek programlar geliştirilebilir.

Hükümet, ticari kurumlar ve yerel kurumlar dönemsel istihdam programları ile sektöre giren gençlerin aynı alanda kalmaları için destek verebilirler. İstihdam pazarının çekiciliğini arttırmak için daha iyi kariyer olanakları anahtar araçlardandır.

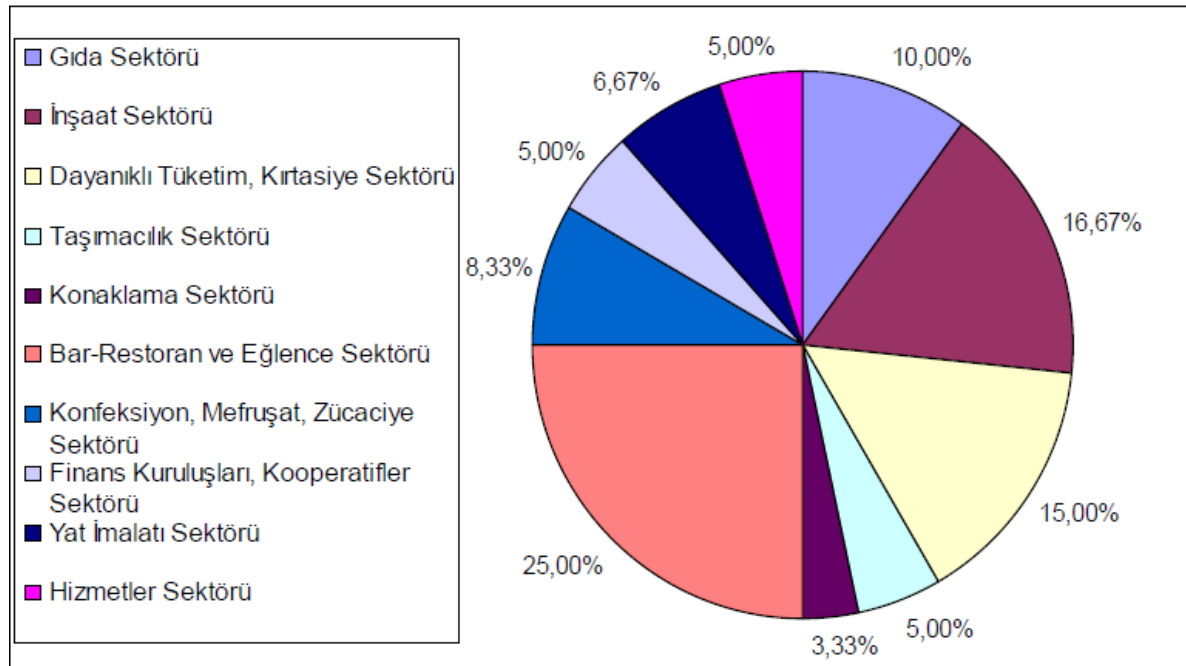
Faaliyet Süreleri

Kodu	Meslek Grubu Tanımı	Firma Sayısı	Ort. Faaliyet Yılı	Çalışan Sayısı
6	Bar-Restoran ve Eğlence Sektörü	1.204	7,72	10.138
601	Restoran, Lokanta	699	9,06	7.002
602	Bar, Disko, Kafe	423	7,26	2.694
603	Pastacılar	17	8,06	69
604	Fırıncılar	17	7,06	134
605	Diğerleri	48	7,16	239

Firmaların faaliyet sürelerinin ortalama yedi ile sekiz yıl olduğu görülmektedir ki, bu oldukça düşük bir süredir. Özellikle kuruluş aşamasında getirilerin düşük olacağı ve bir işletmenin yatırım maliyetlerini çıkartarak kara geçiş süresinin genellikle iki yıl, en iyi ihtimalle ise bir yıl olduğu düşünüldüğünde söz konusu sürenin ne denli kısa olduğu daha belirgin olarak ortaya çıkmaktadır.

Ana faaliyet sektörüne ek olarak başka sektörlerde de faaliyetlerde bulunan işletmeler incelendiğinde, ikinci faaliyet alanı olarak en çok % 34,9 ile bar-restoran ve eğlence sektörü, % 14,6 ile konfeksiyon, mefruşat, züccaciye sektörü ve % 10,2 ile dayanıklı tüketim, kırtasiye sektöründe faaliyet gösterildiği görülmektedir.

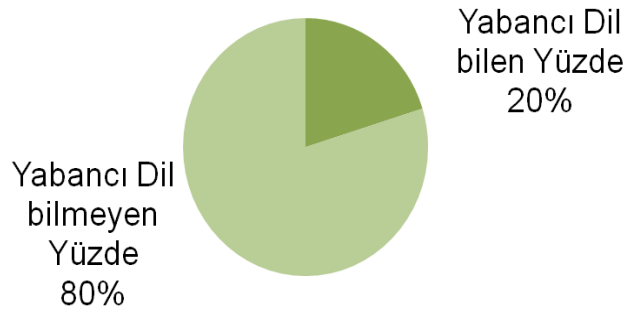
Faaliyet gösterilen üçüncü sıradaki sektörler içinde ilk tercih sırası % 25 ile yine bar-restoran ve eğlence sektörü, % 16,67 ile inşaat sektörü, % 15 ile dayanıklı tüketim, kırtasiye sektörü yer almaktadır.

İşletmelerin Birden Fazla Sektörde Faaliyeti

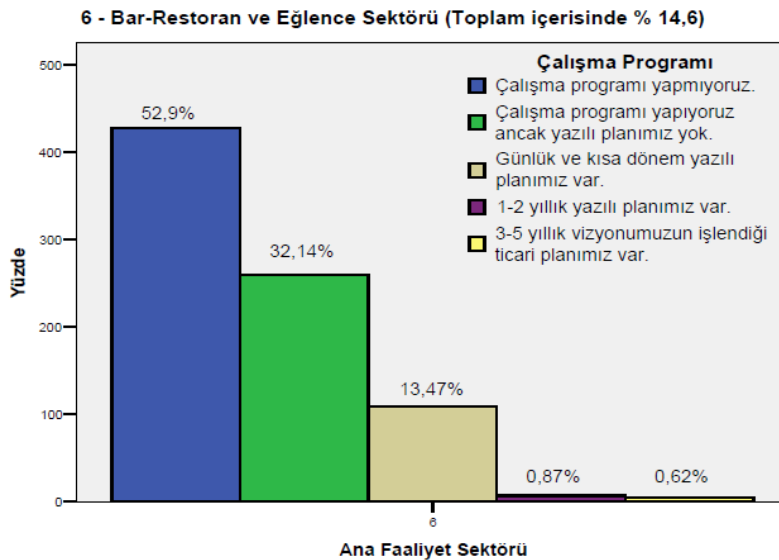
İşletmelerin ana faaliyet alanlarına ek olarak girdikleri diğer sektörler incelendiğinde ise, bar ve restoranların faaliyet gösterilen ikinci ve üçüncü alanlarda ilk sırada yer aldıkları görülmüştür. Sezona dayalı olmayan bir sektörde hizmet veren bir işletmenin yan faaliyetinin bar ve restoran alanında olması söz konusu işletmenin gücünü arttırması ve alanların birbirlerini desteklemeleri açısından olumludur. Ancak zaten dönemsel özellik taşıyan konaklama, gıda ve yaz dönemine dayalı hizmetler gibi alanlarda bulunan bir işletmenin yan faaliyet alanının da dönemsel özellik göstermesi işletmeyi zayıflatacak ve sezon dışında güç durumda kalmasına neden olacaktır.

Rekabet Gücü

Bar-Restoran ve Eğlence Sektörü

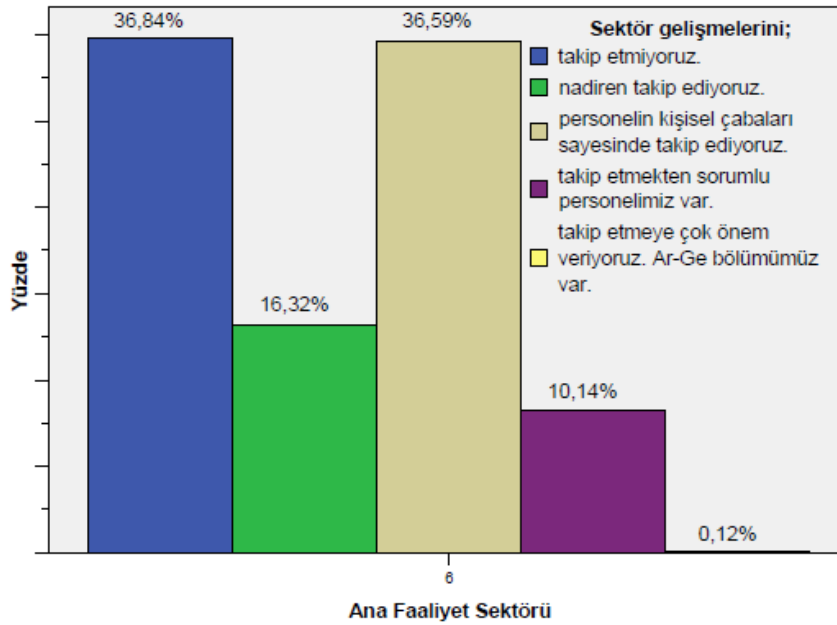
Yabancı dil bilen çalışanların ana sektörler arasındaki dağılımında ise, en fazla yabancı dil bilen eleman istihdam eden sektörün % 45,48 ile konaklama sektörü olduğu görülmektedir. İkinci ve üçüncü sıralarda ise sırasıyla % 9,31 ile konfeksiyon, mefruşat, züccaciye sektörü ve % 6,83 ile seyahat acenteliği sektörü yer almaktadır. Sektör içerisindeki toplam çalışanların içerisinde yabancı dil bilenlerin oranı karşılaştırıldığında ise seyahat acenteliği sektörü çalışanlarının % 42,27'sinin, finans kuruluşları, kooperatifler sektörü çalışanlarının % 41,80'nin ve bar-restoran ve eğlence sektörü çalışanlarının ise % 38,00'nin yabancı dil bildiği belirtilmiştir.

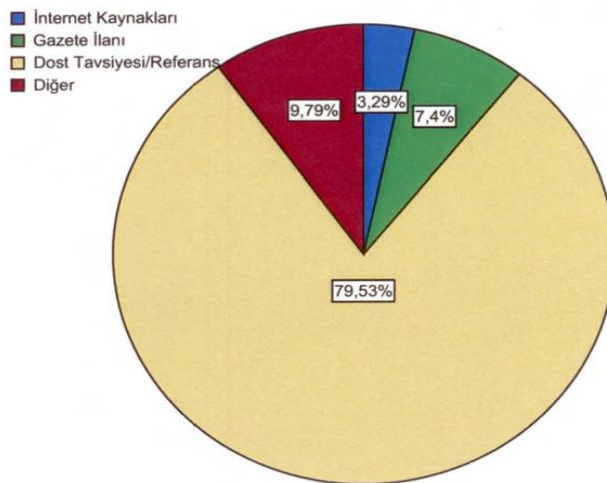
Bar-restoran ve eğlence sektörü işletmelerinin % 52,9'u çalışma programı yapmamaktadır. Yazılı çalışma programı olmadığını belirten işletmelerin oranı ise % 32,14'tür. % 13,47 oranında işletme

günlük ve kısa dönem yazılı plan yapmaktadır. Bu sektörde orta dönemli (1-2 yıllık) ve uzun dönemli (3-5 yıllık) yazılı plan yapan işletmelerin toplam oranı ise yalnızca % 1,49'dur.

Herhangi bir plan ve programa dayanarak hareket etmeyen işletmelerin küresel trendleri ve sektörel fırsatları yakalayıp büyümeleri mümkün olmadığı gibi söz konusu işletmelerin orta ve uzun vadede faaliyetlerini sürdürebilmeleri de olası değildir.

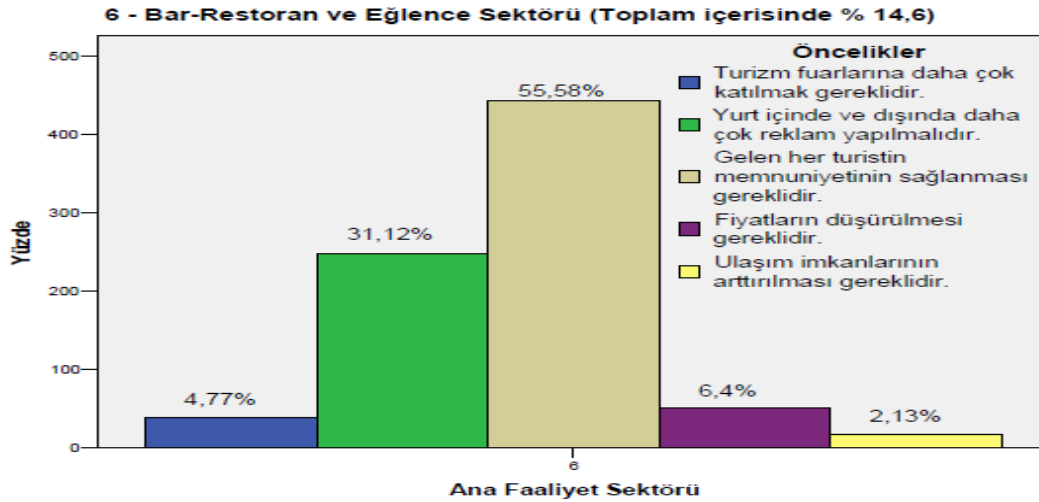

Tüm işletmelerin %46,7'sinin sektörel gelişmeleri izlememeleri ya da nadiren izlemeleri son derece sakıncalı görülmektedir. Günümüzün başarılı işletmeleri sürdürebilir rekabet avantajı sağlamak için sadece faaliyet gösterdikleri sektörleri değil aynı zamanda ilişkili sektörleri ve hatta tüm iş çevrelerini gözlemlemektedirler. Bodrum'daki işletmelerin kısa yaşam sürelerini açıklayan etkenlerden bir tanesinin de sektörel gelişmeleri takip etmemeleri olabileceği düşünülmektedir.

Şekil 56- Personel Alımında Tercih edilen Yöntemler

İşletmelerin işe alım metodlarına bakıldığında, işe alımların daha çok tavsiye metodu ile olduğu görülmekte ve diğer işe alım metodlarının uygulanmadığı anlaşılmaktadır. Söz konusu metodla işe alımlarda, elemanın işe uygun yetkinliklere sahip olup olmadığının iyi araştırılmaması durumunda işletmelerin çeşitli problemler ile karşılaşabileceğinin, ve gerek etkin gerekse verimli çalışabilmek için personele göre iş değil, işe göre personel alınması gerektiğinin unutulmaması gerekir.

Bar-restoran ve eğlence sektörünün de turizmin geliştirilmesi ve niteliğinin iyileştirilmesiyle ilgili öncelikli tercihi % 55,58 ile gelen her turistin memnuniyetinin sağlanması olmuştur. Bunu % 31,12 ile daha çok reklam yapılması, % 6,4 ile fiyatların düşürülmesi, % 4,77 ile turizm fuarlarına daha çok katılım ve % 2,13 ile ulaşım imkanlarının artırılması izlemiştir.

Sektörün Geliştirilmesi - AB

Sektörün Geliştirilmesi ve Düzeltilmesi

Seyahat ve tatil sektörünün geliştirilmesi birçok hükümet ve ilgili kurumlar için önemli bir hedeftir. Gündemdeki konulardan biri çalışanların AB çapında **mobilize** edilmesidir. Böylece çalışanlar yabancı turist kültürü konusunda ilk elden tecrübe edinecek, yabancı dil becerilerini geliştirecek ve yeni çalışma metodları öğrenmiş olacaktır. Hükümetler yüksek kalitede hizmet verebilmek için kalifiye turizm uzmanları gerektiğini kabul etmektedirler. Bu amaçla turizm sektör uzmanları ve eğitim ve turizm bakanlıkları arasında turizmde diplomalı eğitim alt yapısı kurmak ve geliştirmek için ortaklıklar kurulmaktadır.

Düşük eğitim düzeyi ve yüksek iş gücü devrinden dolayı sektör çalışanlarının **sürekli eğitimi** şarttır. Bu sektördeki performans ve kaliteyi arttırmanın tek yoludur ve öncelikle işveren tarafından verilecek eğitimi gerektirmektedir, fakat her ülke bunun yeterli olmadığını kabul etmektedir. Çok fazla şey işverenlere bırakılmakta ve sektör bu yüzden yeterince gelişmemektedir.

Sektördeki işletmelerin çoğunun küçük olması nedeniyle kendi eğitim program ve kurslarını geliştirecek maddi güce sahip olmaması en önemli engeli teşkil etmektedir. Bu yüzden bir çok program eğitim kurumları ve sosyal ortaklar ile sektörel düzeyde geliştirilmelidir.

İyi Uygulamalar

Birçok işveren işletmelerini geliştirmek istemekte ancak, günlük işleriyle meşguliyetlerinden dolayı bu konuya para veya zaman ayıramamakta, geride kalıp müşteriyi kaybetme korkusuyla da pratik çözüm olarak rakiplerinin fikirlerini taklit etmektedirler. İyi uygulamalar, işverenleri davet ederek, kullanılan

yöntemleri görmelerini sağlayarak teşvik edilebilir. Böylece çok fazla yatırım yapmadan veya riske girmeden iyi uygulamaları taklit edip etmeyeceklerine kendileri karar verebilir.

Sektörün Geliştirilmesi – AB Standardizasyon

Standardizasyon sürecine katılan küçük ve orta ölçekli firmalar pazar talepleri ve yeni teknolojilere adaptasyonda rakiplerinden daha önde başlamaktadır. AB standardizasyonu AB ve dünya pazarında AB işletmelerinin rekabet gücünü arttırmaktadır.

Küçük ve ortak ölçekli işletmeler AB ekonomisinde elzem rol almaktadırlar. AB firmalarının neredeyse 99%’u küçük ve orta ölçekli işletmedir. 81 milyon kişi istihdam ile AB’nin toplam istihdamının 66%’sını teşkil etmektedir. Bu yüzden AB’nin büyümesi ve istihdamı için çok önemlidirler.

Standartlar teknik uzmanlar tarafından hazırlanmaktadır ve son teknolojileri geliştirirken, mal ve hizmette yüksek düzey güvenlik ve kalite sağlamaktadır. Standartların uygulanması isteğe bağlıdır ve ticarete belli konularda: güvenlik, kalite, inovasyon ve son teknoloji olarak katkıda bulunmaktadır. Standartlar Pazar girişini kolaylaştırmakta ve gelişmenin başında durmayı sağlayan bir araçtır.

AB standartlarındaki nihai amaç 30 ülke ve fazlasında tek standart olmasıdır.

Sektörün Geliştirilmesi – Bodrum

28 Nisan 2009 tarihinde Bodrum Ticaret Odası, Stratejik Planlama kapsamında düzenlenen 6 No’lu Meslek Komitesi arama toplantısında sektör ile ilgili sorunlar ve çözüm önerileri tartışılmıştır.

Sorunları incelediğimizde üç başlık altında toplayabiliyoruz.

1. Mevzuat, standartlar ve uygulama
2. Yerel ve kamu kurumları ve özel sektör arasında yetersiz işbirliği
3. Ülke ve bölge turizm politikaları ve uygulamaları

Bu raporda bahsedilen konuların bir çoğu tüm sektörler için geçerlidir. Bu sorunlar Bodrum Ticaret Odası Stratejik Planlama kapsamına alınarak gerekli yerel ve merkezi kamu birimleri ile işbirlikleri geliştirilerek sorunların giderilmesine yönelik eylem planları hazırlanacaktır.

Önemli Sektörel Sorunlar

- İşyeri fazlalığı
- Kalite
- Fiyatlar
- Denetim
- Ruhsatlama
- Hanuççuluk
- Yetişmiş insan kaynağı ve mesleki eğitim eksikliği
- Sezonluk yoğunluk farkları
- Maliyetlerdeki bölgesel fazlalık
- Yan sektörlerden kaynaklanan sorunlar
- Kamu kurumları ile ilişkiler
- Tanıtım
- Gürültü ile ilgili mevzuat

Sonuç

Önümüzdeki yıllarda sektörde rekabet ortamının artacağı görülmektedir. AB ülkeleri restoran ve eğlence sektörünün ülke geliri ve istihdam açısından önemini bilmekte ve sektörün gelişmesine yönelik planlamalar yapmakta ve bu gelişime standartlar geliştirerek destek vermektedir.

Bodrum Ticaret Odası'nın düzenlediği toplantıda, işverenlerin problemlerin bilincinde olduğu ve sektörün geliştirilmesinde işbirliğine hazır oldukları görüldü.

Var olan işletmelerin mevzuatın gerektirdiği kriterlere uygun hale getirilmesi, denetim ve ruhsat verme işlemlerinin daha özenle yapılması gerektiği açıkça ortadadır.

İşyeri fazlalığı her sektörde mevcut olduğu için bu sorunun çözümü için özel bir strateji geliştirilmeli.

Mevzuatta eksikliklerin giderilmesi veya yeniden tanımlamaların şart olduğu alanlarda yerel güç birliği sağlanarak merkezi birimlerle işbirliği yapılması gerekmektedir.

İşyerlerinin AB'de uygulanmaya başlanan standartlarla uyumlu hale getirilmesi rekabet açısından çok önemlidir. Bu yüzden TSE, Milli Eğitim ve Muğla Üniversitesi gibi kurumlarla ortak eğitim programları hazırlanmalı ve işverenlerin bu standartlara uymaları teşvik edilmelidir.

İşverenlere bölgesel kalkınmada olumlu Bodrum imajı yaratmak için kendi aralarında güçbirliği oluşturmalarının önemi ve olumlu rekabetin her işletmenin gelişmesine neden olacağı anlatılmalı.

Sorunlar zamana ve mekana göre değişim gösterecektir. Bazı sorunlar ortak olmayacaktır. Amaç kurumların ve işletmelerin işbirliği ve bilgi akışını sağlıklı bir şekilde kurmaları ve sürdürmeleridir.

Tüm taraflar işin ortak paydaşları olduğunu bilmeli ve ortak hareket etmeli. Kısa vadede gelir elde etmek bazen uzun vadede Bodrum ekonomisini olumsuz etkilemektedir.

Tüm işletmelerin sağlıklı ve yüksek kalite hizmet vermesi için kullanılan araçlar üzerindeki olumsuzluklar giderilmeli.

AB ve dünyadaki ilgili gelişmeler izlenirken Bodrum kendi yaratıcılığı ve standartları ile rakip turistik bölgelerden farklı ürün ve hizmetler sunarak rekabet gücünü arttırmalı.

Zeynep Sinem Fidan
Selim Şenkar Öztüzün
Derya Akbaş
Deniz Eyiç
Mustafa Demiröz
Fuat Yıldırım
Hasan Kandemir
Bodrum Restoran-Eğlence Sektörü
6 No'lu Meslek Komitesi Üyeleri